

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2019

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัย ราชภัฏ

เคลน บุญยั้งดี
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Part of the [Higher Education Commons](#)

Recommended Citation

บุญยั้งดี, เคลน, "แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ" (2019).
Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD). 9878.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/9878>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CURRICULUM DEVELOPMENT GUIDELINES OF BACHELOR OF EDUCATION IN MUSIC
EDUCATION PROGRAM FOR RAJABHAT UNIVERSITIES

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Higher Education
Department of Educational Policy, Management, and Leadership
FACULTY OF EDUCATION
Chulalongkorn University
Academic Year 2019
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา

ดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดย

นายเคลน บุญยานันต์

สาขาวิชา

อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริฉันท์ สติรกุล เตชะพาหพงษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรศ อัมโร)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

เคลน บุญยรัตน์ : แนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. (CURRICULUM DEVELOPMENT GUIDELINES OF BACHELOR OF EDUCATION IN MUSIC EDUCATION PROGRAM FOR RAJABHAT UNIVERSITIES) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์

งานวิจัยชิ้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ (2) ศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ (3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย 1) อาจารย์สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวม 110 คน ที่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย 2) ประธานหลักสูตรและเลขานุการของหลักสูตรหรือผู้ที่ได้รับการแนะนำจากประธานหลักสูตร รวม 24 คน ใช้วิธีการคัดเลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรเบื้องต้น แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตร และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตร ดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. สภาพการใช้หลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 และพบปัญหาการใช้หลักสูตรทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร 2) ด้านการบริหารหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน

2. แนวโน้มของหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) โครงสร้างของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) แนวทางการจัดการเรียนการสอน 5) วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 6) การวัดและประเมินผลของหลักสูตร และพบภาวะคุกคามของหลักสูตร ศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะคุกคามจากสิ่งแวดล้อมภายนอก 2) ภาวะคุกคามจากหน่วยงานส่วนกลาง 3) ภาวะคุกคามจากคณะและมหาวิทยาลัย 4) ภาวะคุกคามจากผู้ร่วมงาน 5) ภาวะคุกคามจากผู้เรียนและผู้ปกครอง และ 6) ภาวะคุกคามจากชุมชนและหน่วยงานผู้ให้บริการ

3. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบไปด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรด้านรายละเอียดหลักสูตร 2) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรด้านบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง กับหลักสูตร

สาขาวิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6083394627 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEYWORD: CURRICULUM, GUIDELINES, BACHELOR OF EDUCATION, MUSIC EDUCATION PROGRAM,
RAJABHAT UNIVERSITY

Klen Boonyanant : CURRICULUM DEVELOPMENT GUIDELINES OF BACHELOR OF EDUCATION IN
MUSIC EDUCATION PROGRAM FOR RAJABHAT UNIVERSITIES. Advisor: Asst. Prof. ARUNEE
HONGSIRIWAT, Ph.D.

This research aimed to 1) analyze current situation and problems of curriculum implementation of music education programs of Rajabhat universities 2) identify trends of curriculum and threats of music education programs of Rajabhat universities 3) propose curriculum development guidelines. Samples of this study were 1) 110 lecturers of music education programs, Rajabhat universities chosen by simple random sampling method and 2) 24 heads and deputies of music education programs, Rajabhat universities chosen by cluster sampling method. The research tools were 1) semi-structured interview towards current situation and problems of curriculum implementation 2) questionnaires towards current situation and problems of curriculum implementation 3) semi-structured interview towards trends and threats of music education programs. Data collection and data analysis used in this research were content analysis and simple statistics: frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings revealed that

1. Current situation of curriculum implementation is at high level with mean at 3.98 and standard deviation at 0.56 whereas problems of curriculum implementation were found in 3 stages: curriculum preparation, curriculum management, and instruction.

2. Trends of music education curriculum consist of 6 aspects: aims, structure, content, instruction, equipment and media, and evaluation. Threats of music education programs were found in 6 groups: Threats from environment, Threats from central government sectors, Threats from faculties and universities, Threats from colleagues, Threats from students and parents, and Threats from community.

3. Curriculum development guidelines of Bachelor of Education in music education program for Rajabhat universities consist of 2 aspects: curriculum details, and roles of the people involved the curriculum.

Field of Study: Higher Education

Academic Year: 2019

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาแนะแนวทาง และช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องเป็นอย่างดีของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ด้วยความเคารพรักเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริฉันท์ สติรกุล เตชพาหพงษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรศ อัมโร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์อย่างที่สุด

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความกรุณาต่อผู้วิจัยโดยเสมอมา ตลอดจนสถาบันการศึกษาอันทรงเกียรติแห่งนี้ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้มาทำการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และ ศักยภาพของตนเอง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ช่วยให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือวิจัย รวมถึงคณาจารย์สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศที่ได้ให้ความร่วมมือในการ เก็บข้อมูลวิจัยและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เพื่อทำให้งานชิ้นนี้ ประสบผลสำเร็จและทำให้เกิดผลต่อวงการอุดมศึกษาและดนตรีศึกษาในประเทศไทยได้ต่อไป

ขอขอบพระคุณบิดา อาจารย์อนุสรณ์ มารดา นางพัชรี และน้องสาว ฉัตรี ซึ่งเป็นครอบครัวอันเป็นที่รักของผู้วิจัย ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอมา อีกทั้งยังเป็นตัวอย่างที่ดีและแรงบันดาลใจให้กับผู้วิจัยในฐานะที่ทุกคนสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาอันทรงเกียรติแห่งนี้เช่นกัน รวมถึงแม่อ้อยพนารัตน์และเด็กชายมอคค่า ที่คอยให้กำลังใจตลอดการทำวิจัย ณ บ้านแสนสุข และ ขอขอบคุณญาติสนิทมิตรสหายทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลืออยู่เสมอ

สุดท้าย ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา เลิศเสมอ บุญยานันต์ คู่ชีวิตของผู้วิจัย ที่มอบความรักและให้กำลังใจ รวมถึงให้คำปรึกษาในทุกเรื่องเป็นอย่างดีตลอดมา

เคลน บุญยานันต์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	
กิตติกรรมประกาศ.....จ	
สารบัญ.....ฉ	
สารบัญตาราง.....ณ	
สารบัญภาพ.....ญ	
บทที่ 1 บทนำ.....1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1	
คำถามการวิจัย.....4	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....5	
ขอบเขตในการวิจัย.....5	
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....8	
กรอบแนวคิดการวิจัย.....9	
คำอธิบายกรอบแนวคิดในการวิจัย.....10	
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....14	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....15	
1. ความหมายของหลักสูตร.....16	
2. ความสำคัญของหลักสูตร.....18	
3. องค์ประกอบของหลักสูตร.....20	
4. การนำหลักสูตรไปใช้.....24	
5. การพัฒนาหลักสูตร.....30	

6. หลักสูตรดนตรีศึกษา.....	32
7. หลักสูตรดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	33
8. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พุทธศักราช 2562 กลุ่มสาระสาขาวิชาดนตรีศึกษา.....	53
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
1. ประชากรและตัวอย่างในการวิจัย.....	78
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย.....	82
4. การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย.....	83
5. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	83
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรี ศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	87
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรี ศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	104
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	120
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	141
สรุปผลการวิจัย.....	142
อภิปรายผลการวิจัย.....	156
ข้อเสนอแนะ.....	163
บรรณานุกรม.....	165
ภาคผนวก.....	171
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย.....	172

ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข	174
ภาคผนวก ค (ร่าง)แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	176
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	179
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	183
ภาคผนวก ฉ ค่า IOC ของแบบสอบถามในการวิจัย	189
ประวัติผู้เขียน	195

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 110)	87
ตารางที่ 2 สภาพการใช้หลักสูตรในภาพรวม (n=110)	90
ตารางที่ 3 สภาพการใช้หลักสูตรในด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร (n=110)	90
ตารางที่ 4 สภาพการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารหลักสูตร (n=110)	92
ตารางที่ 5 สภาพการใช้หลักสูตรในด้านการจัดการเรียนการสอน (n=110)	95
ตารางที่ 6 ปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร (n=110)	97
ตารางที่ 7 ปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารหลักสูตร (n=110)	99
ตารางที่ 8 ปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการจัดการเรียนการสอน (n=110)	100
ตารางที่ 9 ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ (n = 24)	104
ตารางที่ 10 แนวโน้มด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (n = 24)	105
ตารางที่ 11 แนวโน้มด้านโครงสร้างของหลักสูตร (n = 24)	106
ตารางที่ 12 แนวโน้มด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร (n = 24)	107
ตารางที่ 13 แนวโน้มด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน (n = 24)	108
ตารางที่ 14 แนวโน้มด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (n = 24)	109
ตารางที่ 15 แนวโน้มด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตร (n = 24)	110
ตารางที่ 16 ภาวะความรู้สึกของหลักสูตร (n=24)	111
ตารางที่ 17 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	124
ตารางที่ 18 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านโครงสร้างของหลักสูตร	124
ตารางที่ 19 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	125
ตารางที่ 20 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน	126
ตารางที่ 21 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน	127

ตารางที่ 22 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล.....	128
ตารางที่ 23 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านบทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง	128
ตารางที่ 24 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านบทบาทของผู้บริหาร	129
ตารางที่ 25 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านบทบาทของผู้สอน	130
ตารางที่ 26 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านบทบาทของผู้เรียนและผู้ปกครอง	130
ตารางที่ 27 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านบทบาทของชุมชน	131

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	140

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม โดยเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้มนุษย์เรารู้ความสามารถ มีทักษะในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และช่วยให้มนุษย์เรารู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและรู้จักปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ การศึกษาจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการดำรงชีพในสังคมโลกปัจจุบัน

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษามาก โดยเล็งเห็นว่าการศึกษาคือปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมเพื่อให้คนไทยทุกกลุ่มของสังคมได้มีสิทธิเท่าเทียมกันในการเข้าถึงการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมีจุดเน้นสำคัญที่มุ่งดำเนินการในด้านการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งการศึกษาคือเป็นรากฐานของการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติ และเป็นรากฐานของการสร้างสังคมที่เข้มแข็ง มีคุณภาพและคุณธรรม โดยเชื่อว่าการศึกษามีความสามารถสร้างสังคมที่แข็งแกร่งด้วยกับคุณธรรมและจริยธรรม อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ด้านการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากความท้าทายใหม่ ๆ อาทิ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมยุคอุตสาหกรรม 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) และนโยบายประเทศไทย 4.0 ที่เน้นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยกำหนดให้คนไทยในอนาคตต้องเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีทักษะในศตวรรษที่ 21 สูการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด และผู้ประกอบการบนฐานการรู้คุณค่าความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีสุขภาวะที่ดี ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สำหรับการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในอนาคต ซึ่งทำให้มีความจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเร่งด่วนและมีประสิทธิภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมคนไทยให้มีทักษะและศักยภาพที่สอดคล้องกับสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 1-19)

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นหนึ่งในระบบการศึกษาระดับหลักของประเทศไทยที่สูงขึ้นจากการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งในสายสามัญและสายอาชีวศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 51) การศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่ใช่การศึกษามากับแค่แต่เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนขั้นสูงที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง

ควบคู่ไปกับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยมีโครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 1) โครงสร้างหลักสูตร ได้แก่ จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชาที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนดไว้ และ 2) องค์ประกอบของหลักสูตร 3 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ หมวดวิชาเฉพาะซึ่งเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาคนและสังคมในแต่ละสาขาวิชา และหมวดวิชาเลือกตามความสนใจและเสริมสร้างประสบการณ์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนวิชาที่สนใจนอกเหนือจากวิชาในสาขาวิชาชีพและวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป รวมทั้งรายวิชาอื่น ๆ ที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน (เรณูมาศ มาอูน, 2559, น. 170) สำหรับหลักสูตรครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์จะมียุทธศาสตร์ประกอบของหลักสูตรต่างออกไปในหมวดวิชาเฉพาะ โดยมีส่วนของวิชาชีพครูเพิ่มขึ้นจากวิชาเอก หรือวิชาเอก-โทที่เป็นเนื้อหาสาระสำคัญของสาขานั้น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือว่ามีความท้าทายอย่างมากในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว 20 ปี (2560-2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) รัฐบาลได้กำหนดเป้าหมายเสริมสร้างศักยภาพของประเทศโดยเน้นการพัฒนาการผลิตกำลังคนคุณภาพสูง ผลิตนวัตกรรม สร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อเปลี่ยนผ่านสังคมไทยสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้และเพิ่มคุณค่า (Thailand 4.0 : Value-based Economy) โดยใช้สถาบันอุดมศึกษาเป็นหัวรถจักรขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (อุดม คชินทร, 2561)

การผลิตครูดนตรี หรือหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา เป็นหนึ่งในหลักสูตรสาขาวิชาที่ได้รับความสนใจและเปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง ดนตรีศึกษาเป็นแขนงหนึ่งของสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการให้การศึกษาดนตรีกับผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความมีดนตรีการ ตามความสามารถของแต่ละบุคคลจนถึงที่สุดทั้งในฐานะผู้แสดงดนตรีและผู้ฟังดนตรี โดยดนตรีศึกษาเป็นสาขาวิชาที่มีเนื้อหากว้างไกล นับแรกเป็นวิชาที่มุ่งผลิตครูดนตรีที่สามารถให้การศึกษากับผู้เรียนในฐานะของผู้มีสิทธิ์ในการเรียนรู้สาระแขนงหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะของการศึกษาทั่วไป อีกนัยหนึ่งคือ การผลิตครูดนตรีที่สามารถสอนดนตรีให้กับผู้ที่มุ่งหวังจะยึดดนตรีเป็นอาชีพต่อไป เป็นการศึกษาเฉพาะสาขาวิชาการแสดงดนตรี และการผลิตนักวิชาการทางดนตรีศึกษาเพื่อการจัดการทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีทั้งในและนอกระบบโรงเรียน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555) ครูดนตรีถือเป็นทรัพยากรบุคคลสำคัญด้านศิลปะพื้นฐานที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะและแสดงออกอย่างอิสระ มีสุนทรียภาพและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิต สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (สำนักวิชาการ

และมาตรฐานการศึกษา, 2551) นอกจากนี้ ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของความสามารถพิเศษด้านดนตรี โดยเล็งเห็นว่าผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีจะเป็นส่วนหนึ่งของกำลังสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติ จะเห็นได้จากการสร้างและขยายโอกาสในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพทางดนตรีของพวกเขาเหล่านั้นให้สามารถสร้างประโยชน์ต่อประเทศชาติได้ต่อไปในอนาคต โดยได้มีการจัดการศึกษาและกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มีสถาบันการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน และมีการจัดโครงการพิเศษสำหรับนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีและนาฏศิลป์ เช่น โครงการห้องเรียนดนตรีใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกระทรวงศึกษาธิการ และโครงการโรงเรียนหลักสูตรการดนตรี กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 35) จึงกล่าวได้ว่าการผลิตครูดนตรียังเป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญของการศึกษาระดับอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏก็เป็นอีกกลุ่มพลังขับเคลื่อนสำคัญในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการศึกษา โดยได้ร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามพระบรมราโชบาย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นเลิศโดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยเฉพาะการผลิตและพัฒนาครู ซึ่งถือเป็นพันธกิจหลักสำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏมาโดยตลอด ตั้งแต่ยังมีสถานะเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูซึ่งตั้งอยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคของประเทศ และต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยครู จนได้รับพระราชทานนาม "ราชภัฏ" ให้เป็นชื่อประจำสถาบัน พร้อมทั้งพระราชลัญจกรเป็นตราประจำมหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2561) ในปัจจุบัน มีมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวม 38 แห่งทั่วประเทศ ที่ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญในการผลิตและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง (ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 2561) ซึ่งการผลิตครูนั้นก็จะเป็นสาขาวิชาที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏอยู่ไม่น้อย โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา รวม 22 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2554; ระบบ TCAS, 2562) อย่างไรก็ตาม เพื่อการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นมาตรฐาน ในปัจจุบันได้มีการประกาศใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พุทธศักราช 2562 ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนเพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตครูในแต่ละแห่งมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จึงส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ต่างเร่งดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) โดยในกลุ่มของมหาวิทยาลัยราชภัฏก็ได้ร่วมกันจัดทำหลักสูตรกลางขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุง

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง รวมทั้งหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาด้วย (ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 2562)

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา ที่ปรับปรุงขึ้นตามแนวทางหลักสูตรกลาง ปี พ.ศ. 2562 ของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏมีข้อดีที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งต่างปรับปรุงหลักสูตรแล้วเสร็จตามกำหนดและสามารถเปิดใช้หลักสูตรได้ทันทีในปีการศึกษา 2562 แต่ด้วยปรัชญาของมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่งคือเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น จึงเป็นไปได้ว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งอาจจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่น รวมถึงการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาของแต่ละสถาบัน ดังนั้นการติดตามผลการใช้หลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาซึ่งพัฒนาหรือปรับปรุงขึ้นใหม่ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พุทธศักราช 2562 ในปีแรกนี้จึงเป็นสภาพการณ์ที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก จึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตร แนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตร รวมถึงนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งผลการศึกษานี้จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามยุทธศาสตร์ใหม่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นอย่างไร
2. แนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นอย่างไร
3. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขอบเขตในการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จาก 6 ภูมิภาค ประกอบด้วย
 - 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวนอาจารย์ 9 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวนอาจารย์ 10 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม จำนวนอาจารย์ 6 คน
 - 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 8 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวนอาจารย์ 9 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวนอาจารย์ 14 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันตก จำนวน 3 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวนอาจารย์ 9 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวนอาจารย์ 8 คน

- 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง จำนวน 2 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จำนวนอาจารย์ 7 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวนอาจารย์ 6 คน
- 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวนอาจารย์ 7 คน
- 6) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวนอาจารย์ 10 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวนอาจารย์ 5 คน

รวมทั้งหมด 22 แห่ง เป็นจำนวนประชากรอาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหมด 150 คน

1.2 ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.2.1 ตัวอย่างในการสัมภาษณ์ คือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจาก 6 ภูมิภาค ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยขั้นแรกใช้วิธีการเลือกตามสัดส่วน 50% ของจำนวนมหาวิทยาลัยราชภัฏในแต่ละภูมิภาค จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก ได้ผลดังนี้

- 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ 2 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันตก 2 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง 1 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

5) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ 1 แห่ง ได้แก่

- มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

6) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มกรุงเทพมหานคร 2 แห่ง ได้แก่

- มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

รวมทั้งหมด 12 แห่ง จากนั้นจึงคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละ 2 คน โดยแบ่งเป็น 1) อาจารย์ประธานหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษา แห่งละ 1 คน 2) อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาที่เป็นเลขานุการของหลักสูตร หรือมีประสบการณ์สอนเกิน 5 ปี หรือได้รับการแนะนำจากประธานหลักสูตร แห่งละ 1 คน รวมจำนวนตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 24 คน

1.2.2 ตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม คือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 22 แห่ง จาก 6 ภูมิภาค ที่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายจากอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาแห่งละ 5 คน รวม 22 แห่ง รวมจำนวนตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 110 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทำการศึกษาในด้าน 1) การเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร 2) การบริหารหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน (Beauchamp, 1975; วิชัย วงษ์ใหญ่, 2521; สมิตร์ คุณานุกร, 2523; สงัด อุทรานันท์, 2542; สุนีย์ ภูพันธ์, 2546; กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) โดยใช้วิธีการศึกษาจากการสัมภาษณ์และสำรวจจากแบบสอบถาม

2.2 การศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทำการศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) โครงสร้างของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) แนวทางการจัดการเรียนการสอน 5) วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล (Taba, 1962; Tyler, 1971; Beauchamp, 1981; อารัง บัวศรี, 2531; กาญจนา कुमारรักษ์, 2540; สงัด อุทรานันท์, 2542) และภาวะคุกคามต่าง ๆ โดยใช้วิธีการศึกษาจากการสัมภาษณ์

2.3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทำการนำเสนอในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) รายละเอียดหลักสูตร และ 2) บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรีศึกษา 6 ท่าน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หมายถึง หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏต่าง ๆ ทั่วประเทศ ที่ปรับปรุงตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์

แนวโน้มของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หมายถึง การคาดการณ์ เกี่ยวกับหลักสูตรดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่อาจเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งน่าจะเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของบริบททางสังคมในยุคปัจจุบัน ประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียน การสอน วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

ภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หมายถึง องค์ประกอบ ภายนอก ปัจจัยภายนอก สถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของบุคลากรใน หลักสูตร ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาต่อหลักสูตรดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในด้านต่าง ๆ

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หมายถึง ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจากการศึกษาข้อมูล ในด้านต่าง ๆ และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะในด้านรายละเอียดหลักสูตร ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร 2) โครงสร้างของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) แนวทางการจัดการเรียนการ สอน 5) วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 6) การวัดและประเมินผล และด้านบทบาทของผู้ที่ เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้แก่ 1) บทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง 2) บทบาทของผู้บริหาร 3) บทบาท ของผู้สอน 4) บทบาทของผู้เรียนและผู้ปกครอง 5) บทบาทของชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

<p>1. การนำหลักสูตรไปใช้</p> <p>การเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร โดยเน้นที่ความพร้อมของปัจจัยด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วย</p> <p>1) ด้านเอกสาร 2) ด้านสถานที่ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ 4) ด้านบุคลากร</p> <p>การบริหารหลักสูตร โดยเน้นที่การบริหารจัดการปัจจัยด้านต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรให้มีความเหมาะสม ได้แก่ 1) การจัดรายวิชาและตารางสอน 2) การจัดสถานที่ 3) การจัดวัสดุอุปกรณ์ 4) การจัดบุคลากร</p> <p>การจัดการเรียนการสอน เป็นขั้นตอนการนำเนื้อหาสาระในหลักสูตรไปสู่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการสอน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน (Beauchamp, 1975; วิชัย วงษ์ใหญ่, 2521; สุมิตร คุณานุกร, 2523; สัจจ อุทรานันท์, 2542; สุนีย์ ภูพันธ์, 2546; กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)</p>	<p>2. องค์ประกอบของหลักสูตร</p> <p>จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึงผลลัพธ์ในภาพรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนจบหลักสูตรไปแล้ว</p> <p>โครงสร้างของหลักสูตร หมายถึงรายละเอียดและขอบเขตของเนื้อหาสาระหรือรายวิชาในหลักสูตร</p> <p>เนื้อหาสาระของหลักสูตร ควรมีการคัดเลือกและจัดเรียงอย่างเหมาะสม เพื่อให้เนื้อหาสาระหรือรายวิชาในหลักสูตรเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด</p> <p>แนวทางการจัดการเรียนการสอน คือยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์</p> <p>วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตร</p> <p>การวัดและประเมินผล เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพิจารณาว่าผู้เรียนมีผลลัพธ์ในการเรียนที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ (Taba, 1962; Tyler, 1971; Beauchamp, 1981; อารัง บัวศรี, 2531; กาญจนา คุณารักษ์, 2540; สัจจ อุทรานันท์, 2542)</p>
<p>3. หลักสูตรดนตรีศึกษา</p> <p>1) สาระความรู้ด้านทั่วไป</p> <p>2) สาระความรู้ด้านดนตรี</p> <p>3) สาระความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน (Rainbow, 1974; Plummeridge, 1991; ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2561)</p>	<p>4. หลักสูตรดนตรีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ</p> <p>1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 3. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร 4. โครงสร้างของหลักสูตร 5. เนื้อหาสาระของหลักสูตร 6. แนวทางการจัดการเรียนการสอน 7. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 8. การประเมินผลหลักสูตร และ 9. สมรรถนะดนตรีศึกษา (ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 2562)</p>

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	
<p>1. ด้านรายละเอียดหลักสูตร ประกอบไปด้วย</p> <p>1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร</p> <p>2) โครงสร้างของหลักสูตร</p> <p>3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร</p> <p>4) แนวทางการจัดการเรียนการสอน</p> <p>5) วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน</p> <p>6) การวัดและประเมินผล</p>	<p>2. ด้านบทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้แก่</p> <p>1) บทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง</p> <p>2) บทบาทของผู้บริหาร</p> <p>3) บทบาทของผู้สอน</p> <p>4) บทบาทของผู้เรียนและผู้ปกครอง</p> <p>5) บทบาทของชุมชน</p>

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำอธิบายกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การนำหลักสูตรไปใช้

ที่ผ่านมา มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ โดยสามารถสรุปได้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง กระบวนการในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตร 2) การบริหารหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน (Beauchamp, 1975; วิชัย วงษ์ใหญ่, 2521; สุมิตร คุณานุกร, 2523; สัจ จุฑานันท์, 2542; ชูศรี สุวรรณโชติ, 2544; สุนีย์ ภูพันธ์, 2546; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553; กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) โดยสามารถจำแนกรายละเอียดเพิ่มเติมได้ดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร

นักวิชาการบางท่านได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรไว้ซึ่งโดยสรุปแล้ว การเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตร เป็นขั้นตอนเบื้องต้นของการนำหลักสูตรไปใช้โดยเน้นที่ความพร้อมของปัจจัยด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วย 1) ด้านเอกสาร เช่น การจัดเตรียมเอกสารหลักสูตรหรือคู่มือการใช้หลักสูตร 2) ด้านสถานที่ เช่น สำรวจความพร้อมของอาคารสถานที่ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยสำรวจความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในหลักสูตร 4) ด้านบุคลากร เช่น การเตรียมพร้อมครูผู้สอนและฝ่ายสนับสนุนการเรียนการสอน โดยอาจจัดอบรมเพื่อให้มีความเข้าใจในการใช้หลักสูตร (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2521; ชูศรี สุวรรณโชติ, 2544; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553)

1.2 การบริหารหลักสูตร

ที่ผ่านมา มีผู้ที่ได้ให้แนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรไว้ว่า การบริหารหลักสูตร เป็นขั้นตอนถัดมาของการนำหลักสูตรไปใช้ โดยเน้นที่การบริหารจัดการปัจจัยด้านต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรให้มีความเหมาะสม ได้แก่ 1) การจัดรายวิชาและตารางสอน ให้มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม 3) การจัดวัสดุอุปกรณ์ โดยจัดหาสิ่งที่จำเป็นจะต้องใช้ในหลักสูตรเพื่อให้ผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด 4) การจัดบุคลากร เช่น การจัดครูเข้าสอน ให้มีความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความสนใจ รวมถึงชั่วโมงในการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2521; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553)

1.3 การจัดการเรียนการสอน

มีนักวิชาการที่ได้ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ โดยสรุป เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการนำเนื้อหาสาระในหลักสูตรไปสู่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยสิ่ง

สำคัญ คือ 1) การจัดทำแผนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้และเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตร หรือรวมถึงบริบทของท้องถิ่น 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และเกิดประโยชน์มากที่สุดตามแนวทางของหลักสูตร 3) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการที่ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2521; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553)

2. องค์ประกอบของหลักสูตร

ที่ผ่านมา มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรไว้แตกต่างกันไปตามรายละเอียดของแต่ละท่าน โดยที่สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร อย่างน้อยควรจะประกอบไปด้วย 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) โครงสร้างของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) แนวทางการจัดการเรียนการสอน 5) วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน 6) การวัดและประเมินผล (Taba, 1962; Tyler, 1971; Beauchamp, 1981; อารง บัวศรี, 2531; กาญจนา คุณารักษ์, 2540; สกต อุทรานันท์, 2542; บุญชม ศรีสะอาด, 2546; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553) ซึ่งสามารถจำแนกรายละเอียดเพิ่มเติมได้ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ โดยที่ บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวว่า ในการจัดทำหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรแบบใดหรือระดับใดก็ตาม กิจกรรมที่มีความสำคัญและต้องทำเป็นอันดับแรกได้แก่การกำหนดจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ โดยเป็นการร่วมมือกันระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานที่รับผิดชอบ และกลุ่มครูผู้สอนในกลุ่มสาขาวิชานั้น ๆ เพื่อกำหนดจุดประสงค์และผลที่คาดหวังในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ในขณะที่ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรหมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษา มีส่วนช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรม ตลอดจนการประเมินผล

ดังนั้นจึงพอจะสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ผลลัพธ์ในภาพรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากที่ได้เรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

2.2 โครงสร้างของหลักสูตร

แนวคิดในด้านโครงสร้างของหลักสูตรนั้น อารง บัวศรี (2542) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างหลักสูตรหมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงรายวิชา กลุ่มวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์ ที่อยู่ในหลักสูตรนั้น ๆ โดยที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) ก็ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า โครงสร้างหลักสูตรหมายถึง ขอบเขตของรายวิชาและลำดับขั้นรายการของรายวิชาในกลุ่มต่าง ๆ ของหลักสูตร

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า โครงสร้างของหลักสูตร หมายถึง รายละเอียดและขอบเขตของเนื้อหาสาระหรือรายวิชาในหลักสูตร

2.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

มีนักวิชาการที่ได้ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ โดยสรุป เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรไว้ว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตร จะต้องมีการคัดเลือกและจัดเรียงอย่างเหมาะสม เพื่อให้เนื้อหาสาระหรือรายวิชาในหลักสูตรเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2546; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2556)

2.4 แนวทางการจัดการเรียนการสอน

ธารง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า จะต้องมียุทธศาสตร์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ โดยที่ บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายทางการศึกษา โดยมีวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบต่าง ๆ เช่น แบบการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ แบบเอกภาพ แบบเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบการใช้แบบฝึกหัด แบบใช้ทำกิจกรรม แบบสืบสวนสอบถาม และแบบการให้แก้ปัญหา

สรุปแล้วแนวทางการจัดการเรียนการสอน เป็นยุทธศาสตร์แนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและมีหลักเกณฑ์

2.5 วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไว้ โดยที่ ธารง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ไว้ว่า หมายถึงสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพของการเรียนการสอนตามหลักสูตร เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ เครื่องฉาย เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ บุญชม ศรีสะอาด (2546) ก็ได้กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

สรุปแล้ว วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตร

2.6 การวัดและประเมินผล

กาญจนา คุณารักษ์ (2540) ได้กล่าวไว้ว่าการประเมินผลหลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีคุณลักษณะ

เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยที่ อารง บัวศรี (2542) ก็ได้กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผล หลักสูตรมีความจำเป็นอย่างมากในการนำมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สรุปแล้วการวัดและประเมินผล เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพิจารณาว่าผู้เรียนมีผลลัพธ์ในการเรียนที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

3. หลักสูตรดนตรีศึกษา

นักวิชาการด้านดนตรีศึกษาได้กล่าวถึงหลักสูตรดนตรีศึกษาไว้หลายท่าน โดยสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรดนตรีศึกษา มีความสำคัญต่อครูผู้สอนวิชาดนตรีเนื่องจากเป็นสิ่งที่บ่มเพาะทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี ดังนั้นหลักสูตรดนตรีศึกษา อย่างน้อยจึงควรประกอบไปด้วยสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) สาระความรู้ด้านทั่วไป 2) สาระความรู้ด้านดนตรี 3) สาระความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน (Rainbow, 1974; Plummeridge, 1991; ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2561)

4. หลักสูตรดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาที่ปรับปรุงขึ้นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พุทธศักราช 2562 โดยมีองค์ประกอบหลัก ๆ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 3) คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 4) โครงสร้างของหลักสูตร 5) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 6) แนวทางการจัดการเรียนการสอน 7) วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน 8) การประเมินผลหลักสูตร (มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2562) และนอกจากนี้ยังมีหลักสูตรกลาง พ.ศ. 2562 ที่กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ร่วมกันจัดทำเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง โดยได้มีการกำหนดสมรรถนะของการเรียนการสอนในหลักสูตรไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการกำหนดสมรรถนะหลักทางดนตรีศึกษาไว้ 4 ชั้น ดังนี้ 1) มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูดนตรี มีหลักการสอนและมีทักษะทางดนตรีที่ดี 2) เป็นผู้ช่วยในการจัดการเรียนรู้ สามารถเตรียมการสอนดนตรี และมีทักษะดนตรีทางที่ก้าวหน้า 3) สามารถบูรณาการการจัดการเรียนรู้ดนตรีควบคู่กับชุมชนและมีทักษะทางดนตรีที่พัฒนา 4) เป็นครุมืออาชีพด้านการสอนดนตรี มีความสนใจใฝ่รู้ในศาสตร์ทางดนตรี

ซึ่งจากแนวคิดด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาผู้วิจัยจะนำไปเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ การศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และการนำเสนอแนวทางพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในต่อไป
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาดนตรีศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นของประเทศไทย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ได้แก่ 1) เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) เพื่อศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรม เอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ความหมายของหลักสูตร

ตอนที่ 2 ความสำคัญของหลักสูตร

ตอนที่ 3 องค์ประกอบของหลักสูตร

3.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3.2 โครงสร้างของหลักสูตร

3.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

3.4 แนวทางการจัดการเรียนการสอน

3.5 วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน

3.6 การวัดและประเมินผล

ตอนที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้

4.1 การเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตร

4.2 การบริหารหลักสูตร

4.3 การจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 5 การพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 6 หลักสูตรดนตรีศึกษา

ตอนที่ 7 หลักสูตรดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

7.1 ชื่อหลักสูตร

7.2 ปรัชญาของหลักสูตร

7.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

7.4 โครงสร้างของหลักสูตร

7.5 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

7.6 แนวทางการจัดการเรียนการสอน

7.7 วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

7.8 การประเมินผลหลักสูตร

7.9 สมรรถนะทางดนตรีศึกษา

7.10 ตัวอย่างหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในแต่ละพื้นที่

ตอนที่ 8 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พุทธศักราช 2562 กลุ่มสาระสาขาวิชาดนตรีศึกษา

ตอนที่ 9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

1. ความหมายของหลักสูตร

กูด (Good, 1959 อ้างอิงใน อาธิป หัตถกิจ, 2558) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ ดังนี้

1) เนื้อหาที่จัดไว้เป็นระบบเพื่อให้จบชั้นหรือประกาศนียบัตรในหมวดวิชาหรือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลานามัย

2) โปรแกรมการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อรับประกาศนียบัตรต่าง ๆ

3) กลุ่มของวิชาและประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียน

ทาบ (Taba, 1962 อ้างอิงใน อำนาจ จันทร์แป้น, 2532) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามลักษณะที่ต้องการและให้ถึงจุดมุ่งหมาย

แฮช (Hass, 1980 อ้างอิงใน อารัง บัวศรี, 2542) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากโปรแกรมการศึกษา ซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยกรอบของทฤษฎีและการวิจัยในอดีตและปัจจุบัน

อารัง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า คำว่าหลักสูตรหรือ Curriculum มาจากคำในภาษาละตินว่า Currere ซึ่งหมายถึงลู่วิ่งหรือเส้นทาง ต่อมาได้นำคำนี้มาใช้ในการศึกษาว่า หลักสูตรคือ รายวิชาหรือเนื้อหาที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียน

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรโดยสรุปไว้ว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ทุกชนิดที่ผู้สอนสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนเพื่อให้เรียนพัฒนาตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเจริญงอกงาม

บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมายได้หลายอย่าง ได้แก่ วิชาและเนื้อหาวิชา โปรแกรมการศึกษา เป็นเอกสารในการศึกษา เป็นแม่บทในการศึกษา หรือประสบการณ์ทางการศึกษา

เคลลี (Kelly, 2004) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมายโดยทั่วไปหมายถึง โปรแกรมหรือแผนการจัดการศึกษาในบริบทต่าง ๆ ซึ่งมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดมาตรฐานความรู้ที่เท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของชนชั้น เชื้อชาติ หรือศาสนา

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) หลักสูตรมีความหมายโดยกว้างหลายอย่าง ได้แก่ เป็นวิชาและเนื้อหาสาระที่จัดให้ผู้เรียน เป็นเอกสารหลักสูตรการศึกษา เป็นแนวทางกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะให้แก่ผู้เรียน เป็นแผนสำหรับจัดการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังให้กับผู้เรียน เป็นมวลประสบการณ์ความรู้ เป็นจุดหมายปลายทางของการศึกษา เป็นระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชา กลุ่มวิชา เนื้อหาสาระ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ทำการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหลายซึ่งเป็นแนวทางสำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาให้มีคุณลักษณะเป็นไปตามความต้องการหรือความคาดหวังของสังคม

โดยสรุปแล้ว หลักสูตร หมายถึง โครงการ แผน หรือแนวทาง ที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้สอนสามารถจัดเนื้อหาประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ตามจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

2. ความสำคัญของหลักสูตร

เซเลอร์ (Saylor, 1981) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า เป็นสิ่งที่แสดงถึงความก้าวหน้า ศักยภาพ และความเป็นประชาธิปไตยของประเทศนั้น เนื่องจากหลักสูตรเป็นสิ่งที่ช่วยให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเสมอภาคต่อประชากรทุกเพศทุกวัยอย่างทัดเทียมกัน

สันต์ ธรรมบำรุง (2525, อ้างอิงใน เพ็ญญา ไพบูรณ์, 2545) ได้กล่าวว่าหลักสูตรมีความสำคัญในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- 1) เป็นเครื่องมือที่แนวทางปฏิบัติให้กับครูผู้สอนในด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล
- 2) เป็นแนวทางกำหนดแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนพัฒนาประเทศ
- 3) เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ
- 4) เป็นตัวกำหนดแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
- 5) เป็นสิ่งกำหนดแนวทางการให้ความรู้ความสามารถ ทักษะ และความประพฤติที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและการพัฒนาประเทศชาติ
- 6) เป็นสิ่งบ่งชี้ความเจริญของประเทศ เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนากำลังคนที่มีประสิทธิภาพเพื่อไปพัฒนาประเทศชาติต่อไป

চার্জ বাক্স (2531) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อประเทศชาติในด้านการให้การศึกษาก่อนวัยเรียนและรวมถึงประชาชนทุกคนโดยมุ่งหวังว่าผู้เรียนในแต่ละสาขาและแต่ละระดับการศึกษาจะได้รับการศึกษาในแนวเดียวกัน และนอกจากนี้หลักสูตรยังมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเนื่องจากเป็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน รวมถึงช่วยกำหนดให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกัน จึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผล

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง หากไม่มีหลักสูตรก็จะเหมือนกับการที่ผู้สอนขาดทิศทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตคนให้มีคุณภาพตามความต้องการของประเทศ ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางของการจัดการศึกษาดังนั้นการให้การศึกษามิว่าจะเป็นในระบบโรงเรียนหรือนอกระบบโรงเรียนจึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีหลักสูตรขึ้นเพื่อเป็นทั้งข้อกำหนดว่าผู้เรียนจะเรียนอะไร ผู้สอนจะสอนอะไร และการที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ได้นั้นจะต้องใช้ตัวกำหนดหรือเกณฑ์อะไรเป็นเครื่องมือในการวัด

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า

- 1) เป็นเสมือนบ้านหลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
 - 2) เป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
 - 3) เป็นแนวทางในการศึกษา
 - 4) เป็นแนวปฏิบัติให้กับครูผู้สอน
 - 5) เป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
 - 6) เป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
 - 7) เป็นเครื่องกำหนดเนื้อหาสาระวิชาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย
 - 8) เป็นเครื่องชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างราบรื่น
 - 9) เป็นสิ่งที่บ่งบอกลักษณะและบริบททางสังคม
 - 10) เป็นตัวกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นต่อผู้เรียนในการที่จะอยู่ร่วมในสังคมและสามารถบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง
- เคลลี (Kelly, 2004) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนำความรู้ไปสู่ผู้เรียนได้อย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเท่าเทียมกันทางการศึกษา เพื่อให้ปัจเจกบุคคลมีความรู้ความสามารถและนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศต่อไปได้
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาของผู้สอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤติ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมโดยรวม
- จากแนวคิดต่าง ๆ สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและความรู้ความสามารถสอดคล้องกับสภาพบริบทของท้องถิ่นและตรงตามความต้องการของชุมชน สังคม และประเทศไทย

3. องค์ประกอบของหลักสูตร

ทาบ (Taba, 1962 อ้างอิงใน อาชีพ หัตถกิจ, 2558) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 ประการ

- 1) วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา
- 2) เนื้อหาและจำนวนสอนในแต่ละวิชา
- 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 4) โครงการประเมินผลการสอนตามหลักสูตร

ไทเลอร์ (Tyler, 1971) ได้สรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่ามี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) จุดมุ่งหมายทางการศึกษา ที่โรงเรียนต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
- 2) ประสบการณ์ทางการศึกษา ที่ผู้เรียนจะได้รับการเรียนรู้
- 3) การจัดประสบการณ์ทางการศึกษา ที่ทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ
- 4) การประเมินผล เพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

บิวแชมป์ (Beauchamp, 1981) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของหลักสูตรในเชิงระบบ ได้แก่

- 1) ระบบเนื้อหา ที่ต้องการป้อนเข้าไปสู่ผู้เรียน หรือ input
- 2) ระบบการเรียนการสอน ที่จะดำเนินการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ หรือ process
- 3) ระบบการประเมินผล ที่จะประเมินผลลัพธ์ของเรียนที่ได้จากการเรียนรู้ หรือ

output

ธารง บัวศรี (2531) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตร มีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 6 ประการ คือ

- 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 2) จุดประสงค์ของการเรียนการสอน
- 3) เนื้อหาสาระและประสบการณ์
- 4) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
- 5) วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน
- 6) การวัดและประเมินผล

กาญจนา คุณารักษ์ (2540) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า ประกอบด้วย

- 1) ความมุ่งหมายของหลักสูตร
- 2) เนื้อหาวิชาและประสบการณ์
- 3) วิธีการสอนและการจัดดำเนินการ
- 4) วัสดุอุปกรณ์การสอน
- 5) กิจกรรมการเรียนการสอน

6) การประเมินผล

สัจจ อูทรานันท์ (2542) กล่าวว่า หลักสูตร ควรจะประกอบไปด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

- 1) เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
- 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร แบ่งเป็นจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ
- 3) เนื้อหาสาระและประสบการณ์
- 4) การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
- 5) การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน
- 6) การประเมินผล

บุญชม ศรีสะอาด (2546) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า มีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ด้าน คือ

- 1) จุดประสงค์
- 2) สาระความรู้ประสบการณ์
- 3) กระบวนการเรียนการสอน
- 4) การประเมินผล

อย่างไรก็ตามอาจมีองค์ประกอบอื่น ๆ เพิ่มขึ้นมาเพื่อให้เติมเต็มรูปแบบของหลักสูตร ได้แก่ จุดหมาย หลักการ โครงสร้าง มาตรฐานการเรียนรู้ การประกันคุณภาพ และสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

บุญเลี้ยง หุมทอง (2553) กล่าวว่า หลักสูตร มีองค์ประกอบหมายอย่าง แต่อย่างไรก็ตามหลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 4 อย่าง ประกอบไปด้วย

- 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 2) เนื้อหาหลักสูตร
- 3) การนำหลักสูตรไปใช้
- 4) การประเมินผลหลักสูตร

โดยสรุปจากแนวคิดต่าง ๆ ที่ผ่านมาแล้ว หลักสูตร อย่างน้อยควรจะประกอบไปด้วย 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) โครงสร้างของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) แนวทางการจัดการเรียนการสอน 5) วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน 6) การวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวว่า ในการจัดทำหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรแบบใดหรือระดับใดก็ตาม กิจกรรมที่มีความสำคัญและต้องทำเป็นอันดับแรกได้แก่การกำหนดจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ โดยเป็นการร่วมมือกันระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานที่รับผิดชอบ

และกลุ่มครูผู้สอนในกลุ่มสาขาวิชานั้น ๆ เพื่อกำหนดจุดประสงค์และผลที่คาดหวังในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรหมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษา มีส่วนช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรม ตลอดจนการประเมินผล

สรุปว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ผลลัพธ์ในภาพรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

3.2 โครงสร้างของหลักสูตร

อึ้ง บัศรี (2542) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างหลักสูตรหมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงรายวิชา กลุ่มวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์ ที่อยู่ในหลักสูตรนั้น ๆ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) กล่าวว่า โครงสร้างหลักสูตรหมายถึง ขอบเขตของรายวิชาและลำดับชั้นรายการของรายวิชาในกลุ่มต่าง ๆ ของหลักสูตร

สรุปว่าโครงสร้างของหลักสูตร หมายถึง รายละเอียดและขอบเขตของเนื้อหาสาระหรือรายวิชาในหลักสูตร

3.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

บุญชม ศรีสะอาด (2546) กล่าวว่า การเลือกเนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรนั้นต้องพิจารณาว่าสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการและสอดคล้องกับการใช้กิจกรรมในการเรียนการสอน โดยจะต้องมีลักษณะดังนี้

- 1) มีความถูกต้อง
- 2) มีความสำคัญ
- 3) ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
- 4) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้

โดยที่อาจมีการจัดเนื้อหาสาระอย่างเป็นระบบดังนี้

- 1) จัดตามลำดับจากง่ายไปหายาก
- 2) จัดตามลำดับพื้นฐานที่จำเป็น
- 3) จัดตามลำดับจากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย
- 4) จัดตามลำดับของเหตุการณ์
- 5) จัดตามลำดับจากสิ่งใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่อยู่ไกลตัว
- 6) จัดเนื้อหาให้มีความต่อเนื่อง
- 7) จัดเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์ระหว่างวิชา
- 8) จัดเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน

บุญเลี้ยง หุมทอง (2553) กล่าวว่า เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ต่อไปจึงต้องเลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยมีวิธีการดังนี้

- 1) เลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์
- 2) เรียงลำดับเนื้อหาสาระ
- 3) กำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) กล่าวว่า การเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 1) วุฒิภาวะ ประสบการณ์ ความสามารถ และความต้องการของผู้เรียน
- 2) คุณค่าของเนื้อหาสาระนั้น ๆ ที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์
- 3) ความยากง่ายของเนื้อหาสาระ
- 4) ความสมดุลระหว่างความกว้างและความลึกของเนื้อหาสาระ
- 5) ความทันสมัยของเนื้อหาสาระ
- 6) ความเป็นสากลของเนื้อหาสาระ

สรุปว่าเนื้อหาสาระของหลักสูตร จะต้องมีการคัดเลือกและจัดเรียงอย่างเหมาะสม เพื่อให้เนื้อหาสาระหรือรายวิชาในหลักสูตรเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

3.4 แนวทางการจัดการเรียนการสอน

ธำรง บัวศรี (2542) ได้กล่าวไว้ว่า จะต้องมียุทธศาสตร์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้

บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายทางการศึกษา โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถจำแนกได้ดังนี้

- 1) การใช้กิจกรรมเดียว โดยกำหนดเพียงกิจกรรมเดียวให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์
- 2) การใช้หลายกิจกรรมแบบต่อเนื่อง โดยกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำตามลำดับ
- 3) การใช้หลายกิจกรรมแบบไม่ต่อเนื่อง โดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ แบบไม่กำหนดลำดับก่อนหลัง
- 4) การใช้หลายกิจกรรมแบบต่อเนื่องและไม่ต่อเนื่อง โดยใช้ผสมกันหลากหลายวิธี เป็นชุดกิจกรรมต่อเนื่องบ้าง และไม่เรียงลำดับก่อนหลังบ้าง

โดยมีใช้วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบต่าง ๆ เช่น แบบการใช้
โสตทัศนูปกรณ์ แบบเอกัตภาพ แบบเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบการใช้แบบฝึกหัด แบบใช้ทำกิจกรรม
แบบสืบสวนสอบสวน และแบบการแก้ปัญห

สรุปแล้วแนวทางการจัดการเรียนการสอน เป็นยุทธศาสตร์แนวทางในการจัดการ
เรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและมี
หลักเกณฑ์

3.5 วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

จารย์ บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ไว้ว่า หมายถึง
สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพของการเรียนการสอนตามหลักสูตร เช่น เอกสาร
สิ่งพิมพ์ เครื่องฉาย เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่ง
จะช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

สรุปแล้ว วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยอำนวยความสะดวก
ให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตร

3.6 การวัดและประเมินผล

กาญจนา คุณารักษ์ (2540) ได้กล่าวไว้ว่าการประเมินผลหลักสูตร เป็นการประเมิน
เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีคุณลักษณะ
เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

จารย์ บัวศรี (2542) ได้กล่าวไว้ว่าการวัดและประเมินผลหลักสูตร มีความจำเป็น
อย่างมากในการนำมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สรุปแล้วการวัดและประเมินผล เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพิจารณาว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ใน
การเรียนที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

4. การนำหลักสูตรไปใช้

บิวแชมป์ (Beauchamp, 1975) ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า หมายถึง การนำ
หลักสูตรไปปฏิบัติซึ่งประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุดคือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การ
จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้สอนได้มีการพัฒนาการเรียนการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้นั้นควรจะมีการวางแผนการการใช้
หลักสูตร ซึ่งจะต้องทำอย่างชัดเจนและมีขั้นตอน สามารถสรุปได้ 8 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การเตรียมวางแผนงานเพื่อใช้หลักสูตรใหม่
- 2) การเตรียมการจัดอบรมครูผู้สอนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่

- 3) การจัดครูเข้าสอน
- 4) การจัดตารางสอน
- 5) การจัดการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 6) การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร
- 7) การจัดสภาพแวดล้อมและการเลือกโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 8) การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร (2523, อ้างอิงใน เพ็ญญา ไพโรจน์, 2545) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ประเภท ได้แก่

- 1) การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
- 2) การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ในโรงเรียน
- 3) การสอนของครูผู้สอน

สัจด์ อุทรานันท์ (2542) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากการนำอุดมการณ์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่คัดสรรอย่างดีแล้วไปสู่ผู้เรียน หลังจากได้ร่างหลักสูตรเรียบร้อยแล้วก็นำหลักสูตรไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยกระบวนการต่างๆ ได้แก่

- 1) การจัดทำเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตร
- 2) การเตรียมบุคลากร การบริหารและบริการหลักสูตร
- 3) การดำเนินการสอนตามหลักสูตร
- 4) การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544) ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า การที่หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวนั้น แม้ว่าหลักสูตรจะทันสมัย ถูกต้องตามหลักวิชาการ และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันของสังคม ประเทศชาติ และของโลก แต่ถ้าการใช้หลักสูตรไม่เกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ หลักสูตรก็จะไม่ประสบความสำเร็จ โดยที่การนำหลักสูตรไปใช้ มีองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- 1) การเตรียมการ
- 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3) บุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 4) การติดตามและการวัดประเมินผล

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า หมายถึง การดำเนินการ กิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอน

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า เป็นการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในอันที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นับตั้งแต่ การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและจำนวนผู้สอน ด้านสิ่งแวดล้อมและอาคารสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องมีความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระ จิตวิทยาการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนปรัชญาการศึกษา จึงจะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า มีสามขั้นตอน คือ

- 1) การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ได้แก่ การตีความหมายหลักสูตรออกมาในลักษณะของประมวลการสอน โครงการสอน แผนการสอน
- 2) การจัดสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในสถานศึกษา การจัดครูเข้าสอน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน
- 3) การที่ผู้สอนนำเอาจุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ วิธีการต่างๆ ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน

จากข้อคิดเห็นที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง กระบวนการในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตร 2) การบริหารหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตร

ที่ผ่านมา มีนักวิชาการที่ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตรไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521) ได้สรุปเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตรไว้ว่า ประกอบด้วย

- 1) การเตรียมวางแผนงานเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ทั้งด้านการวิเคราะห์หลักสูตร การสำรวจความพร้อมของสถานศึกษา
- 2) การเตรียมการจัดอบรมครูผู้สอนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ โดยพิจารณาการจัดโครงการอบรมในด้านขั้นตอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม แล้วจึงดำเนินการฝึกอบรมตามที่กำหนดไว้

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544) ได้บอกว่าการเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตรมีองค์ประกอบดังนี้

1) การเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น ตัวหลักสูตร คู่มือการใช้ คู่มือผู้สอน คู่มือการวัดและประเมินผล ฯลฯ

2) กำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

3) กำหนดบุคลากรที่จะปฏิบัติตามหลักสูตร เช่น ครูผู้สอน ฝ่ายสนับสนุน นักวัดผลการศึกษา ฯลฯ

4) กำหนดรูปแบบการติดตามและการวัดประเมินผล

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) ได้กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตรไว้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการที่จะทำให้การใช้หลักสูตรสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ประกอบด้วย

1) การทบทวนตรวจสอบหลักสูตร เพื่อศึกษาและหาวิธีการที่จะนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติได้จริงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

2) การวางแผนโครงการศึกษานำร่อง เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของหลักสูตรก่อนการนำไปใช้จริง

3) การประเมินโครงการศึกษานำร่อง เพื่อนำแนวคิดบางส่วนมาปรับปรุงก่อนการนำไปใช้จริง

4) การประชาสัมพันธ์หลักสูตร เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทราบถึงบริบทหลักสูตรที่มีการเปลี่ยนแปลง

5) การเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมพร้อมหรืออบรมผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรให้สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรจากเอกสารไปสู่การปฏิบัติได้จริง

โดยสรุปแล้วการเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตร เป็นขั้นตอนเบื้องต้นของการนำหลักสูตรไปใช้โดยเน้นที่ความพร้อมของปัจจัยด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วย 1) ด้านเอกสาร เช่น การจัดเตรียมเอกสารหลักสูตรหรือคู่มือการใช้หลักสูตร 2) ด้านสถานที่ เช่น สำรวจความพร้อมของอาคารสถานที่ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยสำรวจความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในหลักสูตร 4) ด้านบุคลากร เช่น การเตรียมพร้อมครูผู้สอนและฝ่ายสนับสนุนการเรียนการสอน โดยอาจจัดอบรมเพื่อให้มีความเข้าใจในการใช้หลักสูตร

4.2 การบริหารหลักสูตร

ที่ผ่านมามีผู้ที่ได้ให้แนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521) ได้กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรไว้ว่า ประกอบด้วย

1) การจัดรายวิชาและตารางสอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของรายวิชา ในด้านเนื้อหาสาระ ระดับความยากง่ายของการเรียนรู้ ระดับชั้นของผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียน จำนวนการเรียนในแต่ละภาคการศึกษา รวมถึงชั่วโมงในการเรียน

2) การจัดครูเข้าสอน โดยคำนึงถึงความถนัดของผู้สอน และภาระชั่วโมง ของสอนของครูผู้สอน

3) การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยจัดหา สิ่งที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน จากความร่วมมือกันของทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นจัดซื้อ จัดทำเอง หรือ ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ และเกิดประโยชน์ ต่อผู้เรียนมากที่สุด

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) ได้กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรไว้ว่าหน่วยงานจะมีการ บริหารหลักสูตร โดยประกอบด้วย

1) การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร เพื่อดำเนินการสรรหาการใช้บุคลากร อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ เพื่อให้บุคลากรแต่ละคนได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรมากที่สุด

2) การบริการวัสดุหลักสูตร ได้แก่ การจัดเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียน การสอนทุกชนิดที่จัดเตรียมไว้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

3) การบริการหลักสูตรภายในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น ห้องสอน ห้องสมุด เครื่องมือวัดผล ฯลฯ

โดยสรุปแล้วการบริหารหลักสูตร เป็นขั้นตอนถัดมาของการนำหลักสูตรไปใช้ โดย เน้นที่การบริหารจัดการปัจจัยด้านต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรให้มีความเหมาะสม ได้แก่ 1) การจัด รายวิชาและตารางสอน ให้มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดสถานที่ เพื่อ อำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม 3) การจัดวัสดุอุปกรณ์ โดยจัดหา สิ่งที่จำเป็นจะต้องใช้ในหลักสูตรเพื่อให้ผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน มากที่สุด 4) การจัดบุคลากร เช่น การจัดครูเข้าสอนให้มีความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความสนใจ รวมถึงชั่วโมงในการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการ เรียนการสอน

4.3 การจัดการเรียนการสอน

มีนักวิชาการที่ได้ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นการดำเนินการ เรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร โดยมีขั้นตอนได้แก่

1) การจัดชั้นเรียนหรือกลุ่มผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการจัดเป็นทั้งชั้น จัดตามความสามารถ หรือจัดตามความสนใจ

2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ซึ่งอาจประกอบไปด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย นอกจากนี้ควรคำนึงถึง เวลาที่ใช้ ทรัพยากร และงบประมาณ

4) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อตัดสินว่าผู้เรียนมีผลลัพธ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยจะต้องเป็นกระบวนการที่ชัดเจน เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า แบ่งเป็นขั้นตอนกิจกรรมต่างๆ คือ

1) การปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนและท้องถิ่น
2) การจัดทำแผนการสอน ทั้งระยะยาวรายภาคการศึกษาและระยะสั้นในแต่ละครั้ง

3) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแผนการสอนโดยเลือกที่จะก่อให้เกิดความรู้มากที่สุดในเวลาที่กำหนด

4) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อพิจารณาตัดสินว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาที่กำหนดไว้หรือไม่

โดยสรุปแล้วการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการนำเนื้อหาสาระในหลักสูตรไปสู่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ประกอบด้วยสิ่งสำคัญ คือ 1) การจัดทำแผนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้และเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตร หรือรวมถึงบริบทของท้องถิ่น 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และเกิดประโยชน์มากที่สุดตามแนวทางของหลักสูตร 3) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการที่ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่

5. การพัฒนาหลักสูตร

ทาบ (Taba, 1962 อ้างอิงใน อำนาง จันทรแป้น, 2532) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรดังขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) วิเคราะห์ความต้องการ สภาพ บริบท
- 2) กำหนดจุดมุ่งหมายหลักสูตร
- 3) คัดเลือกเนื้อหาและประสบการณ์
- 4) จัดเนื้อหาและประสบการณ์
- 5) ประเมินการใช้หลักสูตร
- 6) แก้ไขปรับปรุง

ไทเลอร์ (Tyler, 1971) ได้แสดงลำดับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 3 ขั้นตอนคือ

1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรชั่วคราว (Tentative Objective) โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่างๆ คือ ศึกษาจากตัวผู้เรียน ศึกษาจากสังคม ศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากทั้ง 3 แหล่งมาช่วยในการตั้งจุดมุ่งหมายชั่วคราวอย่างคร่าวๆ นำจุดมุ่งหมายชั่วคราวผ่านการกลั่นกรอง เพื่อคัดเอาข้อมูลที่ไม่สำคัญและไม่สอดคล้องกันออกไป โดยพิจารณาหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และหลักปรัชญาการศึกษา จุดมุ่งหมายที่ผ่านการกลั่นกรองแล้ว เรียกว่าจุดมุ่งหมายของการเรียน

2) การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning Experience) เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ แล้วจัดหมวดหมู่ประสบการณ์การเรียนรู้และกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3) การประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลเป็นขั้นสุดท้าย เพื่อสามารถให้ผู้วางแผนจัดทำหลักสูตรได้ตรวจสอบว่าประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงใด

บิวแชมป์ (Beauchamp, 1981) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นแนวคิดเชิงระบบซึ่งพัฒนามาจากไทเลอร์ ได้เป็นขั้นตอนดังนี้

- 1) ปัจจัยป้อนเข้า (Input) ได้แก่ พื้นฐานการศึกษา, ลักษณะของชุมชน, บุคลิกภาพของผู้เรียน, แนวทางของศาสตร์แต่ละสาขา, ค่านิยมของสังคมและวัฒนธรรม
- 2) กระบวนการ (Process) ได้แก่ การเลือกขอบข่ายและขั้นตอนของหลักสูตร, การเลือกบุคลากร, การเลือกลำดับการดำเนินการ, การพิจารณาจุดประสงค์ของหลักสูตร, การทดลองใช้หลักสูตร
- 3) ผลลัพธ์ (Output) ได้แก่ หลักสูตรสามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงเจตคติและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง

เซเลอร์ (Saylor, 1981) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรดังนี้

- 1) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 2) การออกแบบหลักสูตร ได้แก่ การพิจารณาออกแบบโดยนักวางแผนหลักสูตร, การใช้ข้อมูลทางสังคมเป็นเครื่องมือตัดสินใจในการออกแบบหลักสูตร
- 3) การนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ผู้สอนพิจารณาความเหมาะสมของการสอน, ใช้หลักสูตรและรวมถึงการแนะนำแหล่งของสื่อ, การจัดการสอนโดยมีความยืดหยุ่นและมีอิสระทั้งแก่ผู้สอนและผู้เรียน
- 4) การประเมินผลหลักสูตร ได้แก่ ผู้สอนพิจารณาขั้นตอนการประเมินผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน, กลุ่มวางแผนหลักสูตรร่วมกันพิจารณาขั้นตอนการประเมินผลหลักสูตร, ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลจะใช้เป็นพื้นฐานประกอบการตัดสินใจและการวางแผนในอนาคต

চার্জ বাক্স (2531) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตร
- 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 3) การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร
- 4) การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา
- 5) การเลือกเนื้อหาวิชา
- 6) การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 7) การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
- 8) การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
- 9) การกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544) ได้กล่าวถึงพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรจะเกิดขึ้นเมื่อมีประเด็นต่าง ๆ เกิดขึ้น ได้แก่

- 1) วิทยาการต่าง ๆ ของสังคมโลกเปลี่ยนแปลงไป
 - 2) นโยบาย ปรึชญา และแนวทางการพัฒนาการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป
 - 3) เมื่อผู้ใช้หลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เกิดความต้องการจำเป็นและข้อเรียกร้อง
 - 4) เมื่อข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมเปลี่ยนแปลง
- โดยที่การพัฒนาหลักสูตรมีลำดับขั้นตอนดังนี้
- 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม
 - 2) วิเคราะห์ข้อมูลที่มีความจำเป็นซึ่งการปรับปรุงหลักสูตร

3) สำรวจความต้องการและความจำเป็นของชุมชน สังคม และผู้เกี่ยวข้องในหลักสูตร

- 4) กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น
- 5) เลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาให้ผู้เรียนได้ศึกษาตรงกับวัตถุประสงค์การศึกษา
- 6) เลือกบุคลากรที่เกี่ยวข้องในเนื้อหาวิชานั้น ๆ มาร่วมกันจัดทำหลักสูตร
- 7) จัดเรียงเนื้อหาลำดับความรู้ที่ได้จากการทำหลักสูตร
- 8) สร้างประสบการณ์เรียนรู้ให้ตรงกับเนื้อหาวิชา
- 9) กำหนดการวัดประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์การศึกษา

บรานซ์ (Branch, 2009) ได้เสนอขั้นตอนการออกแบบพัฒนาหลักสูตรแบบแอดดี (ADDIE) ไว้ดังนี้

- 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ (Analyze)
- 2) ขั้นตอนการออกแบบหลักสูตร (Design)
- 3) ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร (Develop)
- 4) ขั้นตอนการใช้หลักสูตร (Implement)
- 5) ขั้นตอนการประเมินผลหลักสูตร (Evaluate)

โดยสรุปแล้ว การพัฒนาหลักสูตรนั้นกระทำเพื่อมุ่งตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสภาพบริบททางสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถเพื่อนำไปใช้ได้จริงในบริบทหน้าที่ของตนเอง ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายจึงจะต้องสำรวจข้อมูลจากสภาพปัญหาหรือความต้องการของผู้เรียน สังคม และข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์นั้นๆ เพื่อกำหนดเป็นกรอบสำหรับการพัฒนา จากนั้นจึงเป็นการกำหนด หลักการ เป้าหมาย จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ตามลำดับ

6. หลักสูตรดนตรีศึกษา

Rainbow (1974) ได้กล่าวถึงแนวคิดทางด้านดนตรีศึกษาไว้ว่า เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทักษะและความรู้ทางด้านดนตรีที่หลากหลาย เช่น การขับร้องเดี่ยว การขับร้องประสานเสียง การอ่านและเขียนโน้ต การเล่นเครื่องดนตรี ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีและทักษะทางการปฏิบัติดนตรี รวมถึงสามารถใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีได้อย่างเชี่ยวชาญ

Plummeridge (1991) ได้กล่าวถึงหลักสูตรทางดนตรีศึกษาไว้ว่า ครูผู้สอนวิชาดนตรีจะต้องมีความรู้ความสามารถในด้านทฤษฎีดนตรีและการปฏิบัติดนตรี ความรู้สามารถในการจัดการเรียนการสอนดนตรี รวมถึงเข้าใจในบริบทความรู้ทั่วไปที่นอกเหนือจากด้านดนตรี เพื่อที่จะสามารถพัฒนาให้

ผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน และสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคม

ณรุทธ์ สุทนต์ (2561) ได้กล่าวถึงหลักสูตรการผลิตครุศาสตรบัณฑิตหรืออนัตตศึกษาไว้ว่า ประกอบด้วยสาระความรู้ 3 ด้าน ได้แก่

1) วิชาความรู้ทั่วไป คือ สาระความรู้ซึ่งเน้นความรู้ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างไกล เพื่อความเจริญของงานของปัญญา จิตใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม

2) วิชาการศึกษา คือ สาระความรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องหลักสูตรและการสอน บทบาทหน้าที่ และจรรยาบรรณของครู เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการสอน การวางแผนระบบการศึกษา และการเป็นครูที่ดี

3) วิชาดนตรี คือ สาระความรู้เกี่ยวกับดนตรีรวมถึงเทคนิควิธีสอนดนตรีโดยเฉพาะ เนื่องจากครุศาสตรบัณฑิตจำเป็นต้องมีความรู้ในเนื้อหาดนตรีอย่างแท้จริงมากพอที่จะไปสอนหรือพัฒนาการสอนของตนเองได้ นอกจากนั้นดนตรีเป็นวิชาเฉพาะที่แตกต่างไปจากวิชาอื่น การศึกษาเทคนิควิธีการสอนเฉพาะทางด้านดนตรีจึงมีความจำเป็น เพื่อที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ดนตรีได้อย่างมีระบบ ขั้นตอน มีความรู้ความเข้าใจ และความซาบซึ้งในดนตรี

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านโดยสรุปแล้ว หลักสูตรอนัตตศึกษา มีความสำคัญต่อครูผู้สอนวิชาดนตรีเนื่องจากเป็นสิ่งที่บ่มเพาะทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี ดังนั้นหลักสูตรอนัตตศึกษา อย่างน้อยจึงควรประกอบไปด้วยสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) สาระความรู้ด้านทั่วไป 2) สาระความรู้ด้านดนตรี 3) สาระความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน

7. หลักสูตรอนัตตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาอนัตตศึกษาที่ปรับปรุงขึ้นตามแนวทางหลักสูตรกลาง พ.ศ. 2562 ที่กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ร่วมกันจัดทำเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งนั้น ประกอบไปด้วย 3 หมวดวิชา ได้แก่ 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 2) หมวดวิชาเฉพาะ โดยแบ่งเป็นกลุ่มวิชาทางการศึกษา และกลุ่มวิชาเฉพาะทางอนัตตศึกษา 3) หมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีตัวอย่างรายละเอียดขององค์ประกอบหลักสูตรดังนี้ (ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 2562)

7.1 ชื่อหลักสูตร

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอนัตตศึกษา

7.2 ปรัชญาของหลักสูตร

ผลิตครุศาสตรบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงมีความรู้คู่คุณธรรม สามารถบูรณาการความรู้ทักษะ เจตคติ คุณธรรมและจริยธรรมแห่งวิชาชีพไปสู่การจัดการศึกษาและพัฒนาครูให้เป็นคนดี มี

สติปัญญาความสามารถและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุขรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถเผชิญปัญหาหรือวิกฤติได้ด้วยสติปัญญา

7.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีศึกษา สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของประเทศ 2) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรทางด้านการเรียนการสอนการสอนที่จะส่งผลให้ครู มีความรู้ความสามารถ สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของการศึกษาของชาติ 3) เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีความรับผิดชอบสูงต่อวิชาการและวิชาชีพมีความอดทนใจกว้างและมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพครูอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามสมรรถนะและมาตรฐานวิชาชีพครู 4) เป็นผู้มีความสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและบูรณาการความรู้ในกลุ่มสาระศิลปะ 5) เป็นผู้มีความรอบรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนสามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างความรู้ใหม่สำหรับการประกอบวิชาชีพหรือการศึกษาในระดับสูงขึ้นในอนาคต

7.4 โครงสร้างของหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 139 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 2.1) กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 43 หน่วยกิต
 - 2.2) กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต
- 3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

7.5 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษามีเนื้อหาสาระของหลักสูตรด้านต่าง ๆ ทางดนตรีศึกษา ประกอบด้วย 1) สุนทรียศาสตร์กับดนตรีศึกษา 2) ทฤษฎีดนตรี ทั้งดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก 3) ประวัติและปรัชญาดนตรี ทั้งดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับดนตรีในยุคต่าง ๆ และความสัมพันธ์ของดนตรีกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม 4) ดนตรีระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา 5) การจัดการเรียนรู้ดนตรี ทั้งดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก 6) จิตวิทยาการจัดการเรียนรู้ดนตรี 7) เทคโนโลยีในดนตรีศึกษา 8) ทักษะดนตรี ทั้งดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการออกแบบเสียงโน้ตและพัฒนาสไตล์ประสาท การขับร้อง และการขับร้องประสานเสียง และการบรรเลงและการแสดงและการถ่ายทอดความรู้สู่ทางดนตรี 9)

หลักการวิจารณ์ วิเคราะห์ วิพากษ์ กฎเกณฑ์ทางด้านดนตรี 10) การซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

7.6 แนวทางการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษามีแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ การสร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ โดยใช้ศาสตร์การสอน รวมถึงการใช้เทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ และสื่อเทคโนโลยี และรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับสาระวิชาและผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ ข้ามวัฒนธรรม และนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการศาสตร์การสอน ความรู้ เนื้อหาสาระ และเทคโนโลยี ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้านคือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี 6) ด้านวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้

7.7 วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษามีการเตรียมความพร้อมของ วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ เช่น อาคาร สถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สื่อการเรียนการสอน เครื่องดนตรี ห้องปฏิบัติการดนตรี เครื่องมือในห้องปฏิบัติการ ห้องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้นักศึกษาได้สืบค้นข้อมูลทางระบบอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศยังมีหนังสือด้านการบริหารจัดการและด้านอื่น ๆ รวมถึงฐานข้อมูลที่จะให้สืบค้น ส่วนในระดับคณะมีการจัดหาหนังสือ ตำราเฉพาะทาง และอุปกรณ์ที่ใช้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

7.8 การประเมินผลหลักสูตร

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษามีการวัดและประเมินผลในด้านต่าง ๆ ได้แก่

7.8.1 การประเมินประสิทธิผลของการสอน แบ่งเป็น

- 1) การประเมินกลยุทธ์การสอน
- 2) การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

7.8.2 การประเมินหลักสูตรในภาพรวม ได้แก่

- 1) การประเมินในระดับรายวิชา โดยการทวนสอบผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้แก่ การสอบข้อเขียน การสอบปฏิบัติ การสังเกตพฤติกรรม การให้คะแนนโดยผู้ร่วมงาน รายการกิจกรรม แฟ้มผลงาน การประเมิน

ตนเองของผู้เรียน โดยสรุปภาพรวมรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษา และนำเสนอในรูปแบบการรายงานผลการดำเนินการจัดทำ มคอ.3-มคอ.6 โดยนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการประจำคณะ คณะกรรมการสภาวิชาการ ตามลำดับ

2) การประเมินภาพรวมของหลักสูตร โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ได้แก่ การประเมินข้อสอบ การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค การประเมินจากสถานประกอบการ

3) การประเมินคุณภาพหลักสูตร เมื่อครบรอบการปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ควรนำข้อมูล 2.1 ข้อ 2.2 นักศึกษาปีสุดท้าย บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต มาประกอบการประชุมทบทวนหลักสูตรร่วมกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการประจำคณะ

7.8.3 การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร โดยทำการประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปี ตามดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวดที่ 7 ข้อ 8 โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประเมินตนเอง และคณะกรรมการประเมินที่ได้รับแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัย

7.8.4 การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน แบ่งเป็น

1) คณะกรรมการประเมินหลักสูตรจัดทำรายงานการประเมินผลและเสนอประเด็นที่ควรปรับปรุงให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/คณะกรรมการประจำคณะ ประชุมพิจารณาทบทวนผลการดำเนินการหลักสูตรจากรายงานผลการดำเนินการหลักสูตร ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับคุณภาพหลักสูตรจากคณะกรรมการประเมินหลักสูตร ระดมความคิดเห็นวางแผนปรับปรุงการดำเนินการเพื่อใช้ในรอบการศึกษาถัดไป

3) หลักสูตรจะทำการปรับปรุงทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงองค์ความรู้และผลการวิจัยใหม่ๆ ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

7.9 สมรรถนะทางดนตรีศึกษา

นอกจากนี้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏยังได้มีการกำหนดสมรรถนะของการเรียนการสอนในหลักสูตรไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการกำหนดสมรรถนะหลักและสมรรถนะรองทางดนตรีศึกษาไว้ดังนี้

สมรรถนะหลักที่ 1

มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูดนตรี มีหลักการสอนและมีทักษะทางดนตรีที่ดี

โดยมีสมรรถนะรอง ได้แก่

- 1) แสดงออกถึงทัศนคติที่ดีในวิชาชีพครูดนตรี
- 2) สามารถลำดับขั้นตอนหลักการสอนดนตรีศึกษา
- 3) มีหลักทฤษฎีและความรู้ในประวัติดนตรี
- 4) มีทักษะทางดนตรีในระดับดี
- 5) มีทักษะการสอนดนตรีสำหรับครูดนตรีศึกษา
- 6) มีทักษะการฟัง การอ่านเขียนโน้ต การร้องโน้ต การเคลื่อนไหวประกอบ

จังหวัด

สมรรถนะหลักที่ 2

เป็นผู้ช่วยในการจัดการเรียนรู้ สามารถเตรียมการสอนดนตรี และมีทักษะดนตรีทาง

ที่ก้าวหน้า

โดยมีสมรรถนะรอง ได้แก่

- 1) สามารถจัดสภาพห้องเรียนและจัดกิจกรรมทางดนตรีได้
- 2) มีหลักการวัดและประเมินผลทางดนตรี
- 3) สามารถเตรียมการสอนทางดนตรีศึกษาและใช้สื่อเทคโนโลยีในการสอนได้
- 4) มีทักษะทางดนตรีในระดับก้าวหน้าและมีทักษะการรวมวงดนตรีที่ดี
- 5) สามารถสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรีได้

สมรรถนะหลักที่ 3

สามารถบูรณาการการจัดการเรียนรู้ดนตรีควบคู่กับชุมชนและมีทักษะทางดนตรีที่

พัฒนา

โดยมีสมรรถนะรอง ได้แก่

- 1) สามารถสอนร่วมกับครูประจำการและควบคุมชั้นเรียนดนตรีได้
- 2) สามารถออกแบบการเรียนรู้และกิจกรรมทางดนตรีได้
- 3) มีทักษะทางดนตรีในระดับพัฒนา
- 4) สามารถควบคุมวงดนตรีในแต่ละประเภทได้
- 5) มีความเข้าใจในระเบียบวิธีวิจัยทางดนตรี
- 6) มีความเข้าใจดนตรีในต่างวัฒนธรรม

สมรรถนะหลักที่ 4

เป็นครูมืออาชีพด้านการสอนดนตรี มีความสนใจใฝ่รู้ในศาสตร์ทางดนตรี

โดยมีสมรรถนะรอง ได้แก่

- 1) สามารถนำเสนอประเด็นต่าง ๆ สู่การพัฒนาวิชาชีพได้

2) แสดงออกถึงความใฝ่รู้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3) สามารถนำผลงานทางดนตรีไปใช้ในสถานศึกษาและชุมชนได้

7.10 ตัวอย่างหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วยตัวอย่างหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่ทั้ง 6 ภูมิภาค ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันตก 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ และ 6) มหาวิทยาลัยราชภัฏกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

1.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีวัตถุประสงค์ทั่วไปในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติดังนี้

- 1) มีความรู้ความสามารถทักษะในการประกอบวิชาชีพครู ตามมาตรฐานวิชาชีพครูและสามารถวิเคราะห์ปัญหา วางแผน แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนดนตรีและทักษะด้านดนตรีเป็นอย่างดี
- 3) มีความรัก ศรัทธา ภูมิใจในวิชาชีพครู และมีจรรยาบรรณของวิชาชีพครู
- 4) มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเมตตา กรุณา ต่อผู้เรียน
- 5) มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเอง สังคม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) มีบุคลิกภาพเหมาะสมที่จะประกอบวิชาชีพครูมีความประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- 7) มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน กระตือรือร้น แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 141 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - เลือกเรียนในกลุ่มวิชาไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 105 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 39 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 66 หน่วยกิต ได้แก่ กลุ่มวิชาดนตรีไทยและดนตรีสากล

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2562)

1.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีศึกษา สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของประเทศ 2) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรดนตรี และระเบียบวิธีการวิจัยทางดนตรีศึกษาเพื่อสร้างความรู้ใหม่ 3) เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความรับผิดชอบต่อวิชาการและวิชาชีพ มีความอดทนใจกว้างและมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพครูอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามสมรรถนะและมาตรฐานวิชาชีพครู 4) เป็นผู้มีความสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนดนตรี และบูรณาการความรู้ในกลุ่มสาระดนตรีศึกษา

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 99 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 39 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต ได้แก่ กลุ่มวิชาดนตรีไทยและดนตรีสากล

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2562)

1.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีศึกษา สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานได้อย่าง

สอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของประเทศ 2) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรทางการเรียนการสอนที่จะส่งผลให้ครูมีความรู้ความสามารถสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของการศึกษาของชาติ 3) เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความรับผิดชอบสูงต่อวิชาการและวิชาชีพ มีความอดทนใจกว้างและมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งจะประกอบวิชาชีพครูอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามสมรรถนะและมาตรฐานวิชาชีพครู 4) เป็นผู้มีความสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและบูรณาการความรู้ในกลุ่มสาระดนตรีศึกษา 5) เป็นผู้มีความรอบรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างความรู้ใหม่สำหรับการประกอบวิชาชีพหรือการศึกษาในระดับสูงขึ้นในอนาคต

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 143 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 107 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 46 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 61 หน่วยกิต
- 3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2562)

1.4 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ

ดังนี้ 1) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ดี มีความเชี่ยวชาญด้านดนตรี มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ สามารถประยุกต์ศาสตร์ด้านดนตรีร่วมกับการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีสมัยใหม่ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มุ่งมั่นพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ 3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถเป็นครูสอนดนตรีในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 138 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 39 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 63 หน่วยกิต โดยมีการแยกกลุ่มวิชา ได้แก่

กลุ่มวิชาดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก

- 3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2562)

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ 1) มีค่านิยมร่วม ตระหนักและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการทำงานของครู การพัฒนาความรู้สึกถึงตัวตนความเป็นครูและมีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่เข้มแข็ง มีจิตบริการต่อวิชาชีพครูและชุมชน 2) เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณครูและยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมการณ์ความเป็นครูด้วยความรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ อุทิศตนและทุ่มเทในการเอาใจใส่ สร้างแรงบันดาลใจ พัฒนาการเรียนรู้และผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มีความพอเพียงและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งมีคุณลักษณะเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครูตามที่คุรุสากำหนด 3) เป็นผู้เรียนรู้และฉลาดรู้และมีปัญญา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดขั้นสูง มีความรอบรู้ด้านการเงิน สุขภาพ สุนทรียภาพ วัฒนธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก การสร้างสัมมาชีพและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม มีความเพียร มุ่งมั่นมานะบากบั่นใฝ่เรียนรู้ มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนานตนเองให้เป็นบุคคลที่เรียนรู้และรอบรู้ ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา 4) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้มีทักษะศตวรรษที่ 21 มี

ความฉลาดดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีม มีทักษะข้ามวัฒนธรรม รู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ สมัยใหม่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาความก้าวหน้าให้กับวิชาชีพครู สามารถแสวงหาความรู้ พัฒนา ความรู้งานวิจัยและสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเองผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพตามความแตกต่าง ระหว่างบุคคล 5) เป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้มีความสามารถในการจัดเนื้อหา สารระ ออกแบบกิจกรรมวางแผนและจัดการเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ สร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสุขในการเรียน โดยใช้ศาสตร์การสอน เทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อ กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับสาระวิชาและผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน สามารถ บูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ข้ามวัฒนธรรม และนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศาสตร์การสอน ความรู้ เนื้อหาสาระและเทคโนโลยี (TPACK) ตลอดจนการวิจัยไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้ แก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเอง ผู้เรียนและสังคม 6) เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและใส่ใจสังคม มี ความรักชาติรักท้องถิ่น มีจิตสำนึกไทยและจิตสำนึกสากล รู้คุณค่าและส่วนร่วมในการพัฒนาอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยและท้องถิ่น มีจิตอาสาและดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย มีความยุติธรรมและมีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง รู้ถูกผิดรู้ชอบชั่วดี กล้า ปฏิเสธและต่อต้านการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เคารพสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีจิตสำนึก เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 139 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 41 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 62 หน่วยกิต
- 3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์ร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2562)

2.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เมื่อสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้แล้ว นักศึกษาจะเป็น ผู้มีความรู้ความสามารถดังนี้ ดังนี้ 1) มีความรู้ในศาสตร์ด้านดนตรีศึกษา สามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่ การปฏิบัติ ตลอดจนมีความรู้ด้าน การวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างถูกต้อง 2) มีเจตคติที่ดีต่อ วิชาชีพ มีจรรยาบรรณตามวิชาชีพครู มีความรับผิดชอบต่อวิชาการ วิชาชีพ เศรษฐกิจ สังคมและ สิ่งแวดล้อม 3) มีทักษะกระบวนการด้านดนตรีศึกษาในการสอน สามารถแก้ปัญหาด้านการสอนและ

วิชาการทางด้านดนตรีศึกษา ตลอดจนการติดตามพัฒนาการของศาสตร์ได้ 4) มีความอดทน ใจกว้าง และมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ดนตรีศึกษา มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีสุนทรียศาสตร์ ทางด้านดนตรี 5) มีความสามารถในการบริหารจัดการวงดนตรีและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2562)

2.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 136 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 100 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 40 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต โดยมีการแยกกลุ่มวิชา ได้แก่

กลุ่มวิชาดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก

- 3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2562)

2.4 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางดนตรีที่มีคุณภาพ เป็นผู้เรียนรู้ฉลาดรู้และมีความเข้าใจกระบวนการวิจัยทางด้านดนตรี 2) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมทางดนตรีและบูรณาการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ร่วมกับศาสตร์แห่งการสอนดนตรี 3) เพื่อให้ผู้เรียนมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณความเป็นครู มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง 4) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นและประจำชาติสู่ระดับสากล

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 138 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 41 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 61 หน่วยกิต
- 3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 2562)

2.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางด้านดนตรีที่มีคุณภาพ 2) เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการทักษะการเรียนรู้ด้านดนตรีอื่นก่อให้เกิดการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศ 3) เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและมีจิตวิญญาณความเป็นครู 4) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยทางดนตรีและพัฒนาความรู้สู่ระดับที่สูงขึ้นได้ 5) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นและประจำชาติสู่ระดับสากลได้

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 139 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 43 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต โดยมีการแยกกลุ่มวิชา ได้แก่

กลุ่มวิชาดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2562)

2.6 มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) มุ่งเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นครู โดยเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านดนตรี 2) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และด้านการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบวิชาชีพและพัฒนาสู่การศึกษา 3) มีความรู้และทักษะความสามารถด้านดนตรีโดยนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันมาเป็นเครื่องมือสำหรับเรียนรู้และศึกษาค้นคว้าต่อไป 4) มีทักษะทางด้านดนตรี ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทั้งดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีไทย และดนตรีสากล

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 2562)

2.7 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ 1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู มีจิตอาสา มีน้ำใจ มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละ มีค่านิยมประชาธิปไตย มีความกล้าหาญในการแสดงออก และมีจิตสำนึกในการทำงานเพื่อช่วยเหลือสังคม 2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความเข้าใจด้านดนตรีศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะโดยเน้นเนื้อหาสาระทางดนตรี มีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารตลอดจนสามารถบูรณาการความรู้การเรียนการสอนกับการปฏิบัติจริงและข้ามศาสตร์ได้ 3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน สังคมและท้องถิ่น โดยสามารถทำงานร่วมกับผู้เรียนและผู้ร่วมงานทุกกลุ่มได้ มีความสามารถในการใช้ทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา 4) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะในการแก้ปัญหาและการจัดการ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีทักษะในการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้เป็นอย่างดี สามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการทำวิจัยและสร้างนวัตกรรมรวมทั้งการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน ตลอดจนตระหนักรู้ เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 5) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมเชิงบวกสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน

ผู้ปกครอง และคนในชุมชน มีความรับผิดชอบหน้าที่ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม สามารถช่วยเหลือ
ตลอดจนแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 140
หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาภาษา ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 104 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 43 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 61 หน่วยกิต
- 3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2562)

2.8 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะดังนี้ 1) เป็นคนดีคนเก่ง มี
คุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นผู้นำในด้านวิชาชีพดนตรี 2) มีองค์ความรู้ ทักษะ และกระบวนการใน
การจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีทั้งดนตรีไทยดนตรีสากลและดนตรีพื้นบ้านเพื่อนำไปใช้ในหน่วยงาน
ทั้งภาครัฐและเอกชน 3) มีทักษะทางปัญญา คติวิเคราะห์ พัฒนาตนเอง และประกอบวิชาชีพโดย
พึ่งตนเองได้ 4) มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สามารถปรับตัวเข้ากับคนในสังคมได้ 5) มี
ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการดนตรี 6) มี
ความเชี่ยวชาญในการจัดการสอนที่มีรูปแบบหลากหลายสำหรับผู้เรียนที่หลากหลายในสาขาดนตรี
ศึกษาแบบบูรณาการ

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2562)

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันตก

3.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) มีความรู้
ทักษะ และสามารถประยุกต์ความรู้เพื่อประกอบอาชีพด้านดนตรี 2) มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

คุณธรรม จริยธรรม และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู 3) มีทักษะทางปัญญา การคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และงานสร้างสรรค์งานวิจัยทางดนตรี 4) มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ภาษา การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) มีภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ความรับผิดชอบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 139 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 43 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต
- 3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2562)

3.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มุ่งผลิตครูวิชาชีพชั้นสูงให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ และมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยมีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อมุ่งผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรีศึกษา 2) เพื่อมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพและพัฒนาสู่การศึกษาในระดับสูงขึ้นไป 3) เพื่อมุ่งผลิตบัณฑิตให้เป็นคนดีมีความรู้ มีจริยธรรม คุณธรรม มีจรรยาบรรณและยึดมั่นในวิชาชีพครู

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 139 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 40 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 63 หน่วยกิต โดยมีการแยกกลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2562)

3.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีคุณลักษณะ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในด้านดนตรีศึกษา สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับสภาพสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของประเทศ 2) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรทางด้านดนตรีศึกษา เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถมีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับการพัฒนาการศึกษาของชาติ 3) เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีความรับผิดชอบสูงต่อวิชาการและวิชาชีพ มีความอดทนใจกว้างและความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพครูอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามสมรรถนะและมาตรฐานวิชาชีพครู 4) เป็นผู้มีความสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและบูรณาการความรู้ในกลุ่มสาระศิลปศึกษาและวัฒนธรรมโดยมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านดนตรี 5) เป็นผู้มีความรอบรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างความรู้ใหม่สำหรับการประกอบวิชาชีพหรือการศึกษาในระดับสูงขึ้นในอนาคต

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 133 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 97 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 37 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2562)

4. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง

4.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานโดยมีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ 1) เป็นครูที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพครูและยึดมั่นในศาสตร์พระราชา 2) มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาดนตรีศึกษา 3) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเพื่อนำองค์ความรู้ไปพัฒนาส่วนรวมชุมชนและท้องถิ่น 4) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพครูและพัฒนาสู่การศึกษาในระดับสูงขึ้น

คณะที่สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2562)

4.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีศึกษา สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของประเทศ 2) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรทางด้าน การเรียนการสอนที่จะส่งผลให้ครู มีความรู้ความสามารถสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ การศึกษาของชาติ 3) เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีความรับผิดชอบสูงต่อวิชาการและวิชาชีพมีความอดทนใจกว้าง และมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพครูอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามสมรรถนะและมาตรฐานวิชาชีพครู 4) เป็นผู้มีความสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และบูรณาการ ความรู้ในกลุ่มสาระศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์เพื่อการปฏิบัติงานจริง 5) เป็นผู้มีความรอบรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนสามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างความรู้ใหม่สำหรับการประกอบวิชาชีพหรือการศึกษาในระดับสูงขึ้นในอนาคต

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 139 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

- วิชาบังคับเรียน 3 หน่วยกิต
- วิชาเลือกเรียน ไม่น้อยกว่า 27 หน่วยกิต จากกลุ่มวิชา
 - กลุ่มวิชาภาษา
 - กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์
 - กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์
 - กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 43 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2562)

5. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

5.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูดนตรี มีหลักการสอนและทักษะทางดนตรีที่ดี 2) เป็นผู้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ การสอน สามารถบูรณาการการจัดการเรียนรู้ดนตรีควบคู่กับชุมชน 3) เป็นผู้มีความรู้และจริยธรรมยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู รู้คุณค่าและรักความเป็นไทย 4) เป็นครูมืออาชีพด้านการสอนดนตรี มีความสนใจใฝ่รู้ในศาสตร์ทางดนตรีและความรอบรู้ด้านต่าง ๆ รวมทั้งทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 139 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 40 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 63 หน่วยกิต

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2562)

5.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานโดยมีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ 1) เป็นครูที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพครูและยึดมั่นในศาสตร์พระราชา 2) มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาดนตรีศึกษา 3) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองเพื่อนำองค์ความรู้ไปพัฒนาส่วนรวมชุมชนและท้องถิ่น 4) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพครูและพัฒนาสู่การศึกษาในระดับสูงขึ้นไป

คณะที่สังกัด คณะครุศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 2562)

6. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มกรุงเทพมหานคร

6.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา (ดนตรีไทย)

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มุ่งผลิตบัณฑิตครูที่มีคุณภาพที่ มีความสามารถทางวิชาการมีความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนทางดนตรีไทย พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์แนวทางดนตรีด้วยความรู้ใหม่ ๆ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะดังนี้ 1) มีความเป็นครูและเป็นนักวิชาการที่พร้อมด้วยคุณธรรม 2) มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติด้านดนตรีได้อย่างถูกต้องและเพียงพอที่จะนำมาประกอบอาชีพได้ 3) มีความรู้ความเข้าใจในสุนทรียะและปรัชญาดนตรี 4) มีคุณภาพตามลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ประกอบด้วยจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีจิตสำนึกในความเป็นไทย 5) มีการศึกษาค้นคว้าให้เกิดองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับดนตรีและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการเรียนการสอนและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น 6) มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพ ตระหนักในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองต่อวิชาชีพครูและสังคม สามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมจากการสัมผัสสภาพจริงและมีประสบการณ์ตรงรู้จักครองตนและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู 7) มีความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 142 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 106 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 46 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2562)

6.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อหลักสูตร 1) หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา

2) หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา

คณะที่สังกัด วิทยาลัยการดนตรี

(มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2562)

6.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อผลิตครูสาขาวิชาชีพนครศึกษาให้มีคุณลักษณะดังนี้

- 1) มุ่งเน้นให้ตระหนักคุณค่า ความเชี่ยวชาญด้านดนตรี มีความใฝ่รู้ มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ สามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้
- 2) มีวินัย ความอดทน มีมนุษยสัมพันธ์และทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ดี
- 3) มีความสามารถในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4) เป็นผู้มีจริยธรรม คุณธรรมและจรรยาบรรณ รวมทั้งมีจิตสำนึกและภูมิใจในวิชาชีพครูดนตรี

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 143

หน่วยกิต ประกอบไปด้วย

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาภาษา ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาสหวิทยาการ ไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาพลานามัย ไม่น้อยกว่า 1 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 107 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 41 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา ไม่น้อยกว่า 66 หน่วยกิต โดยมีการแยกกลุ่มวิชา ได้แก่

กลุ่มวิชาดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คณะที่สังกัด วิทยาลัยการฝึกหัดครู

(มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2562)

8. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี)

พุทธศักราช 2562 กลุ่มสาระสาขาวิชาดนตรีศึกษา

ชื่อสาขา สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์

ชื่อปริญญา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

อักษรย่อ ค.บ. (ดนตรีศึกษา)

ลักษณะของสาขา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการเตรียมความพร้อมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนประจำการและส่งเสริมการพัฒนาครูประจำการและนอกประจำการให้มีความรู้และมีสมรรถนะทางวิชาชีพ เป็นผู้ยึดมั่นในค่านิยม อุดมการณ์ มีจิตวิญญาณความเป็นครู และสมรรถนะทางวิชาชีพครู ประกอบกับรัฐได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี โดยเน้นเป้าหมายการสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพเป็นคนเก่งและคนดี มีขีดความสามารถในการแข่งขันและความสามารถในการสร้างนวัตกรรม การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จึงมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการผลิตบัณฑิตครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง มีบทบาทในการสร้างครูที่มีคุณภาพที่นำไปสู่การสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพและตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ ด้วยการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัต และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งกระทบต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของมนุษย์ ตลอดจนพัฒนาการของวิทยาการใหม่ที่เป็นศาสตร์บูรณาการ และข้ามวัฒนธรรม เป้าหมายของการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จึงมุ่งเน้นที่การสร้างหลักสูตรให้มีความทันสมัย ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ลักษณะของหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (มคอ.1) ฉบับนี้ จึงจัดทำขึ้นโดยอิงงานวิจัยในอดีตที่พบว่ามีความซ้ำซ้อนของโครงสร้างรายวิชา รวมทั้งอิงงานวิจัยจากบทเรียนการผลิตครูของประเทศต่าง ๆ ในสากลที่มีความก้าวหน้าในการผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู ตลอดจนการระดมความคิดและประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ การจัดทำหลักสูตรวิชาชีพครู (มคอ.1) นี้อยู่ภายใต้หลักการสำคัญหลายประการ ได้แก่ 1) แนวคิดของการจัดทำหลักสูตรวิชาชีพครูเป็นหลักสูตรบูรณาการ และเป็นหลักสูตรอิงสมรรถนะมากกว่าหลักสูตรอิงเนื้อหาเน้นสมรรถนะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการพัฒนาผู้เรียน 2) การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรมีความยืดหยุ่น และตอบสนองความต้องการของการใช้ครูในโลกปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งความต้องการของผู้เรียน 3) การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร ได้ให้สถาบันผลิตครูมีอิสระในการสร้างหลักสูตรผลิตครูที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์และสภาพบริบทเชิงพื้นที่ของสถานศึกษา โดยยึดผลลัพธ์การเรียนรู้ซึ่งกำหนดขึ้นสำหรับแต่ละกลุ่มสาขาเป็นเป้าหมายร่วม ตลอดจนกำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้

มีความยืดหยุ่นและสะท้อนอัตลักษณ์ของผู้เรียน 4) การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรรายวิชาที่ทันสมัยตามสากล มีการจัดการเรียนการสอนที่ใช้สื่อเทคโนโลยีซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล 5) การส่งเสริมการบริหารจัดการหลักสูตร การเรียนการสอนการปฏิบัติการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณและอุดมการณ์ความเป็นครู และคุณสมบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครู และ 6) การส่งเสริมการวางระบบการประกันคุณภาพหลักสูตรที่เข้มข้นเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเป้าหมายของหลักสูตร

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

1. มีค่านิยมร่วม ตระหนักและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการทำงานของครู การพัฒนาความรู้ถึงตัวตนความเป็นครูและมีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่เข้มแข็ง มีจิตบริการต่อวิชาชีพครูและชุมชน

2. เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณครูและยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมการณ์ความเป็นครูด้วยความรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ อุทิศตนและทุ่มเทในการเอาใจใส่ สร้างแรงบันดาลใจ พัฒนาการเรียนรู้ และผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มีความพอเพียงและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

3. เป็นผู้เรียนรู้และฉลาดรู้ และมีปัญญา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดขั้นสูง มีความรอบรู้ด้านการเงิน สุขภาพ สุนทรียภาพ วัฒนธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก การสร้างสัมมาชีพและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม มีความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น ใฝ่เรียนรู้ มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่เรียนรู้และรอบรู้ ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

4. เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้มีความรู้รอบตัว 21 มีความสามารถคิดวิเคราะห์ การคิดขั้นสูง มีความฉลาดดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีม มีทักษะข้ามวัฒนธรรม รู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก มีส่วนร่วมในการพัฒนาความก้าวหน้าให้กับวิชาชีพครู สามารถแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ งานวิจัย และสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. เป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้มีความสามารถในการจัดเนื้อหาสาระ ออกแบบกิจกรรม วางแผนและจัดการเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ สร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสุขในการเรียน โดยใช้ศาสตร์การสอน รวมถึงวิธีการใช้เทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สื่อ แหล่งเรียนรู้ ชุมชน ภูมิปัญญาในชุมชนที่เหมาะสมกับสาระวิชาและผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน สามารถบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ ข้ามวัฒนธรรม และการวิจัย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการศาสตร์การสอน

ความรู้ เนื้อหาสาระ และเทคโนโลยี (TPCK) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนนำไปใช้ในการ แก้ไขปัญหา พัฒนาตนเอง ผู้เรียนและสังคม

6. เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และใส่ใจสังคม มีความรักชาติ รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกไทยและ จิตสำนึกสากล รู้คุณค่าและมีส่วนร่วมในการพัฒนา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย และท้องถิ่น มีจิตอาสาและดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย มีความยุติธรรมและมีความกล้าหาญทาง จริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง รู้ถูก รู้ผิด รู้ชอบ ชั่ว ดี กล้าปฏิเสธและต่อต้านการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เคารพสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก รวมทั้งมีคุณลักษณะเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครูตามที่คุรุสภากำหนด

มาตรฐานผลการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.1 รัก ศรัทธาและภูมิใจในวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณและอุดมการณ์ความเป็นครู และ ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

1.2 มีจิตอาสา จิตสาธารณะ อดทนอดกลั้น มีความเสียสละ รับผิดชอบและซื่อสัตย์ต่อ งานที่ได้รับมอบหมายทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ และสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ประพฤติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ และเสริมการเสริมสร้างการพัฒนาที่ ยั่งยืน

1.3 มีค่านิยมและคุณลักษณะเป็นประชาธิปไตย คือ การเคารพสิทธิ และให้เกียรติคนอื่น มีความสามัคคีและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ใช้เหตุผลและปัญญาในการดำเนินชีวิตและการตัดสินใจ

1.4 มีความกล้าหาญและแสดงออกทางคุณธรรมจริยธรรม สามารถวินิจฉัย จัดการและ คิดแก้ปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรมด้วยความถูกต้องเหมาะสมกับสังคม การทำงานและ สภาพแวดล้อม โดยอาศัยหลักการ เหตุผลและใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม บรรทัดฐานทางสังคม ความรู้สึกของผู้อื่นและประโยชน์ของสังคมส่วนรวม มีจิตสำนึกในการธำรงความโปร่งใสของสังคมและ ประเทศชาติ ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและความไม่ถูกต้อง ไม่ใช่ข้อมูลบิดเบือน หรือการลอกเลียน ผลงาน

2. ด้านความรู้

2.1 มีความรอบรู้ในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหาสาระด้านวิชาชีพของครู อาทิ ค่านิยมของครูคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ จิตวิญญาณครู ปรัชญาความเป็นครู จิตวิทยาสำหรับ ครู จิตวิทยาพัฒนาการจิตวิทยาการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้และช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ส่งเสริมและ พัฒนาผู้เรียนหลักสูตรและวิทยาการการจัดการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารการศึกษาและการเรียนรู้ การวัดประเมินการศึกษาและการเรียนรู้ การวิจัยและการพัฒนา นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนและภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับครูทักษะการนิเทศและการสอนงาน

ทักษะเทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะการทำงานวิจัยและวัดประเมิน ทักษะ การร่วมมือสร้างสรรค์ และ ทักษะศตวรรษที่ 21 มีความรู้ ความเข้าใจในการบูรณาการความรู้กับการปฏิบัติจริงและการบูรณาการข้ามศาสตร์ อาทิ การบูรณาการการสอน (Technological Pedagogical Content Knowledge : TPCK) การสอนแบบบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี กระบวนการทางวิศวกรรมและคณิตศาสตร์ (Science Technology Engineering and Mathematics Educations : STEM Education) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC) และมีความรู้ในการประยุกต์ใช้

2.2 มีความรอบรู้ในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหาวิชาที่สอน สามารถวิเคราะห์ความรู้ และเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง สามารถติดตามความก้าวหน้าด้านวิทยาการและนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยมีผลลัพธ์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระด้านมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ของแต่ละสาขาวิชา

2.3 มีความรู้ เข้าใจชีวิต เข้าใจชุมชน เข้าใจโลกและการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถเผชิญและเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสามารถนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตน พัฒนางานและพัฒนาผู้เรียน

2.4 มีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามมาตรฐาน

2.5 ตระหนักรู้ เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน พัฒนาผู้เรียน พัฒนางานและพัฒนาชุมชน

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 คิด ค้นหา วิเคราะห์ข้อเท็จจริง และประเมินข้อมูล สื่อ สารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายอย่างรู้เท่าทัน เป็นพลเมืองตื่นรู้ มีสำนึกสากล สามารถเผชิญหน้าและก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล เทคโนโลยีข้ามแพลตฟอร์ม (Platform) และโลกอนาคต นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและวินิจฉัยแก้ปัญหาและพัฒนางานได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ หลักการทางทฤษฎี ประสบการณ์ภาคปฏิบัติ ค่านิยม แนวคิด นโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ บรรทัดฐานทางสังคมและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

3.2 สามารถคิดริเริ่มและพัฒนางานอย่างสร้างสรรค์

3.3 สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้จากการทำวิจัยและสร้างหรือร่วมสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างหรือร่วมสร้างนวัตกรรม รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนและสังคม

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 เข้าใจและใส่ใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น มีความคิดเชิงบวก มีคุณลักษณะทางอารมณ์และทางสังคม

4.2 ทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานเป็นทีม เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองและคนในชุมชน มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

4.3 มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อตนเอง ต่อผู้เรียน ต่อผู้ร่วมงาน และต่อส่วนรวม สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาตนเอง กลุ่มและระหว่างกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์

4.4 มีภาวะผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพ มีความเข้มแข็งและกล้าหาญทางจริยธรรม สามารถชี้แนะและถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนและสังคมอย่างสร้างสรรค์

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

5.1 มีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ การสังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อเข้าใจองค์ความรู้ หรือประเด็นปัญหาทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

5.2 สื่อสารกับผู้เรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและสังคม และผู้เกี่ยวข้องกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยสามารถเลือกใช้การสื่อสารทางวาจา การเขียน หรือการนำเสนอด้วยรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารหรือนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสม

5.3 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลหรือความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การทำงาน การประชุม การจัดการและสืบค้นข้อมูลและสารสนเทศ รับและส่งข้อมูลและสารสนเทศ โดยใช้ดุลยพินิจที่ดีในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและสารสนเทศ อีกทั้งตระหนักถึงการละเมิดลิขสิทธิ์และการลอกเลียนผลงาน

6. ด้านวิถีวิทยาการจัดการเรียนรู้

6.1 สามารถเลือกใช้ปรัชญาตามความเชื่อในการสร้างหลักสูตรรายวิชา การออกแบบเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและเทคโนโลยีการสื่อสาร การวัดและประเมินผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดการเรียนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน แหล่งการเรียนรู้แบบเปิดได้อย่างเหมาะสมกับสภาพบริบทที่ต่างกันของผู้เรียนและพื้นที่

6.2 สามารถในการนำความรู้ทางจิตวิทยาไปใช้ในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบกิจกรรม การจัดเนื้อหาสาระ การบริหารจัดการ และกลไกการช่วยเหลือ แก้ไขและส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนที่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งผู้เรียนปกติและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หรือผู้เรียนที่มีข้อจำกัดทางกาย

6.3 จัดกิจกรรมและออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์เรียนรู้ผ่าน การลงมือปฏิบัติและการทำงานในสถานการณ์จริง ส่งเสริมการพัฒนาการคิด การทำงาน การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น โดยบูรณาการการทำงานกับการเรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรม สามารถประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนาด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยและรับผิดชอบต่อผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด

6.4 สร้างบรรยากาศ และจัดสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน แหล่งวิทยาการ เทคโนโลยี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้ มีความสามารถในการประสานงาน และสร้างความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่ออำนวยความสะดวกและร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ มีปัญญารู้คิดและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องให้เต็มตามศักยภาพ

6.5 สามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีทักษะศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการรู้เรื่อง ทักษะการคิด ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานแบบร่วมมือ ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทักษะเทคโนโลยี และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำทักษะเหล่านี้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนานตนเอง

องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ครุสภา

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้าน (วิชาชีพครู และวิชาเอก) และหมวดวิชาเลือกเสรี มีจำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดและหน่วยกิตรวมทั้งหลักสูตร ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ให้เรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

2.1 วิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 34 หน่วยกิต

2.1.1 เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า 22 หน่วยกิต

2.1.2 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยมีจำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

2.2 วิชาเอก และวิชาเอก-โท มีดังนี้

2.2.1 วิชาเอก แบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้

1) วิชาเอกเดี่ยว ให้เรียนไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต และให้ผู้เรียนเลือกเรียนในรายวิชาที่เสริมสร้างสมรรถนะและศักยภาพความลุ่มลึกในวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต รวมกันไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต

2) วิชาเอกคู่ ให้เรียนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 40 หน่วยกิต (รวมแล้วไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต)

2.2.2 วิชาเอก-โท กำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เรียน ดังนี้

- 1) วิชาเอก ให้เรียนไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต
- 2) วิชาโท ให้เรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรโปรแกรมวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่และวิชาเอก-โท มีดังนี้

3.1 โปรแกรมวิชาเอกเดี่ยว หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าสอง 130 หน่วยกิต

3.2 โปรแกรมวิชาเอกคู่ หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าสอง 150 หน่วยกิต

3.3 โปรแกรมวิชาเอก-โท หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าสอง 140 หน่วยกิต

หมายเหตุ : การจัดการเรียนการสอนวิชาเอกเดี่ยวที่เตรียมผู้จะไปเป็นครูระดับมัธยมศึกษาตั้งเรียนวิชาเอกจากคณะที่เปิดสอนสาขาวิชานั้น หรือสอนโดยคณาจารย์ในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรืออย่างน้อยดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการในสาขาวิชานั้น เพื่อสร้างความเข้มแข็งเชิงเนื้อหาสาระวิชาแก่นิสิต/นักศึกษา และสามารถศึกษาต่อในสาขาวิชาเอกเพื่อเพิ่มพูนคุณวุฒิต่อไป

เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา การกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชาครู วิชาในสาขาวิชาเอก/โท และมีการออกแบบหลักสูตรที่เน้นภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบในการออกแบบสาระของหลักสูตรต้องมีการศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาจากบทเรียนที่ผ่านมาของประเทศและบทเรียนจากประเทศที่มีความก้าวหน้าในการผลิตครู หลักสูตรผลิตครูต้องมีจุดเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ในวิชาเอก/โทที่ทันสมัย และมีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้ก้าวทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีทักษะการสะท้อนคิด (reflection skills) ที่เป็นสมรรถนะสำคัญในการสร้างประสิทธิผลของการทำงานโดยใช้ชุมชนทางวิชาชีพครูในโลกการทำงานจริงนอกจากการหล่อหลอมจิตวิญญาณความเป็นครู แนวคิดสำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่น ปรับตัว สามารถทำงานได้ในทุกสภาพบริบทของผู้เรียนและพื้นที่ การบริหารจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ จึงต้อง อิงการทำงานแบบร่วมมือและความรับผิดชอบร่วมกันของผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้สอนให้มีเอกภาพ และมีเป้าหมายร่วม

1. กลุ่มวิชาแกนหรือวิชาชีพครูบังคับ

ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดปรัชญาศึกษา จิตวิทยาการศึกษา ศาสตร์การสอน ความรู้ตามตามกรอบ TPCK แนวคิด STEM ความรอบรู้ด้านดิจิทัล สามารถบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่กับวิชาชีพครูมาใช้ในการออกแบบหลักสูตรรายวิชา

กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี การวัดและประเมินการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับ
ลักษณะธรรมชาติและสภาพบริบทของผู้เรียนที่แตกต่างกัน

กลุ่มวิชาแกนหรือวิชาชีพครูบังคับมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) ค่านิยม อุดมการณ์ และจิตวิญญาณความเป็นครู คุณธรรม จริยธรรม
จรรยาบรรณวิชาชีพครู

(2) ปรัชญาการศึกษา

(3) จิตวิทยาสำหรับครูเพื่อจัดการเรียนรู้และช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ส่งเสริมและ
พัฒนาผู้เรียน

(4) หลักสูตรและวิทยาการจัดการการเรียนรู้

(5) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารการศึกษาและการเรียนรู้

(6) การวัดและประเมินการศึกษาและการเรียนรู้

(7) การวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนภาษา

(8) ภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับครู

2. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นเวลาไม่น้อย 1 ปี

3. กิจกรรมเสริมความเป็นครู ให้สถาบันการศึกษากำหนดกิจกรรมเสริมความเป็นครูในแต่ละ
ปี โดยอาจจัดกิจกรรม/โครงการเป็นพิเศษหรืออาจบริหารจัดการให้บูรณาการกับการเรียนการ
สอนในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่
เข้มแข็ง ปีละไม่น้อยกว่าสองกิจกรรม อาทิ

(1) กิจกรรมเสริมสร้างความศรัทธา ความมุ่งมั่นและรักในอาชีพครู

(2) กิจกรรมจิตอาสาและ/หรือจิตสาธารณะ/การบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชนและ

สังคม

(3) กิจกรรมส่งเสริมความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และความเป็นไทย

(4) กิจกรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ/หรือศาสตร์พระราชา

(5) กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด

(6) กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และเพศศึกษา

(7) กิจกรรมส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย รวมถึงการเลือกตั้ง

(8) กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์

(9) กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ กีฬาและนันทนาการ

(10) กิจกรรมทางวิชาการ

(11) กิจกรรมอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นสมควร

4. สาขาวิชาเฉพาะ สาขาวิชาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์มีหลายกลุ่มสาขาวิชาซึ่งแต่ละกลุ่มสาขาวิชายังมีสาขาวิชา (วิชาเอก วิชาโท) อีกหลายสาขาวิชามากน้อยเป็นไปตามขอบข่ายของศาสตร์แต่ละกลุ่มสาขาวิชา ซึ่งสถาบันการศึกษาสามารถจัดทำรายละเอียดหลักสูตรและมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตลอดจนจัดการศึกษาเป็นสาขาวิชา (วิชาเอก วิชาโท) ได้อย่างอิสระ สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ใน มคอ.1 ตามบริบทและศักยภาพของสถาบัน

ผลลัพธ์การเรียนรู้และตัวอย่างสาขาวิชาและตัวอย่าง/ข้อเสนอสาระความรู้กลุ่มสาขาวิชา ศิลปศึกษา ดนตรีศึกษาและนาฏศิลป์ศึกษา ได้แก่ ผู้เรียนมีความรอบรู้ในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหาวิชาชีพทางด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ มีสุนทรียภาพ สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์งาน ออกแบบและสร้างสรรค์และแสดงผลงานศิลปะ ดนตรีนานาศิลป์ สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาขาและบูรณาการข้ามศาสตร์ข้ามวัฒนธรรม การผลิตและใช้ สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ มีความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัย งานสร้างสรรค์ และงานนวัตกรรม การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาพัฒนาผู้เรียน และการประเมินผลการเรียนรู้ สามารถทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนา ผู้เรียนให้สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าทางด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ สามารถวิเคราะห์ความรู้ เนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ พัฒนาผู้เรียนและการปฏิบัติงานวิชาชีพอย่างลึกซึ้ง

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ตัวอย่าง/ข้อเสนอสาระความรู้ อาทิ

- (1) สุนทรียศาสตร์กับดนตรีศึกษา
- (2) ทฤษฎีดนตรี
- (3) ประวัติ ปรัชญา ดนตรี
 - (3.1) ดนตรีในยุคต่าง ๆ
 - (3.2) ความสัมพันธ์ของดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
- (4) ดนตรีระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา
- (5) การจัดการเรียนรู้ดนตรี
- (6) จิตวิทยาการจัดการเรียนรู้ดนตรี
- (7) เทคโนโลยีในดนตรีศึกษา
- (8) ทักษะดนตรี
 - (8.1) การอ่านออกเสียงโน้ตและพัฒนาโสตประสาท
 - (8.2) การขับร้องและการขับร้องประสานเสียง
 - (8.3) การบรรเลงและการแสดงและการถ่ายทอดความรู้สู่สังคม

(9) หลักการวิจารณ์ วิเคราะห์ วิพากษ์ กฎเกณฑ์ด้านดนตรี

(10) การซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

5. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้ความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ ใส่ใจต่อ ความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก โดยที่ในการจัดการศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ข้อ 9.1 ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

1. กลยุทธ์การสอน เป็นกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ การสร้างแรงบันดาลใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ โดยใช้ศาสตร์การสอน รวมถึงการใช้เทคนิค วิธีจัดการเรียนรู้ และสื่อเทคโนโลยี และรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับสาระวิชาและผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ ข้ามวัฒนธรรม และนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการศาสตร์การสอน ความรู้ เนื้อหาสาระ และเทคโนโลยี ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี และ 6) ด้านวิวิธนาการจัดการเรียนรู้ อาทิ

- (1) การเรียนรู้จากกรณีศึกษา
- (2) การเรียนรู้จากกระบวนการกระจำจ่านิยม
- (3) การเรียนรู้โดยบูรณาการการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษา
- (4) การบรรยายเชิงปฏิสัมพันธ์
- (5) การเรียนรู้แบบร่วมมือ
- (6) การเรียนรู้โดยใช้การสืบสอบ
- (7) การเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างนิยม (Constructivism)
- (8) การเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล
- (9) การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
- (10) การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์/ปรากฏการณ์/ฉากทัศน์เป็นพื้นฐาน
- (11) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

- (12) การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
- (13) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- (14) การเรียนรู้เชิงผลิตภำ
- (15) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
- (16) การเรียนรู้โดยวิธีโสตคาคติส่ง
- (17) Team-based Learning
- (18) Workplace-based Learning
- (19) MOOC (Massive Open Online Course)

2. กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ การออกแบบวิธีการวัดและประเมินโดยใช้แนวคิดการประเมินตามสภาพจริง วิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรม และบริบทรายวิชา มีเป้าหมายของการวัดและประเมินเพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน การเรียนการสอน และการตัดสินใจผลการเรียน ใช้การวัดและประเมินเป็นกลไกหรือเครื่องมือที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเป็น ทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง และมีข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการและวิชาชีพ และทำให้ผู้เกี่ยวข้องในหลักสูตรมีข้อมูลสารสนเทศในการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมพัฒนาให้ผู้เรียนในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยมีกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี และ 6) ด้านวิวิทย์วิทยาการจัดการเรียนรู้ อาทิ

(1) การสังเกต เช่น พฤติกรรมการเรียน การทำงานตามสภาพจริง การปฏิบัติตามสภาพจริง หรือในห้องปฏิบัติการ การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมความเป็นครู ฯลฯ

(2) การประเมินโดยเพื่อน พ่อแม่ผู้ปกครอง

(3) การประเมินกรณีศึกษา

(4) การใช้แบบวัดทางจิตวิทยา เช่น แบบวัดคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม อุดมการณ์ จิตวิญญาณความเป็นครู ทักษะการเรียนรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ ทักษะดิจิทัล ฯลฯ

(5) การทดสอบความรู้ เช่น การทดสอบความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เน้นทฤษฎี

(6) การวัดผลภาคปฏิบัติ/ทักษะการปฏิบัติ เช่น การนำเสนองาน โครงการ รายงาน การศึกษาค้นคว้า การวิจัยในชั้นเรียน การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ฯลฯ

(7) การวิเคราะห์แบบวิภาษวิธี

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ โดยให้มีการทวนสอบผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและรายวิชา

1. มีคณะกรรมการตรวจสอบรายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม และกิจกรรมเสริมความเป็นครูตลอดหลักสูตร รวมทั้งการกำกับให้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

2. มีการทวนสอบผลการเรียนรู้ของรายวิชา

3. สถานศึกษาที่รับนิสิต/นักศึกษาไปปฏิบัติการสอนในสาขาวิชาเฉพาะด้านหรือวิชาเอกมีการประเมินนิสิต/นักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ และสถาบันควรมีการทวนสอบการประเมินผลการปฏิบัติการสอนของแต่ละสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามที่คุรุสภากำหนด

คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา การเทียบโอนผลการเรียนรู้ ระบบและกลไกการผลิต

1. ผู้เข้าศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีค่าเฉลี่ยเกรดที่ดีและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพครู สอบผ่านข้อสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู และผ่านเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและ/หรือเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการคัดเลือกซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนด

2. การเทียบโอนผลการเรียนรู้ ในสาขาวิชาในสถาบันและระหว่างสถาบัน สามารถกระทำได้โดยให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ และข้อแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตามประกาศ/ข้อบังคับ/ระเบียบที่เกี่ยวข้องของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามข้อบังคับของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

3. มีกลไกและระบบการผลิตคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง

คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

1. คุณวุฒิของคณาจารย์ คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์พิเศษให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลใช้บังคับในปัจจุบัน

นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาชีพครูยังจะต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1.1 ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษาอย่างน้อยระดับใดระดับหนึ่ง คือ ปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท ปริญญาเอก หรือต้องผ่านการอบรมและผ่านการประเมินศาสตร์วิชาชีพครูตามที่กำหนด ได้แก่ คุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู ความรู้และทักษะด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการและการแนะแนว สื่อเทคโนโลยีและการวัดและการประเมินเพื่อการจัดการเรียนรู้ ความรู้ตามกรอบ TPCK แนวคิด STEM กระบวนการ PLC ทักษะการนิเทศและการสอนงาน ทักษะทางเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ทักษะการทำงานวิจัยและวัดประเมิน ทักษะการร่วมมือสร้างสรรค์ รวมแล้วไม่น้อยกว่า 60 ชั่วโมง และ

1.2 มีประสบการณ์การสอนระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี และกรณีที่ผู้สอนมีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 1 ปี ให้มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชาโดยมีการสอนร่วมกับผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป และ

1.3 ผู้สอนที่รับผิดชอบรายวิชา จะต้องมีความรู้ตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน และมีผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน เช่น ตำรา หนังสือ งานวิจัย นวัตกรรม ผลงานสร้างสรรค์ อย่างน้อย 1 ชิ้นงาน ที่มีการเผยแพร่ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ครอบคลุมอย่างน้อย 3 บทความภายใน 5 ปีย้อนหลัง และ

1.4 มีประสบการณ์การสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและ/หรืออาชีวศึกษา อย่างน้อย 1 ปี กรณีที่ยังไม่มีประสบการณ์การสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและ/หรืออาชีวศึกษาจะต้องมีประสบการณ์ การสอนอย่างน้อย 1 ปี ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและ/หรืออาชีวศึกษาภายใน 3 ปีการศึกษา ทั้งนี้ให้นับรวมการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในระหว่าง การศึกษาด้วย

หมายเหตุ : กรณีผู้สอนวิชาชีพครูที่ปฏิบัติการสอนมาก่อน มคอ.1 นี้ใช้บังคับ ให้ ยกเว้นเกณฑ์คุณสมบัติผู้สอนวิชาชีพครู ข้อ (2)-(4)

2. บุคลากรสนับสนุน สถาบันควรมีบุคลากรสนับสนุนที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความจำเป็นและความต้องการของการจัดการเรียนการสอนอย่าง เพียงพอ

แนวทางการพัฒนาอาจารย์

1. คณาจารย์ใหม่

- (1) การปฐมนิเทศ
- (2) การฝึกอบรมคณาจารย์ใหม่ที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูด้านศาสตร์วิชาชีพ การจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล
- (3) การพัฒนาด้านการวิจัย ควรมีการจัดเงินทุนสำหรับนักวิจัยหน้าใหม่เพื่อผลิตผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ หรือการเข้าร่วมเป็นคณะผู้วิจัยร่วมกับนักวิจัยอาวุโส
- (4) การจัดให้เป็นผู้สอนร่วมกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในรายวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์ กับคุณสมบัติและการแต่งตั้งอาจารย์ที่เลี้ยงเพื่อให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานทาง วิชาการ

2. คณาจารย์ประจำการ

- (1) การพัฒนาด้านการเรียนการสอน เช่น การอบรมความรู้จากหน่วยงานภายในและ หน่วยงานภายนอก รวมทั้งการประชุมสัมมนาวิชาการต่าง ๆ ศึกษาดูงานทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน

(2) การพัฒนาด้านวิชาการ ส่งเสริมการจัดทำผลงานเพื่อพัฒนาเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ส่งเสริมให้คณาจารย์ไปศึกษาต่อ

(3) การพัฒนาด้านการวิจัยและสร้างนวัตกรรม การจัดเงินทุนเพื่อผลิตผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เพื่อให้มีผลงานตีพิมพ์ในระดับชาติและนานาชาติ

(4) การพัฒนาทักษะทางภาษาไทย ภาษาอังกฤษ/ภาษาต่างประเทศ

สถาบันผลิตและพัฒนาครู ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

1. สถาบันผลิตและพัฒนาครูหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการผลิตครูต้องมีความพร้อมและมีความเชี่ยวชาญในการผลิตครู

2. หน่วยงานที่เป็นสถาบันการผลิตและพัฒนาครูต้องกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ มีแผนกลยุทธ์และมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการผลิตและพัฒนาครูเป็นภารกิจหลัก

3. กรณีมีหน่วยงานอื่นที่ไม่ได้ทำหน้าที่โดยตรงในการผลิตและพัฒนาครูเป็นภารกิจหลัก เปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาก่อนที่ มคอ.1 ฉบับนี้ประกาศใช้ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยให้สถาบันผลิตและพัฒนาครูที่มีหน้าที่โดยตรงในการผลิตและพัฒนาครูเป็นภารกิจหลักหรือเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนรายวิชาชีพครู

4. สถาบันผลิตและพัฒนาครูต้องมีทรัพยากรเพียงพอและทันสมัยเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพระดับปริญญาตรี สาขาวิชาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์และตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนี้

(1) ห้องเรียนที่มีสื่อการเรียนการสอนเหมาะสม ทันสมัย ได้แก่ คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ในการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

(2) ห้องปฏิบัติการ อาทิ ห้องปฏิบัติการสอนจุลภาค (Micro-Teaching) ห้องปฏิบัติการผลิตสื่อ การสอน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการภาษา ห้องปฏิบัติการดนตรีและนาฏศิลป์ ห้องปฏิบัติการศิลปะ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ รวมทั้งห้องปฏิบัติการอื่น ๆ ที่จำเป็นตามหลักสูตรวิชาเอกที่เปิดสอน

(3) การเรียนการสอนและการนิเทศแบบออนไลน์และออฟไลน์

(4) ห้องสมุด ที่ประกอบไปด้วยสื่อต่าง ๆ เช่น ตำราเรียน หนังสือ วารสาร โสตทัศนวัสดุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์ ฐานข้อมูลข่าวสารการศึกษา ฐานข้อมูลวารสารทางการศึกษา เป็นต้น โดยสื่อต่าง ๆ มีความทันสมัย มีจำนวนเพียงพอตามวิชาเอกที่เปิดสอน

(5) มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและเป็นระบบระหว่างหน่วยงานที่เป็นสถาบันการผลิตและพัฒนาครูกับสถานศึกษาที่เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบปฏิบัติการสอนโดยมีอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยงและ/หรือผู้สอนงานที่มีคุณภาพ เป็นสถานศึกษาที่มีมาตรฐานและมีคุณภาพในการ

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพและปฏิบัติการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยร่วมมือการบูรณาการความรู้และเนื้อหาสาระกับประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา (Work Integrated Learning: WIL) อย่างหลากหลาย

(6) มีนะจัดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และปราชญ์ชาวบ้าน

(7) ทรัพยากรอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

5. สถาบันผลิตและพัฒนาครูมีกลไก ระบบการผลิต การคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู/อาจารย์ให้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู และมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู/อาจารย์

16. การประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

การประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษา ต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงและประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีระบบการประกันคุณภาพ 3 ระดับ คือ ระดับสถาบันการศึกษา ระดับหน่วยงาน และระดับหลักสูตร ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพครู โดยให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพหลักสูตร การประกันผลลัพธ์ด้านผู้เรียน การประกันคุณภาพอาจารย์ การประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สื่อ ทรัพยากร และการประกันคุณภาพสถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการสอนของผู้เรียน

ทั้งนี้ ให้แต่ละหลักสูตรมีอิสระในการกำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ใช้ในการติดตาม ประเมินและรายงานคุณภาพของหลักสูตรในแต่ละปีซึ่งระบุไว้ในหมวด 1-6 ของแต่ละหลักสูตร ตามบริบทและวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบันหรืออาจใช้ตัวบ่งชี้ ผลการดำเนินงานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดเป็นตัวอย่าง

สถาบันสามารถกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามจุดเน้นได้ และมีการประเมินผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง 2 ปีการศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติต่อไป

เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน ให้สถาบันกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของทักษะภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา และบริบทของสถาบัน รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของการใช้ครูของประเทศ

ให้สถาบันจัดทำแผนระยะสั้นและระยะยาวในการยกระดับคุณภาพภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่สถาบันกำหนด และกำหนดอัตราส่วนร้อยละของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาซึ่งมีทักษะภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่แต่ละหลักสูตรกำหนด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของ

รัฐบาล หากผลการประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนพบว่าอัตราส่วนร้อยละของผู้เรียนมีทักษะภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่สถาบันกำหนด ให้สถาบันรายงานกระบวนการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนตามแนวทางที่เหมาะสม

ในปีที่ 5 ของวงรอบการใช้หลักสูตร ให้สถาบัน/หลักสูตรทบทวนการปรับเกณฑ์ขั้นต่ำของภาษาอังกฤษให้สูงขึ้นกว่าเดิม และควรเป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำตามนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งกำหนดอัตราส่วนร้อยละของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาซึ่งมีทักษะภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อใช้ในการกำกับ ติดตาม และส่งเสริมให้บัณฑิตที่ประกอบวิชาชีพครุมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในการปฏิบัติงานจริง

ให้สถาบันกำหนดเป้าหมายระยะยาว โดยระบุระยะเวลา (จำนวนปี) ที่ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีทักษะภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำตามนโยบายของรัฐบาล

การนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาสู่การปฏิบัติ

การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนที่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดปรัชญาการศึกษาที่เป็นฐานการจัดการเรียนรู้ เช่น ปรัชญาการศึกษาแบบพัฒนาการนิยม (progressivism) แบบปฏิรูปนิยม (re-constructionism) และอัตถิภาวนิยม (existentialism) ซึ่งต้องเหมาะสมกับคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาตัวอย่างแนวคิดปรัชญาสำหรับการจัดการศึกษา มีดังนี้

1. การจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร (Program Specifications)

1.1 สถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร อย่างน้อย 5 คน ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เป็นบุคคลภายนอกอย่างน้อย 2 คน ผู้แทนองค์กรวิชาชีพร่วมเป็นกรรมการด้วยอย่างน้อย 1 คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ โดยมีหัวข้อของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ.2 (รายละเอียดของหลักสูตร)

1.2 การพัฒนาหลักสูตร ตามข้อ 1) นั้นในหัวข้อผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒินั้นแล้ว สถาบันฯ อาจเพิ่มเติมผลการเรียนรู้ซึ่งสถาบันฯ ต้องการให้บัณฑิตสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มีคุณลักษณะเด่นหรือพิเศษกว่าบัณฑิตระดับคุณวุฒิเดียวกันของสถาบันอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและปณิธานของสถาบันฯ และเป็นที่สนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบันฯ หรือผู้ใช้บัณฑิตสนใจที่จะรับบัณฑิตเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยให้แสดงแผนการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีความรับผิดชอบหลักหรือมีความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใด ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีการวิพากษ์หลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การจัดทำรายละเอียดของวิชา (Course Specification) และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (Field Experience Specification)

สถาบันอุดมศึกษาต้องมอบหมายให้คณาจารย์ผู้สอนรับผิดชอบในการจัดทำรายละเอียดของรายวิชาทุกรายวิชาในหลักสูตร และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตาม มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา และ มคอ.4 รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

3. การขออนุมัติหลักสูตรต่อสภาสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติหลักสูตร ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน โดยสภาสถาบันฯ ควรกำหนดระบบและกลไกของการจัดทำและอนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดประสบการณ์ภาคสนามหรือฝึกงานให้ชัดเจน

4. การเสนอหลักสูตรต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอหลักสูตรซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติให้เปิดสอนแล้วให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน 30 วัน นับแต่สภาสถาบันฯ อนุมัติ

5. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

(1) สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาอาจารย์ทั้งด้านวิชาการ ทักษะภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และวิธีการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตอย่างน้อยตามที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประกาศหลักเกณฑ์การพัฒนาอาจารย์อย่างชัดเจน

(2) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดสรรทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนและการวิจัยให้เพียงพอที่จะจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งอาจประสานกับสถาบันอุดมศึกษาและ/หรือหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

(3) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้านตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตรนั้น ๆ

(4) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำแผนระยะสั้นและระยะยาวในการส่งเสริมพัฒนาทักษะภาษาไทยและภาษาอังกฤษของผู้สอนและผู้เรียนที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและเพื่อใช้ในการกำกับ ติดตาม ประเมิน และส่งเสริมอาจารย์และนิสิต/นักศึกษาให้สามารถสื่อสารได้ในโลกปัจจุบันและอนาคต

(5) สำหรับการจัดการเรียนการสอนในวิชาเอกเดียว ให้หลักสูตรจัดทำรายวิชาบังคับสำหรับ กลุ่มวิชาเอกจำนวน 40 หน่วยกิต และจัดทำกลุ่มรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนหรือให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้อย่างอิสระทั้งจากในหน่วยงาน ในสถาบันหรือนอกสถาบันตามความสนใจ อีกจำนวนไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต ทั้งนี้ การเลือกเรียนรายวิชาต้องผ่านความเห็นชอบของ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อให้รายวิชาที่เลือกเรียนช่วยเสริมสร้างสมรรถนะและศักยภาพ ความรู้ในวิชาเอกอย่างแท้จริง

(6) ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันอุดมศึกษาควรให้นิสิต/นักศึกษาได้มี โอกาสฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ระยะแรก ๆ ที่เข้ามาศึกษาเพื่อให้รู้จักวิชาชีพ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และเพิ่มระดับความเข้มข้นของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มากขึ้นตามลำดับจนถึงปีสุดท้ายควรจัดประสบการณ์ฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ครูในสถานศึกษาตลอดภาค การศึกษา ไม่เฉพาะแต่ประสบการณ์ด้านการสอนเท่านั้น ทั้งนี้ สถาบันควรมีความร่วมมือกับ สถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการสอนทำแผนการปฏิบัติการสอนของนิสิต/นักศึกษา เพื่อที่บัณฑิตครู จะสามารถทำหน้าที่ครูได้ทันทีเมื่อเข้าไปประกอบอาชีพครูในสถานศึกษา

6. การจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (Course Report) รายงานผลการ ดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (Field Experience Report) และรายงานผลการดำเนินการ ของหลักสูตร (Program Report)

(1) เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนของแต่ละภาคการศึกษา/ปีการศึกษา และ ประสบการณ์ภาคสนามในแต่ละภาคการศึกษา ให้ผู้สอนแต่ละรายวิชาจัดทำรายงานผลการ ดำเนินการของรายวิชาที่สอนการประเมินผล และการทวนสอบผลการเรียนรู้ในรายวิชาที่ตน รับผิดชอบพร้อมปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประมวล/วิเคราะห์ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานประจำภาคการศึกษาของแต่ละภาค การศึกษา โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตาม มคอ.5 (รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา) และรายงานผล การดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนามตาม มคอ.6 และเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา ให้จัดทำรายงาน ในภาพรวมประจำปีการศึกษา เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการสอน กลยุทธ์การ ประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและหากจำเป็นจะต้องปรับปรุงหลักสูตรหรือจัดการ เรียนการสอนก็สามารถกระทำได้ โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตาม มคอ.7 (รายงานผลการดำเนินการของ หลักสูตร)

(2) การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมิน และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร

การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR)

การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติให้เป็นไปตามการกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและที่แก้ไขเพิ่มเติม

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยเกี่ยวข้องในประเทศไทย

ศราวุธ เสียงแจ่ม (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาของวิทยาลัยครูเทพสตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สภาพและปัญหาของโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา และติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาของวิทยาลัยครูเทพสตรี ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยครูเทพสตรีเปิดหลักสูตรโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในปีการศึกษา 2525 เพื่อผลิตครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษาให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพราะการขยายตัวของหลักสูตรมัธยมศึกษาและประถมศึกษา โดยเริ่มผลิตในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง ในปีการศึกษา 2525 แล้วจึงผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2527 หลักสูตรโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ปัจจุบันแบ่งเป็นแบบเอกเดี่ยวแบบลึก ให้เรียนเฉพาะแขนงดนตรีไทยหรือแขนงดนตรีสากล และแบบเอกเดี่ยววงกว้าง เรียนทั้งวิชาดนตรีไทยและดนตรีสากล งานวิจัยนี้พบว่าหลักสูตรแบบกว้างเหมาะสมกับการสอนวิชาดนตรีศึกษาในโรงเรียนทุกระดับ สภาพของการจัดการเรียนการสอนพบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม ผู้สอนมีความพร้อมโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่สิ่งที่ต้องปรับปรุงเป็นด้านอาคารเรียนและอุปกรณ์ที่ยังต้องจัดหาเพิ่มโดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและน้อย ลักษณะผู้สอนส่วนใหญ่เป็นชาย มีประสบการณ์ในการสอนเฉลี่ย 14 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ลักษณะผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นชาย มีภูมิลำเนาในจังหวัดและมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพครูเป็นส่วนใหญ่ ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้คือ วิทยาลัยครูเทพสตรีควรใช้หลักสูตรแบบกว้างนอกจากนี้ควรมุ่งพัฒนาบุคลากรด้านอาจารย์ โดยให้มีโอกาสศึกษาต่อหรือเข้ารับการอบรมสัมมนาทางการเรียนการสอน และกรมการฝึกหัดครูน่าจะได้มีการจัดสรรงบประมาณ สำหรับอุปกรณ์ เครื่องมือในการเรียนการสอนให้มากขึ้น เพื่อให้วิทยาลัยครูเทพสตรีเป็นศูนย์ประสานงานด้านโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

จารึก ศุภพงศ์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรดนตรี สำหรับนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์คือ ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรดนตรี สำหรับนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี ของโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำหลักสูตร โรงเรียนได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิและศึกษานิเทศก์ มาให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูผู้สอนในการจัดทำหลักสูตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานก่อนจัดทำหลักสูตร กำหนดจุดประสงค์หลักสูตรโดยมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพทางด้านดนตรี กำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมออกเป็น 2 สาขาวิชาคือ สาขาดนตรีไทยและสาขาดนตรีสากล กำหนดเกณฑ์วิธีวัดผลและประเมินผลการเรียนทั้งด้านทฤษฎีและทักษะปฏิบัติ โดยกำหนดให้ครูผู้สอนวัดผลตามสภาพจริง การใช้หลักสูตร 1) ในด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนจัดเตรียมบุคลากรโดยการจัดอบรม ประชุม

สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรดนตรี ฝ่ายวิชาการ งานอาคารสถานที่และตัวแทนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นผู้รับผิดชอบจัดครูเข้าสอนและตารางสอน โดยคำนึงถึงวุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอน สำหรับงบประมาณที่ได้รับมีสองส่วนคือ เงินบำรุงการศึกษาจากรัฐบาลและเงินบริจาค ในโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางด้านดนตรี โรงเรียนจัดอาคารสถานที่โดยมุ่งเน้นบรรยากาศ เพื่อให้เหมาะสมกับเรียนวิชาการและทักษะปฏิบัติดนตรี สื่อการเรียนรู้ส่วนใหญ่เป็นเครื่องดนตรี ผู้บริหารดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนนำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนมาใช้ประชาสัมพันธ์หลักสูตร ปัญหาที่ประสบในด้านการบริหารหลักสูตรคือ ครูผู้สอนรายวิชาที่เป็นทักษะปฏิบัติมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการใช้หลักสูตร 2) ในด้านการสอน ครูผู้สอนทุกคนจัดทำแผนการสอนและมีวิธีการสอนที่หลากหลาย จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสฝึกประสบการณ์ทางด้านดนตรีโดยตรง จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล วัดผลและประเมินผลตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ปัญหาที่ประสบในด้านการสอนคือนักเรียนมีพื้นฐานความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและทักษะปฏิบัติต่างกันมาก จึงเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการจัดการเรียนรู้

รจนา เหล่ชะย่อน (2546) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มหลักสูตรสาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดกรมอาชีวศึกษาในทศวรรษหน้า โดยผลการวิจัยพบว่าแนวโน้มหลักสูตรสาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์ มีดังนี้ 1) ด้านปรัชญาของหลักสูตร เพื่อประกอบอาชีพอิสระตามความต้องการของผู้ประกอบการ มีมาตรฐานวิชาชีพ และพร้อมเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านจุดมุ่งหมายหลักสูตร ให้มีความสามารถในการคิด การพัฒนารูปแบบ มีความสามารถในการทำงานได้อย่างคุ้มค่า มีทักษะหลายด้าน และสามารถทำงานเป็นหมู่คณะ 2) ด้านโครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต 80 - 85 หน่วยกิต ประกอบด้วยหมวดวิชาสามัญ วิชาชีพ และวิชาเลือก 3) ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร รายวิชาที่มีแนวโน้มสำคัญ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ จิตวิทยาระหว่างบุคคล การตลาด และมีกิจกรรมสนับสนุนการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย การเข้าสังคม การอยู่ร่วมกัน การแสดงออกทางสังคม 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน สอนทฤษฎีในสถานศึกษาและฝึกงานในสถานประกอบการ มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านวิธีการสอน เป็นการสอนแบบอภิปราย การสอนเป็นทีม มีการใช้สื่อพื้นบ้านและคอมพิวเตอร์ รวมถึงชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป 5) ด้านการวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล คือ แบบทดสอบและแฟ้มสะสมงาน 6) ด้านการบริหารหลักสูตร มีการวางแผนอบรมและพัฒนาครูอาจารย์ การจัดตั้งศูนย์สหสื่อการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัดเดียวกัน มีองค์กรทดสอบระดับชาติเพื่อเป็นกลางในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ

กันต์ สมสรวย (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ออกแบบประยุกต์ศิลป์ ในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการสอนออกแบบประยุกต์ศิลป์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ปราชญ์ท้องถิ่นและสถานประกอบการเข้ามาให้ข้อมูล เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมีความหลากหลายในเนื้อหา หลักสูตรควรสอดแทรกเนื้อหาทางด้านเอกลักษณ์ของท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง และมีการนำผู้เรียนไปศึกษา ปฏิบัติงานนอกสถานที่รวมถึงการใช้สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน และผู้สำเร็จการศึกษากับผู้เรียนในปัจจุบันควรมีการพบปะระหว่างรุ่น เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2) ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เรียนควรมีความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจทฤษฎีทางการออกแบบ มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้ดี โดยการเรียนการสอนควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการทำวิจัย และควรให้ปราชญ์ท้องถิ่นกับสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการประเมินหลักสูตร และผู้สำเร็จการศึกษากับผู้เรียนในปัจจุบันควรมีการพบปะระหว่างรุ่นเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 3) ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เรียนควรมีความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจในด้านทฤษฎีและองค์ความรู้ โดยสามารถผสมผสานกับเนื้อหาทางเอกลักษณ์ในท้องถิ่นจังหวัดลำปาง มีการใช้อินเตอร์เน็ตในการเรียนการสอน และผู้สำเร็จการศึกษากับผู้เรียนในปัจจุบัน ควรมีการพบปะระหว่างรุ่นเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4) ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เลือกกลุ่มวิชาตามความสนใจดังนี้ กลุ่มวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ กลุ่มวิชาเลือกเรียน กลุ่มวิชาบังคับเรียน กลุ่มวิชาการจัดการ กลุ่มวิชาจิตรกรรม กลุ่มวิชาประยุกต์ศิลป์ กลุ่มวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ กลุ่มวิชาออกแบบพาณิชย์ศิลป์ กลุ่มวิชาภาพพิมพ์ กลุ่มวิชาประติมากรรม กลุ่มวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ กลุ่มวิชาออกแบบตกแต่ง และบัณฑิตส่วนใหญ่เห็นด้วยมากในด้านของการนำหลักสูตรไปใช้ การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดเนื้อหาสาระ การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรออกแบบประยุกต์ศิลป์ ตามลำดับ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าทางสถาบันควรศึกษาความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับคุณสมบัติของบัณฑิตศึกษาปัญหาทางด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยการสำรวจความคิดเห็นจากบัณฑิต และทางสถานประกอบการ เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป และควรศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศิลปะสาขาอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

สุรินทร์ เมทะนี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนสาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตกในระดับปริญญาบัณฑิตของประเทศไทยโดยวิธีวิทยาการเทียบเคียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์มาตรฐานหลักสูตรและการเรียนการสอนนาฏศิลป์ตะวันตกในสถาบันอุดมศึกษาไทยและหลักสูตรนาฏศิลป์ตะวันตกในต่างประเทศ 2) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการเรียนการสอนของหลักสูตรนาฏศิลป์ตะวันตกในสถาบันอุดมศึกษาไทย 3) วิเคราะห์เทียบเคียงหลักสูตรนาฏศิลป์ตะวันตกในสถาบันอุดมศึกษาไทยกับหลักสูตรนาฏศิลป์

ตะวันตกในสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ 4) พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนสาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตกในระดับปริญญาบัณฑิตของประเทศไทยสู่มาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า 1) มาตรฐานหลักสูตรและการเรียนการสอนนาฏศิลป์ตะวันตกในสถาบันอุดมศึกษาไทยเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มีจุดเน้น ด้านความรู้ความสามารถ ทักษะทางปัญญาเป็นอันดับต่อมา คุณธรรมจริยธรรม เรียงตามลำดับในขณะที่ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เน้นด้านทักษะปฏิบัติ เป็นอันดับแรก และเน้นความรู้ความสามารถ ทักษะทางปัญญาเป็นลำดับต่อมา ด้านโครงสร้างหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาไทยและต่างประเทศมีความต่างของจำนวนหน่วยกิต โดยสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศไม่มีรายวิชาศึกษาทั่วไปและใช้ระบบแบบเครดิต หรือ คะแนน โดยเรียนรายวิชาปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ด้านเนื้อหาวิชาสถาบันอุดมศึกษาไทย เน้นด้านความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศเน้นด้านมีความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีนวัตกรรมในการสร้างงาน 2) สภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์ตะวันตกในสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีการปฏิบัติและมีความต้องการในการพัฒนาเรียงลำดับ 5 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียน ด้านอนุรักษ์และสร้างสรรค์วัฒนธรรม ด้านพัฒนาการเรียนการสอน ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านปรัชญาความต้องการและวัตถุประสงค์หลักสูตร 3) ผลการวิเคราะห์เทียบเคียงหลักสูตรนาฏศิลป์ตะวันตกของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลการดำเนินงานของหลักสูตรต่างจาก Victorian College of the Arts 5 ด้านคือ ด้านพัฒนาการเรียนการสอน มีความต่างด้าน สัดส่วนรายวิชาปฏิบัติและทฤษฎี ไม่มีโครงการร่วมสอนในรายวิชาและการฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพในชุมชน ไม่มีโครงการศิลปะและดนตรีในหลักสูตร ด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียน มีความต่างของจำนวนห้องปฏิบัติการ โรงละคร บริการนอกเวลาเรียนทุนการศึกษา ด้านปรัชญาความสำคัญและวัตถุประสงค์หลักสูตรมีความต่างด้าน โครงการพัฒนาชุมชน การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านอนุรักษ์และสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีความต่างด้านสร้างงานนาฏศิลป์เพื่อชุมชน ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ ขาดการฝึกประสบการณ์การสอนในชุมชน 4) ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์ตะวันตกในระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่มาตรฐานสากล มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้านได้แก่ ด้านพัฒนาการเรียนการสอน ด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน

เอกชัย อีร์ภักศิริ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี ศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านบริบทของหลักสูตรด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านนักศึกษาและด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและการปรับปรุง หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบทของหลักสูตร ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับบริบทของของสาขาวิชาดนตรี

ศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมีการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพอาจารย์การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ด้านนักศึกษาหลักสูตรมีระบบและกระบวนการที่ดีในการรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อและมีโครงการเพื่อพัฒนานักศึกษาทั้งเข้าใหม่และปัจจุบัน ด้านสนับสนุนการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านแนวทางการพัฒนาและการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ควรมีการสำรวจความพึงพอใจและความต้องการของการเข้าศึกษากับสาขาวิชาดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อย่างต่อเนื่องเพื่อทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงตาม

ความต้องการของสังคม และการรวมถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตว่ามีความต้องการบัณฑิตที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

วรินทร์ สีเสียดงาม และสุพัตรา วิไลลักษณ์ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2) เพื่อนำเสนอแนวทางที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ในสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 4 ด้านเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางที่มีต่อหน้าที่บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา มี 4 ด้าน ดังนี้ *ด้านวิชาการ* อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร ช่วยให้นิสิตลงเรียนได้ครบถ้วนตามหลักสูตร และแนะนำกำหนดเป้าหมายในการเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ *ด้านการพัฒนานิสิต* อาจารย์ที่ปรึกษาควรประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นิสิต ทั้งด้านกิริยามารยาท ความรับผิดชอบ การรู้หน้าที่ของตนเอง ส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อสาขาและคนรอบข้าง *ด้านการปฏิสัมพันธ์กับนิสิต* อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีอัธยาศัยดี มีการพบปะสนทนาสร้างความเป็นกันเอง ให้ความมั่นใจกับนิสิตเมื่อมาขอคำปรึกษา รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ *ด้านการให้ความช่วยเหลือ* อาจารย์ที่ปรึกษาควรติดตามนิสิตที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลอย่างใกล้ชิด มีการเรียกพบนิสิต ช่วยเหลือหาข้อมูลหรือแก้ปัญหาให้นิสิตเมื่อต้องประสานงานติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ

พรนภา มีชำนาญ และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งสนับสนุนในการเรียนการสอนของสาขาวิชาดนตรีศึกษาและสาขาวิชาดนตรีสากลมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผลที่มีผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนในการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81 มีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านความเหมาะสมของขนาดห้องเรียน รองลงมา คือด้านความเหมาะสม

ของแสงสว่างห้องเรียนและด้านที่มึนมีความพึงพอใจน้อยที่สุดที่ควรแก้ไขปรับปรุงคือเครื่องดนตรีมีส่วนประกอบไม่ครบถ้วน

9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

Wamunyu (1999) ได้ทำการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรของครูผู้สอนดนตรีในประเทศเคนย่า โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระของหลักสูตรดนตรีศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อครูดนตรีในด้านการเตรียมความพร้อมของการเรียนการสอนดนตรีตามประเพณีดั้งเดิมของประเทศเคนย่า 2) เพื่อเปรียบเทียบเนื้อหาสาระของหลักสูตรกับเกณฑ์มาตรฐานด้านหลักสูตรดนตรีของกระทรวงศึกษาธิการในประเทศเคนย่า ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดการเรียนการสอนดนตรีดั้งเดิมในเฉพาะหลักสูตรอบรมครูผู้สอนเพื่อให้สามารถพัฒนาทักษะความรู้เพื่อนำไปใช้ได้ ซึ่งแตกต่างการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูที่เน้นเนื้อหาด้านดนตรีตะวันตก อีกทั้งยังขาดแคลนหนังสือการเรียนการสอนที่เหมาะสม และยังขาดงานวิจัยที่เน้นการพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีแอฟริกันดั้งเดิม

Stampfli (2006) ได้ทำการศึกษาโดยสำรวจเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีดนตรีที่ส่งผลต่อนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีศึกษาเอกการสอนเปียโนในประเทศอเมริกา โดยมีผลการศึกษาพบว่า ผลการเรียนการสอนมี 4 ด้าน ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีในการสอน การใช้เทคโนโลยีดนตรีในการสอน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสอน และทัศนคติที่มีต่อเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้นั้นส่งผลต่อผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านการใช้เทคโนโลยีโดยทั่วไปและด้านการใช้เทคโนโลยีทางดนตรี

Lieberman (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาในเชิงสังคมศึกษา โดยมีผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรดนตรีศึกษาที่พัฒนาขึ้นนั้นเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักรู้ในบริบทและความสำคัญต่อสังคม มีแนวคิดเชิงวิพากษ์ และเน้นกระบวนการเรียนที่มีส่วนร่วมกับชุมชน เพื่อสร้างสรรค์ผลงานและพัฒนาแนวคิดของผู้เรียน

Incze (2013) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการรายวิชาการสอนกีตาร์สมัยนิยมสำหรับนักศึกษาดนตรีศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรและนำเสนอแนวทางในการสอนวิชาทฤษฎีดนตรีควบคู่กับวิชากีตาร์สมัยนิยม ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่นำเสนอเน้นทักษะทางด้านการฟัง การแสดง การเขียน การสร้างสรรค์ และการวิเคราะห์ องค์ประกอบที่ประกอบด้วย ผลลัพธ์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระทางด้านทฤษฎีดนตรี เนื้อหาสาระทางด้านกีตาร์ เนื้อหาด้านคำศัพท์ทางดนตรี และการวัดประเมินผลผู้เรียน

Mroziak (2017) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรดนตรีศึกษาสำหรับนักศึกษาครุศาสตร์ โดยอิงแนวคิดด้านการสอนสุนทรียศาสตร์ ดนตรีสมัยนิยม และเทคโนโลยีทางดนตรี ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนระดับปริญญาตรีทางดนตรีศึกษาให้มีความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความสำคัญของดนตรี อัตลักษณ์ ความสัมพันธ์กับสุนทรียศาสตร์และวัฒนธรรม รวมถึงการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นนอกเหนือจากทักษะการบรรเลงและการประสมวงดนตรี

โดยสรุปแล้ว จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา จะเห็นความสำคัญของหลักสูตรทางด้านศิลปดนตรีและนาฏศิลป์ ที่มีต่อการพัฒนาผู้เรียนเพื่อที่จะผลิตบุคลากรออกไปรับใช้ชุมชนและประเทศชาติ ภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศตน โดยเฉพาะจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักสูตรดนตรี จะเห็นได้ว่าหลักสูตรดนตรีที่มีคุณภาพ มีองค์ประกอบครบถ้วนทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถรอบด้าน และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้ อย่างไรก็ตามการที่หลักสูตรดนตรีศึกษาในประเทศไทยจะมีคุณภาพตรงตามความต้องการในยุคปัจจุบันนั้นจะต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ เช่น สภาพปัญหา ภาวะคุกคาม การเรียนการสอน การนำหลักสูตรไปใช้ แนวโน้มหลักสูตร ฯลฯ โดยที่ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรจะต้องร่วมมือกันในทุกฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยจะได้ทำการศึกษาข้อมูลเพื่อสรุปและเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) ศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดยผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จาก 6 ภูมิภาค ประกอบด้วย

- 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวนอาจารย์ 9 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวนอาจารย์ 10 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม จำนวนอาจารย์ 6 คน
- 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 8 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวนอาจารย์ 9 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวนอาจารย์ 14 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวนอาจารย์ 5 คน
- 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันตก จำนวน 3 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวนอาจารย์ 9 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวนอาจารย์ 5 คน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวนอาจารย์ 8 คน

4) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

- มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จำนวนอาจารย์ 7 คน
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวนอาจารย์ 6 คน

5) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวนอาจารย์ 5 คน
- มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวนอาจารย์ 7 คน

6) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 แห่ง ได้แก่

- มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวนอาจารย์ 5 คน
- มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวนอาจารย์ 10 คน
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวนอาจารย์ 5 คน

รวมทั้งหมด 22 แห่ง เป็นจำนวนประชากรอาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหมด 150 คน

1.2 ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.2.1 ตัวอย่างในการสัมภาษณ์ คือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจาก 6 ภูมิภาค ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยขั้นแรกใช้วิธีการเลือกตามสัดส่วน 50% ของจำนวนมหาวิทยาลัยราชภัฏในแต่ละภูมิภาค ได้แก่

1) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ จำนวน 4 แห่ง เลือกตามสัดส่วน 50% เหลือจำนวน 2 แห่ง

2) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 8 แห่ง เลือกตามสัดส่วน 50% เหลือจำนวน 4 แห่ง

3) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันตก จำนวน 3 แห่ง เลือกตามสัดส่วน 50% ได้ 1.5 และปัดขึ้นเป็นจำนวนเต็ม เหลือจำนวน 2 แห่ง

4) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง จำนวน 2 แห่ง เลือกตามสัดส่วน 50% เหลือจำนวน 1 แห่ง

5) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำนวน 2 แห่ง เลือกตามสัดส่วน 50% เหลือจำนวน 1 แห่ง

6) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 แห่ง เลือกตามสัดส่วน 50% ได้ 1.5 และปัดขึ้นเป็นจำนวนเต็ม เหลือจำนวน 2 แห่ง

รวมทั้งหมด 12 แห่ง จาก 6 ภูมิภาค จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก (Simple Random Sampling) ได้ผลดังนี้

ได้แก่

- 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ 2 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 แห่ง
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันตก 2 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง 1 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ 1 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
- 6) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มกรุงเทพมหานคร 2 แห่ง ได้แก่
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

จากนั้นจึงคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละ 2 คน โดยแบ่งเป็น 1) อาจารย์ประธานหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษา แห่งละ 1 คน 2) อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาที่เป็นเลขานุการของหลักสูตร หรือมีประสบการณ์สอนเกิน 5 ปี หรือได้รับการแนะนำจากประธานหลักสูตร แห่งละ 1 คน รวมจำนวนตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 24 คน

1.2.2 ตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม คือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 22 แห่ง จาก 6 ภูมิภาค ที่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายจากอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาแต่ละ 5 คน รวม 22 แห่ง รวมจำนวนตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 110 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จากเอกสาร ตำรา หนังสือ วารสาร และงานวิจัยต่างๆ

2) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป

2.2 แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จากเอกสาร ตำรา หนังสือ วารสาร งานวิจัยต่างๆ และผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เบื้องต้น

2) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น

4) นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of item objective congruence - IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ผลค่า IOC = 0.66-1.00 และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับอาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยง = 0.95

6) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป

2.3 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จากเอกสาร ตำรา หนังสือ วารสาร และงานวิจัยต่างๆ

2) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น แล้วนำไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบโครงสร้างและประเด็นเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์

5) ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

3.2 ดำเนินการติดต่อกลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งชี้แจงเกี่ยวกับดำเนินการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถาม พร้อมส่งประเด็นในการสัมภาษณ์ล่วงหน้า

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากอาจารย์ประธานหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษา และอาจารย์ที่เป็นเลขานุการของหลักสูตร หรือมีประสบการณ์สอนเกิน 5 ปี และได้รับการแนะนำจากประธานหลักสูตร รวมทั้งหมด 24 คน เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 ดำเนินการส่งแบบสอบถามเพื่อทำการเก็บข้อมูล

3.5 เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากอาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 22 แห่ง จาก 6 ภูมิภาค รวมทั้งหมด 110 คน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.6 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

3.7 นำผลที่ได้มาเพื่อทำการจัดทำร่างแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

4.1 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์มาบันทึกเป็นข้อความ (Text) จากนั้นจึงทำการจัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ (Data Organizing) และทำการจัดแสดงข้อมูล (Data Display) สรุปตีความและตรวจสอบความถูกต้อง (Conclusion Interpretation and Verification) (อมวสี อัมพันศิริรัตน์, 2557)

4.3 ใช้เกณฑ์ในการแปลผลจากแบบสำรวจความคิดเห็นดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.51 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

5. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1) ทำการศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือ วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลจากอาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 12 แห่ง จาก 6 ภูมิภาค รวม 24 คน โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

2) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์จากอาจารย์ประธานหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษา และอาจารย์ที่เป็นเลขานุการของหลักสูตร หรือมีประสบการณ์สอนเกิน 5 ปี และได้รับการแนะนำจากประธานหลักสูตร รวมทั้งหมด 24 คน

3) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

4) นำข้อมูลที่ได้จากเอกสาร ตำรา หนังสือ วารสาร งานวิจัยต่างๆ และผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มาสร้างเป็นแบบสอบถามข้อมูลจากอาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 22 แห่ง จาก 6 ภูมิภาค รวม 110 คน โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

5) สรุปสภาพปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

5.2 การศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1) ทำการศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือ วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อเก็บข้อมูลจากอาจารย์ประธานสาขาวิชาดนตรีศึกษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 12 แห่ง จาก 6 ภูมิภาค แห่งละ ท่าน 2 รวมทั้งหมด 24 คน โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

2) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้น

3) ทำการศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

4) ทำการสรุปแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

5.3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ การศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มาทำการสรุปและจัดทำร่างข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2) ผู้วิจัยนำร่างข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข โดยคัดเลือกจากอาจารย์ประจำหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจาก 6 ภูมิภาค ซึ่งมีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกทางด้านที่เกี่ยวข้องกับดนตรีศึกษา หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือมีประสบการณ์การสอนในหลักสูตรมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ภูมิภาคละ 1 ท่าน

3) ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขร่างข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ได้แก่

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดยมีการนำเสนอผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

- 1.1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 1.2 สภาพการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
- 1.3 ปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

- 2.1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- 2.2 แนวโน้มของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
- 2.3 ภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

- 3.1 การพัฒนา (ร่าง) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
- 3.2 การประเมิน (ร่าง) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
- 3.3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

**ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา
ดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ**

ในตอนต้นที่ 1 ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยมีกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามคือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมทั้งหมด 110 คน ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 110)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1) ชาย	87	79.10
2) หญิง	23	20.90
อายุ		
1) 21 – 30 ปี	11	10.00
2) 31 – 40 ปี	69	62.73
3) 41 – 50 ปี	24	21.82
4) 50 ปีขึ้นไป	6	5.45
วุฒิการศึกษา		
1) สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท	93	84.55
2) สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก	17	15.45
สาขาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี		
1) สาขาวิชาทางด้านดนตรีหรือดนตรีศึกษา	106	96.36
2) สาขาวิชาอื่นทางด้านครุศาสตร์	2	1.82
3) สาขาวิชาทางด้านอื่น	2	1.82
สาขาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท		
1) สาขาวิชาทางด้านดนตรีหรือดนตรีศึกษา	99	90.00
2) สาขาวิชาอื่นทางด้านครุศาสตร์	9	8.18
3) สาขาวิชาทางด้านอื่น	2	1.82

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สาขาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก (n = 17)		
1) สาขาวิชาทางด้านดนตรีหรือดนตรีศึกษา	13	76.47
2) สาขาวิชาอื่นทางด้านครุศาสตร์	1	5.88
3) สาขาวิชาทางด้านอื่น	3	17.65
ประสบการณ์ในการสอนในระดับอุดมศึกษา		
1) 1 – 5 ปี	22	20.00
2) 6 – 10 ปี	47	42.73
3) 11 – 15 ปี	21	19.09
4) 16 – 20 ปี	12	10.91
5) มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	8	7.27
ภาระงานสอนต่อสัปดาห์		
1) 1 - 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	2	1.82
2) 7 - 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	20	18.18
3) 13 - 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	36	32.72
4) 19 - 24 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	29	26.36
5) มากกว่า 24 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	23	20.90
ตำแหน่งทางวิชาการ		
1) อาจารย์	86	78.18
2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์	22	20.00
3) รองศาสตราจารย์	2	1.82
ตำแหน่งบริหาร		
ไม่มีตำแหน่งบริหาร	80	72.73
มีตำแหน่งบริหารระดับสาขาหรือภาควิชา	20	18.18
มีตำแหน่งบริหารระดับคณะหรือเทียบเท่า	8	7.27
มีตำแหน่งบริหารระดับมหาวิทยาลัย	2	1.82

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวน 110 คน ส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 79.10 รองลงมาเป็นเพศหญิง 23 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 62.73 รองลงมาคือ 41 - 50 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 21.82 จำนวนน้อยที่สุดมีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.45 ตามลำดับ สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 84.55 รองลงมาคือระดับปริญญาเอก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 15.45 ส่วนมากมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาทางด้านดนตรีหรือดนตรีศึกษา จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 96.36 รองลงมาคือสาขาวิชาอื่นทางด้านครุศาสตร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.82 และสาขาวิชาทางด้านอื่น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.82 ส่วนมากมีคุณวุฒิระดับปริญญาโทสาขาวิชาทางด้านดนตรีหรือดนตรีศึกษา จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และน้อยที่สุดคือสาขาวิชาทางด้านอื่น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.82 มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกสาขาวิชาทางด้านดนตรีหรือดนตรีศึกษามากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 76.47 และน้อยที่สุดคือสาขาวิชาอื่นทางด้านครุศาสตร์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 (จากจำนวนเต็มผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก 17 คน) ส่วนมากมีประสบการณ์ในการสอนในระดับอุดมศึกษา 6 - 10 ปีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 42.73 รองลงมาคือ 1 - 5 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมากกว่า 20 ปีขึ้นไป เป็นจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.27 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีภาระงานสอนต่อสัปดาห์ 13 - 18 ชั่วโมง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 32.72 รองลงมาคือ 19 - 24 ชั่วโมง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 26.36 และ 1 - 6 ชั่วโมง เป็นจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.82 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 78.18 รองลงมาคือผู้ช่วยศาสตราจารย์ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และน้อยที่สุดคือรองศาสตราจารย์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.82 โดยส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งบริหาร จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมาคือมีตำแหน่งบริหารระดับสาขาหรือภาควิชา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 มี และมีตำแหน่งบริหารระดับมหาวิทยาลัย เป็นจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.82 ตามลำดับ

1.2 สภาพการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดยมีกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมทั้งหมด 110 คน ดังนี้

ตารางที่ 2 สภาพการใช้หลักสูตรในภาพรวม (n=110)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร	3.94	0.68	มาก
2. ด้านการบริหารหลักสูตร	3.73	0.71	มาก
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.22	0.51	มาก
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	3.98	0.56	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.22) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.94) และ ด้านการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.73) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2 - 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 สภาพการใช้หลักสูตรในด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร (n=110)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. สาขาวิชาของท่านได้มีการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยยึดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์	4.59	0.61	มากที่สุด
2. สาขาวิชาของท่านได้มีการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยสอดคล้องกับสมรรถนะดนตรีศึกษาตามหลักสูตรกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	4.28	0.77	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมกับทางสาขาวิชาในการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	4.20	0.96	มาก
4. ท่านมีความเข้าใจในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ	4.15	0.72	มาก

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ในรอบปัจจุบัน			
5. ท่านมีความเข้าใจในสมรรถนะดนตรีศึกษาตามหลักสูตรกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	3.91	0.80	มาก
6. ท่านได้รับการอธิบายชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	3.83	0.97	มาก
7. ท่านได้รับการอบรม/ประชุม/สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม	3.51	1.00	มาก
8. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	4.03	0.82	มาก
9. มีการสำรวจและเตรียมความพร้อมของอาคารสถานที่เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม	3.55	1.13	มาก
10. มีการสำรวจความพร้อมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม	3.60	1.09	มาก
11. มีการสรรหาหรือจัดเตรียมบุคลากรเพื่อทำการสอนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ตามจำนวนที่เหมาะสมต่อเนื้อหาและภาระงานสอน	3.73	1.15	มาก
เฉลี่ยรวม	3.94	0.68	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าสภาพการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ สาขาวิชาของท่านได้มีการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยยึดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.59) รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาของท่านได้มีการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยสอดคล้องกับสมรรถนะดนตรีศึกษาตามหลักสูตรกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) และ ท่านมีส่วนร่วมกับทางสาขาวิชาในการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับแรก คือ ท่านได้รับการอบรม/ประชุม/สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51) รองลงมาได้แก่ มีการสำรวจและเตรียมความพร้อมของอาคารสถานที่เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.55) และ มีการสำรวจความพร้อมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.60) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 สภาพการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารหลักสูตร (n=110)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การจัดรายวิชาและตารางสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านความต่อเนื่องของเนื้อหารายวิชา	4.01	0.75	มาก
2. การจัดรายวิชาและตารางสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านการเรียงลำดับความง่ายไปถึงยาก	4.19	0.71	มาก
3. ท่านได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่หรือห้องเรียนที่ต้องใช้ในรายวิชาบรรยายของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรี	3.58	1.00	มาก

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม			
4. ท่านได้รับการจัดสรรอาคารปฏิบัติการหรือห้องเรียนดนตรีที่ต้องใช้ในรายวิชาปฏิบัติของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม	3.55	0.97	มาก
5. ท่านได้รับการจัดสรรสื่อการสอนและวัสดุอุปกรณ์ทั่วไปที่ต้องใช้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเพียงพอ	3.49	0.96	ปานกลาง
6. ท่านได้รับการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ดนตรีที่ต้องใช้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเพียงพอ	3.57	0.85	มาก
7. ท่านได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม	3.38	0.98	ปานกลาง
8. ท่านได้รับมอบหมายให้เข้าสอนรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ในจำนวนชั่วโมงที่เหมาะสมต่อภาระงานสอนต่อสัปดาห์	3.85	1.24	มาก
9. ท่านได้รับมอบหมายให้เข้าสอนรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสมต่อความรู้ความสามารถและความสนใจ	4.21	0.78	มาก
10. จำนวนอาจารย์ผู้สอนมีเพียงพอต่อรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	3.43	1.27	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.73	0.71	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าสภาพการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในด้านการบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ท่านได้รับมอบหมายให้เข้าสอนรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสมต่อความรู้ความสามารถและความสนใจ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.21) รองลงมา ได้แก่ การจัดรายวิชาและตารางสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านการเรียงลำดับความง่ายไปถึงยาก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.19) และ การจัดรายวิชาและตารางสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านความต่อเนื่องของเนื้อหารายวิชา อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับแรก คือ ท่านได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.38) รองลงมา ได้แก่ จำนวนอาจารย์ผู้สอนมีเพียงพอต่อรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.43) และ ท่านได้รับการจัดสรรสื่อการสอนและวัสดุอุปกรณ์ทั่วไปที่ต้องใช้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.49) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 สภาพการใช้หลักสูตรในด้านการจัดการเรียนการสอน (n=110)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้ทำการค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ/เทคนิคการสอนของรายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	4.24	0.62	มาก
2. ท่านสามารถวิเคราะห์รายละเอียดของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอน	4.24	0.62	มาก
3. ท่านสามารถจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ3) หรือแผนการสอนในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	4.43	0.60	มาก
4. ท่านได้มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ3) หรือแผนการสอนในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายโดยคำนึงถึงบริบทของท้องถิ่น	4.13	0.96	มาก
5. ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	4.23	0.67	มาก
6. ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ ได้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	4.13	0.73	มาก
7. ท่านสามารถใช้อาคารสถานที่หรือห้องเรียนดนตรีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ ได้อย่างเหมาะสม	3.95	0.89	มาก
8. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องดนตรี เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	4.27	0.70	มาก

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
9. ท่านสามารถใช้สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องดนตรี เพื่อ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ได้ อย่างเหมาะสม	4.26	0.67	มาก
10. ท่านสามารถพัฒนาหรือจัดทำสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทยุคสมัยปัจจุบัน	4.06	0.68	มาก
11. ท่านมีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาอย่างถูกต้อง	4.24	0.63	มาก
12. ท่านสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนใน รายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาได้ ถูกต้องเหมาะสม	4.32	0.63	มาก
13. ท่านสามารถใช้วิธีการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชา ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาได้อย่าง หลากหลายวิธี	4.35	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม	4.22	0.51	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าสภาพการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ท่านสามารถจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ3) หรือแผนการสอนในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.43) รองลงมาได้แก่ ท่านสามารถใช้วิธีการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาได้อย่างหลากหลายวิธี อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.35) และ ท่านสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาได้ถูกต้องเหมาะสม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.32) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับแรก คือ ท่านสามารถใช้อาคารสถานที่หรือห้องเรียนดนตรีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) รองลงมาได้แก่ ท่านสามารถพัฒนาหรือจัดทำสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทยุคสมัยปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06) และ ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ ได้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด รวมถึงประเด็น ท่านได้มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ3) หรือแผนการสอนในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายโดยคำนึงถึงบริบทของท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.13) ตามลำดับ

1.3 ปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดยวิเคราะห์จากข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมทั้งหมด 110 คน ดังนี้

ตารางที่ 6 ปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร (n=110)

ประเด็นปัญหา	ความถี่	ลำดับ
- ไม่มีการสำรวจหรือเตรียมความพร้อมของห้องเรียนวิชาปฏิบัติ	22	1
- ไม่มีการเตรียมความพร้อมของอาคารสถานที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	20	2
- วัสดุอุปกรณ์ยังไม่มีความพร้อม	18	3
- อุปกรณ์ดนตรีไม่มีความพร้อมและไม่เพียงพอ	18	3
- หลักสูตรกลางของราชภัฏไม่มีความชัดเจน เช่น ไม่ตรง มคอ.1	17	4
- รายวิชาแต่ละวิชาในหลักสูตรมีเนื้อหาหนักเกินไป	16	5
- อาจารย์ผู้สอนขาดความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตรกลางของราชภัฏ	15	6
- หลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับบริบทชุมชนแต่ละพื้นที่ในประเทศไทย	15	6
- หลักสูตรมีการลดเนื้อหาวิชาทางด้านดนตรีลงมากเกินไป	15	6
- อาจารย์ผู้สอนไม่ได้รับการอบรมหรือชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรกลางราชภัฏ	14	7
- หลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ขาดความรอบคอบในการจัดเนื้อหาวิชาหรือความเหมาะสมของรายวิชา	10	8
- อาจารย์ผู้สอนมีส่วนร่วมในกระบวนการร่างหลักสูตรน้อย	10	8
- อาจารย์ผู้สอนไม่ได้รับการอบรมสำหรับการสอนรายวิชาใหม่ๆ	9	9
- กระบวนการจัดทำหลักสูตรเป็นไปอย่างเร่งด่วน	8	10

ประเด็นปัญหา	ความถี่	ลำดับ
- อาจารย์ผู้สอนขาดความเข้าใจในเรื่องสมรรถนะ	8	10
- เนื้อหาบางรายวิชาคลุมเครือและซ้ำซ้อนกับรายวิชาอื่น	8	10
- ไม่มีการสรรหาหรือจัดเตรียมอาจารย์ผู้สอนให้ครบตามความต้องการของหลักสูตร	6	11
- ขาดเจ้าหน้าที่ที่ดูแลสาขาโดยเฉพาะ	6	11
- สมรรถนะที่เพิ่มเติมมามีความซ้ำซ้อนกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	5	12
- เนื้อหาหลักสูตรไม่ทันต่อยุคสมัยปัจจุบัน	3	13
- เนื้อหาหลักสูตรไม่ละเอียดเพียงพอ	2	14
- ขาดคู่มือการเรียนการสอน	1	15
- อาจารย์ที่เคยชินกับการใช้หลักสูตรเก่าจะไม่ถนัดสอนรายวิชาที่มีมาใหม่	1	15
- ตัวหลักสูตรเน้นการหลอมหลวมบางรายวิชาเข้ามาด้วยกันเพราะมีการลดหน่วยกิตรวม	1	15
- รายวิชาที่น้อยลงอาจทำให้ไม่ได้รับความรู้และทักษะอย่างเพียงพอ	1	15
- การจัดซื้ออุปกรณ์มีระเบียบขั้นตอนที่ใช้เวลานาน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างรวดเร็ว	1	15

จากตารางที่ 6 พบว่าปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร ที่มีความถี่รวมสูงสุด 8 อันดับแรก ได้แก่ 1) ไม่มีการสำรวจหรือเตรียมความพร้อมของห้องเรียนวิชาปฏิบัติ 2) ไม่มีการเตรียมความพร้อมของอาคารสถานที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน 3) วัสดุอุปกรณ์ยังไม่มีความพร้อม อุปกรณ์ดนตรีไม่มีความพร้อมและไม่เพียงพอ 4) หลักสูตรกลางของราชภัฏไม่มีความชัดเจน เช่น ไม่ตรง มคอ. 1 5) รายวิชาแต่ละวิชาในหลักสูตรมีเนื้อหามากเกินไป 6) อาจารย์ผู้สอนขาดความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตรกลางของราชภัฏ หลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับบริบทชุมชนแต่ละพื้นที่ในประเทศไทย และหลักสูตรมีการลดเนื้อหาวิชาทางด้านดนตรีลงมากเกินไป 7) อาจารย์ผู้สอนไม่ได้รับการอบรมหรือชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรกลางของราชภัฏ 8) หลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ขาดความรอบคอบในการจัดเนื้อหาวิชาหรือความเหมาะสมของรายวิชา และอาจารย์ผู้สอนมีส่วนร่วมในกระบวนการร่างหลักสูตรน้อย ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารหลักสูตร (n=110)

ประเด็นปัญหา	ความถี่	ลำดับ
- บุคคลากรไม่เพียงพอ	23	1
- อาจารย์มีภาระงานชั่วโมงสอนเยอะเกินไป	19	2
- ไม่ได้รับงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	19	2
- อาจารย์สอนปฏิบัติไม่พอ	16	3
- มีปัญหาในการจัดหาหรือจัดจ้างอาจารย์พิเศษ	14	4
- จัดผู้สอนที่ไม่มีความชำนาญตรงกับรายวิชา	13	5
- อาจารย์ในสาขาไม่มีความเหมาะสมเพียงพอกับความหลากหลายของรายวิชา	10	6
- ใช้ 3 หลักสูตรในเวลาเดียวกันถึง เช่น หลักสูตร 55, 60, และ 62 ทำให้ตารางสอนสับสนและทับซ้อน	9	7
- รายวิชาของหลักสูตรในแต่ละภาคการศึกษามีเยอะมากเกินไป	9	7
- ได้รับการแบ่งสัดส่วนรายวิชาและภาระงานไม่เหมาะสม	6	8
- จัดการเรียนการสอนในรายวิชาทฤษฎีและปฏิบัติในเวลาสถานที่เดียวกันทำให้เกิดเสียงรบกวน	4	9
- ไม่ได้รับการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	2	10
- ช่วงเวลาสำหรับการจัดตารางสอนไม่เพียงพอทำให้บางวิชาต้องจัดลงในช่วงเย็นถึงค่ำ	2	10
- การจัดรายวิชาและตารางสอนไม่เหมาะสมกับการเดินทางไปเรียนต่างวิทยาเขต	2	10
- ไม่ได้รับความสะดวกในการจัดจองห้องเรียนปฏิบัติการ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์/ห้องเรียนรวมวง	1	11
- จัดรายวิชาด้านครุศาสตร์มากกว่าวิชาเอก ทำให้กินเวลาในการเรียนและฝึกซ้อมสำหรับนักศึกษา	1	11
- ตารางเรียนไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ เช่น เรียนปฏิบัติทั้งวันตั้งแต่เวลา 08.00-18.00 น.	1	11
- มีการโยกย้ายเวลาสอนไปในเวลาที่ไม่เหมาะสมโดยพลการ เช่น ย้ายเวลาไปสอนในช่วง 18.00-20.00 น.	1	11

จากตารางที่ 7 พบว่าปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในด้านการบริหารหลักสูตร ที่มีความถี่รวมสูงสุด 8 อันดับแรก ได้แก่ 1) บุคคลากรไม่เพียงพอ 2) อาจารย์มีภาระงานชั่วโมงสอนเยอะเกินไป และไม่ได้รับงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ 3) อาจารย์สอนปฏิบัติไม่พอ 4) มีปัญหาในการจัดหาหรือจัดจ้างอาจารย์พิเศษ 5) จัดผู้สอนที่ไม่มีความชำนาญตรงกับรายวิชา 6) อาจารย์ในสาขาไม่มีความเหมาะสมเพียงพอกับความหลากหลายของรายวิชา 7) ใช้ 3 หลักสูตรในเวลาเดียวกันถึง เช่น หลักสูตร 55, 60, และ 62 ทำให้ตารางสอนสับสนและทับซ้อน รายวิชาของหลักสูตรในแต่ละภาคการศึกษามีเยอะมากเกินไป 8) ได้รับการแบ่งสัดส่วนรายวิชาและภาระงานไม่เหมาะสม ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการจัดการเรียนการสอน (n=110)

ประเด็นปัญหา	ความถี่	ลำดับ
- การสอนในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของไวรัส	19	1
- การต้องนำเทคโนโลยีออนไลน์มาปรับใช้ในการสอน/สอบอย่างเร่งด่วน	18	2
- การสอนออนไลน์โดยเฉพาะวิชาปฏิบัติ	16	3
- คำอธิบายรายวิชามีรายละเอียดเยอะมาก ทำให้ยากต่อการออกแบบมคอ.3 และการจัดการสอน	14	4
- การที่ได้รับการจัดให้สอนรายวิชา/เครื่องดนตรีที่ไม่ถนัด	11	5
- ขาดแนวทางการจัดทำแผนการสอนในรายวิชาใหม่	7	6
- ขาดแนวทางการสอนรายวิชาใหม่ที่เหมาะสม	7	6
- เวลาสอนที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อการสอน	7	6
- การจัดการเรียนการสอนทั้ง 3 หลักสูตรที่ทับซ้อนกัน	4	7
- ขาดแนวทางการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม	4	7
- ขาดแนวทางการจัดทำแผนการสอนตามบริบทท้องถิ่น	3	8
- ขาดแนวทางการทดสอบ/วัดผลประเมินผลสมรรถนะตามหลักสูตรกลาง	3	8
- พื้นฐานความรู้ของนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันมากทำให้เกิดความลำบากในการจัดการเรียนการสอน	2	9
- ขาดแนวทางการวัดประเมินผลที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้งหมด	1	10
- ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัยของนักศึกษาในช่วงเวลานั้น ๆ	1	10
- อาจารย์ผู้สอนขาดความเข้าใจในการวัดผลประเมินผลการศึกษา	1	10
- ระบบการกรอกผลการเรียนสร้างภาระให้อาจารย์ประจำในหลักสูตร	1	10

ประเด็นปัญหา	ความถี่	ลำดับ
- อาจารย์ส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ไปในทางการปฏิบัติดนตรีมากกว่าการจัดการเรียนการสอนดนตรีโดยอาศัยหลักการแนวคิดและทฤษฎีทางดนตรีศึกษา	1	10
- ขาดแนวทางการวัดและประเมินผลด้านดนตรีที่เหมาะสมและเป็นเกณฑ์กลาง	1	10

จากตารางที่ 8 พบว่าปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการจัดการเรียนการสอน ที่มีความถี่รวมสูงสุด 8 อันดับแรก ได้แก่ 1) การสอนในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของไวรัส 2) การต้องนำเทคโนโลยีออนไลน์มาปรับใช้ในการสอน/สอบอย่างเร่งด่วน 3) การสอนออนไลน์โดยเฉพาะวิชาปฏิบัติ 4) คำอธิบายรายวิชามีรายละเอียดเยอะมากทำให้ยากต่อการออกแบบ มคอ.3 และการจัดการสอน 5) การที่ได้รับการจัดให้สอนรายวิชา/เครื่องดนตรีที่ไม่ถนัด 6) ขาดแนวทางการจัดทำแผนการสอนในรายวิชาใหม่ ขาดแนวทางการสอนรายวิชาใหม่ที่เหมาะสม เวลาสอนที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อการสอน 7) การจัดการเรียนการสอนทั้ง 3 หลักสูตรที่ทับซ้อนกัน ขาดแนวทางการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม 8) ขาดแนวทางการจัดทำแผนการสอนตามบริบทท้องถิ่น ขาดแนวทางการทดสอบ/วัดผลประเมินผลสมรรถนะตามหลักสูตรกลาง

สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จากแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมทั้งหมด 110 คน สามารถวิเคราะห์และสรุปผลได้ดังนี้

ด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร

สภาพปัจจุบัน ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก โดยมีจุดเด่นคือ ตัวหลักสูตรมีการปรับปรุงโดยยึดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ (มคอ.1) และสอดคล้องกับสมรรถนะดนตรีศึกษาตามหลักสูตรกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยที่อาจารย์มีส่วนร่วมร่วมกับทางสาขาวิชาในการปรับปรุงหลักสูตรด้วย

ปัญหา ประเด็นที่เป็นปัญหา ได้แก่ 1) ด้านอาคารสถานที่ ขาดการสำรวจหรือเตรียมความพร้อมของอาคารสถานที่และห้องเรียนวิชาปฏิบัติ 2) ด้านวัสดุอุปกรณ์ เนื่องจากไม่มีความพร้อมและไม่เพียงพอต่อการใช้งาน 3) ด้านเอกสารหลักสูตร ซึ่งส่วนใหญ่ยึดตามหลักสูตรกลาง

ของราชภัฏแต่ยังขาดความถูกต้องชัดเจนไม่ตรงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ (มคอ.1) แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีเนื้อหามากเกินไป เนื้อหายังไม่สอดคล้องกับบริบทชุมชนแต่ละพื้นที่ มีการลดเนื้อหาวิชาทางด้านดนตรีลงมากเกินไป ขาดความรอบคอบในการจัดเนื้อหาวิชาหรือความเหมาะสมของรายวิชาเนื่องจากกระบวนการจัดทำหลักสูตรเป็นไปอย่างเร่งด่วน เนื้อหาบางรายวิชาคลุมเครือและซ้ำซ้อนกัน สมรรถนะที่เพิ่มเติมมามีความซ้ำซ้อนกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ เนื้อหาบางส่วนไม่ทันต่อยุคสมัยปัจจุบันและไม่ละเอียดเพียงพอ เน้นการหลอมหลวมบางรายวิชาเข้ามาด้วยกันเพราะมีการลดหน่วยกิตรวม ทำให้สาระความรู้และทักษะลดลง รวมถึงขาดคู่มือการเรียนการสอนตามหลักสูตร และ 4) ด้านบุคลากร เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนบางส่วนยังขาดความเข้าใจและไม่ได้รับการอบรมหรือชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรกลางของราชภัฏและเรื่องสมรรถนะดนตรีศึกษา อาจารย์บางท่านไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการร่างหลักสูตร อาจารย์ไม่มีความถนัดและไม่ได้รับการอบรมสำหรับการสอนรายวิชาใหม่ ขาดการจัดเตรียมอาจารย์ผู้สอนให้ครบตามความต้องการของหลักสูตร รวมถึงขาดเจ้าหน้าที่ประจำสาขาที่ช่วยดูแลและสนับสนุนการทำงานของอาจารย์ในหลักสูตร

ด้านการบริหารหลักสูตร

สภาพปัจจุบัน ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก โดยมีจุดเด่นคือ อาจารย์ผู้สอนได้รับมอบหมายให้เข้าสอนรายวิชาในหลักสูตรอย่างเหมาะสมต่อความรู้ความสามารถและความสนใจ โดยที่มีการจัดรายวิชาและตารางสอนโดยคำนึงถึงความง่ายไปถึงยากและความต่อเนื่องของเนื้อหาวิชา

ปัญหา ประเด็นที่เป็นปัญหา ได้แก่ 1) ด้านการจัดบุคลากร เนื่องจากมีอาจารย์ไม่เพียงพอต่อความต้องการของหลักสูตรโดยเฉพาะผู้สอนรายวิชาปฏิบัติซึ่งมีความหลากหลายตามชนิดของเครื่องดนตรี รวมถึงส่วนใหญ่ไม่ได้รับงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ มีปัญหาในการจัดหาหรือจัดจ้างอาจารย์พิเศษมาทดแทน ส่งผลให้แม้ว่าบุคลากรส่วนใหญ่จะได้รับมอบหมายให้เข้าสอนในรายวิชาที่ตรงกับความรู้ความสามารถ แต่ในบางกรณีก็จำเป็นต้องจัดผู้สอนที่ไม่มีความชำนาญโดยตรงกับรายวิชาเข้าไปสอนแทนเพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนต่อไปได้ 2) ด้านการจัดรายวิชาและตารางสอน อาจารย์แต่ละท่านมีภาระงานสอนมากเกินไป การใช้สามหลักสูตรในเวลาเดียวกันถึงทำให้ตารางสอนสับสนและทับซ้อน รายวิชาของในแต่ละภาคการศึกษามีเยอะมากเกินไป การแบ่งสัดส่วนรายวิชาและภาระงานไม่เหมาะสม ช่วงเวลาไม่เพียงพอส่งผลให้บางวิชาต้องจัดลงในช่วงเย็นถึงค่ำ และตารางเรียนไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ เช่น เรียนปฏิบัติทั้งวันตั้งแต่เช้าถึงเย็น 3) ด้านการจัดสถานที่ มีการจัดรายวิชาทฤษฎีและปฏิบัติในเวลาสถานที่เดียวกันทำให้เกิดเสียงรบกวน จัดให้เรียนรายวิชาต่างวิทยาเขตกันทำให้มีปัญหาในการเดินทางไปเรียน รวมถึงไม่ได้รับความสะดวกในการจัดจองห้องเรียนปฏิบัติการ และ 4) ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์ ไม่ได้รับงบประมาณการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

ด้านการจัดการเรียนการสอน

สภาพปัจจุบัน ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก โดยมีจุดเด่นคือ อาจารย์ผู้สอนสามารถจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) หรือแผนการสอนให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระของหลักสูตร และสามารถใช่วิธีการที่หลากหลายในการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม

ปัญหา ประเด็นที่เป็นปัญหา ได้แก่ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของไวรัส การต้องนำเทคโนโลยีออนไลน์มาปรับใช้ในการสอนและการ สอบอย่างเร่งด่วน ซึ่งเกิดปัญหากับวิชาปฏิบัติ การจัดการสอนรายวิชาหรือเครื่องดนตรีที่ไม่ถนัด การ จัดการสอนรายวิชาใหม่โดยขาดแนวทางที่เหมาะสม เวลาที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการสอน การสอนทั้ง สามหลักสูตรที่ทับซ้อนกัน การสอนนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ทักษะแตกต่างกัน การสอนให้ทันยุค สมัยตามนักศึกษา อาจารย์มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติดนตรีมากกว่าการจัดการเรียนการสอน โดยหลักการแนวคิดและทฤษฎีทางดนตรีศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนการสอน คำอธิบายรายวิชา มี รายละเอียดเยอะมากทำให้ยากต่อการออกแบบแผนการสอน รวมถึงขาดแนวทางการจัดทำแผนการ สอนในรายวิชาใหม่หรือการจัดทำแผนการสอนตามบริบทท้องถิ่น และ 3) การวัดและประเมินผลการ เรียนการสอน ขาดแนวทางการวัดผลประเมินผลสมรรถนะตามหลักสูตรกลางที่สะท้อนผลลัพธ์การ เรียนรู้ทั้งหมดหรือที่เป็นเกณฑ์กลาง อาจารย์บางท่านยังขาดความเข้าใจในการวัดผลประเมินผล การศึกษา รวมถึงระบบการกรอกผลการเรียนยังสร้างภาระให้อาจารย์ผู้สอน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ในตอนต้นที่ 2 ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

2.1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

โดยมีกลุ่มผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คือ อาจารย์ประธานหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และอาจารย์ที่เป็นเลขานุการของหลักสูตร หรือมีประสบการณ์สอนเกิน 5 ปี ที่ได้รับการแนะนำจากประธานหลักสูตร รวมทั้งหมด 24 คน

ตารางที่ 9 ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ (n = 24)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1) ชาย	18	75.00
2) หญิง	6	25.00
อายุ		
1) 31 – 40 ปี	17	70.83
2) 41 – 50 ปี	5	20.83
3) 50 ปีขึ้นไป	2	8.34
วุฒิการศึกษา		
1) สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท	21	87.50
2) สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก	3	12.50
ตำแหน่งทางวิชาการ		
1) อาจารย์	17	70.83
2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์	7	29.17

จากตารางที่ 9 สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดมีจำนวน 24 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 รองลงมาคือ 41 - 50 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 และ 50 ปีขึ้นไป เป็นจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.34 ตามลำดับ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมาคือระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 รองลงมาคือผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17

2.2 แนวโน้มของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดยมีกลุ่มผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คือ อาจารย์ประธานหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และอาจารย์ที่เป็นเลขานุการของหลักสูตร หรือมีประสบการณ์สอนเกิน 5 ปี ที่ได้รับการแนะนำจากประธานหลักสูตร รวมทั้งหมด 24 คน

ตารางที่ 10 แนวโน้มด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (n = 24)

ประเด็น	ความถี่	ลำดับ
- บัณฑิตมีความรู้ความสามารถและทักษะทางดนตรีรอบด้าน	7	1
- มีบัณฑิตมีทัศนคติที่ดี	5	2
- สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	5	2
- มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน	4	3
- มีความตระหนักถึงความเป็นครูดนตรีมืออาชีพ	4	3
- สามารถประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรีได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ	3	4
- เข้าใจความต้องการของบริบทชุมชน	2	5
- รู้จักแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง	1	6
- สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยได้เป็นอย่างดี	1	6

จากตารางที่ 10 สามารถสรุปแนวโน้มหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับ ได้แก่ 1) เน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและทักษะทางดนตรีรอบด้าน 2) มีทัศนคติที่ดีและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 3) มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและตระหนักถึงความเป็นครูดนตรีมืออาชีพ 4) สามารถประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรีได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ 5) เข้าใจความต้องการของบริบทชุมชน 6) รู้จักแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 11 แนวโน้มด้านโครงสร้างของหลักสูตร (n = 24)

ประเด็น	ความถี่	ลำดับ
ด้านหน่วยกิตรวม		
- มีหน่วยกิตรวม 139 หน่วยกิต	6	1
- มีหน่วยกิตรวม 140 หน่วยกิต	5	2
- มีหน่วยกิตรวม 141 หน่วยกิต	4	3
- มีหน่วยกิตรวม 133 หน่วยกิต	3	4
- มีหน่วยกิตรวม 138 หน่วยกิต	2	5
- มีหน่วยกิตรวม 135 หน่วยกิต	2	5
- มีหน่วยกิตรวม 136 หน่วยกิต	1	6
- มีหน่วยกิตรวม 137 หน่วยกิต	1	6
ด้านหมวดวิชา		
- ประกอบด้วยความรู้ทั่วไป ความรู้ทางการศึกษา และความรู้ทางดนตรีศึกษา	9	1
- ประกอบด้วยวิชาทั่วไป วิชาเฉพาะ และวิชาเสรี	8	2
- ประกอบด้วยหมวดความรู้ทั่วไป หมวดความรู้ทางวิชาชีพครู หมวดความรู้ทางดนตรี และหมวดความรู้ด้านการสอนเฉพาะกลุ่มเครื่องดนตรี	3	3
- ประกอบด้วยความรู้ทั่วไป ความรู้ทางวิชาชีพครู ความรู้และการปฏิบัติดนตรี และความรู้ด้านการประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพตามบริบทท้องถิ่น	2	4
- ประกอบด้วยความรู้ทั่วไป ความรู้ทางการศึกษา ความรู้ทางดนตรี และความรู้ทางการใช้เทคโนโลยีทางดนตรีศึกษา	1	5
- ประกอบด้วยความรู้ทั่วไป ความรู้ทางศึกษาศาสตร์ ความรู้ด้านดนตรี และความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น	1	5

จากตารางที่ 11 สามารถสรุปแนวโน้มหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏด้านโครงสร้างของหลักสูตร ได้ว่า มีโครงสร้างสอดคล้องกับเกณฑ์ มคอ.1 โดยมีหน่วยกิตรมน้อยที่สุด 133 หน่วยกิต และมากที่สุด 141 หน่วยกิต มีหมวดวิชาหลัก ได้แก่ 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 2) หมวดวิชาเฉพาะทางวิชาชีพครู 3) หมวดวิชาเอกเฉพาะทางดนตรีศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในการประกอบอาชีพทางดนตรีศึกษา เช่น สาระความรู้และทักษะปฏิบัติดนตรี สาระความรู้ด้านดนตรีในบริบทพื้นที่ท้องถิ่น สาระความรู้ด้านการสอนดนตรี สาระความรู้ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางดนตรี ฯลฯ และ 4) หมวดวิชาเลือกเสรี

ตารางที่ 12 แนวโน้มด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร (n = 24)

ประเด็น	ความถี่	ลำดับ
- เพิ่มรายวิชาทางด้านดนตรีให้มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมกับการนำไปใช้ประกอบอาชีพทางดนตรี เช่น วิชาทางด้านดนตรีศึกษา ดนตรีไทย ดนตรีตะวันตก ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีระดับปฐมวัย ดนตรีระดับประถมศึกษา และ ดนตรีระดับมัธยมศึกษา การซ่อมแซมและผลิตเครื่องดนตรี ฯลฯ	9	1
- เพิ่มรายวิชาด้านเทคโนโลยีดนตรีหรือที่เกี่ยวกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย เช่น เทคโนโลยีการประพันธ์เพลง การสร้างสื่อ มัลติมีเดียทางดนตรี การสร้างแอปพลิเคชันดนตรี เครื่อง electrophone ฯลฯ	7	2
- เพิ่มรายวิชาการสอนเครื่องดนตรีเฉพาะเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการสอนเครื่องดนตรีนั้น เช่น การสอนเปียโน กีตาร์ เครื่องลมไม้ เครื่องดนตรีไทย และ เครื่องดนตรีพื้นบ้าน ฯลฯ	6	3
- เพิ่มรายวิชาที่เน้นความเป็นท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่	5	4
- ปรับลดหรือทำการควมรวมรายวิชาที่ซ้ำซ้อนหรือมีเนื้อหาใกล้เคียงเพื่อให้รายวิชามีความกระชับและชัดเจนมากขึ้น เช่น วิชาประวัติศาสตร์กับวิชาการสอนประวัติศาสตร์ หรือวิชาหลักการดนตรีศึกษากับกลวิธีทางดนตรีศึกษา	4	5
- อาจปรับลดหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาลงเพื่อให้สามารถเพิ่มจำนวนรายวิชาได้โดยไม่กระทบหน่วยกิตรวม เช่น 3(2-2-5) ปรับเป็น 2(1-2-3) หรือ 2(0-4-2)	3	6
- อาจปรับลดวิชาชีพรองบ้างโดยใช้สาระความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนจากรายวิชาเอกทางดนตรีศึกษามาทดแทน	2	7

จากตารางที่ 12 สามารถสรุปแนวโน้มหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรได้เป็นประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับ ได้แก่ 1) เพิ่มรายวิชาทางด้านดนตรีให้มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมกับการนำไปใช้ประกอบอาชีพทางดนตรี 2) เพิ่มรายวิชาด้านเทคโนโลยีดนตรีหรือที่เกี่ยวกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย 3) เพิ่มรายวิชาการสอนเครื่องดนตรีเฉพาะเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการสอนเครื่องดนตรีนั้น 4) เพิ่มรายวิชาที่เน้นความเป็นท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่ 5) ปรับลดหรือทำการควมรวมรายวิชาที่ซ้ำซ้อนหรือมีเนื้อหาใกล้เคียงเพื่อให้รายวิชามีความกระชับและชัดเจนมากขึ้น 6) อาจปรับลดหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาลงเพื่อให้สามารถเพิ่มจำนวนรายวิชาได้โดยไม่กระทบหน่วยกิตรวม 7) อาจปรับลดวิชาชีพรองบ้างโดยใช้สาระความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนจากรายวิชาเอกทางดนตรีศึกษามาทดแทน

ตารางที่ 13 แนวโน้มด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน (n = 24)

ประเด็น	ความถี่	ลำดับ
- มีการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคสมัย	8	1
- มีการสอนร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นทีมในรายวิชาที่มีเนื้อหาเฉพาะและหลากหลาย	6	2
- มีการจัดชั่วโมงสอนแยกเดี่ยวในรายวิชาปฏิบัติเครื่องเอก	5	3
- มีการเตรียมพร้อมผู้เรียนเพื่อปรับความรู้และทักษะพื้นฐานรวมแนวคิดทัศนคติในการเรียนดนตรีศึกษาก่อนที่จะเริ่มเรียน	4	4
- สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่	3	5
- มีการบูรณาการจากรายวิชาสู่การออกปฏิบัติจริงในชุมชนท้องถิ่นของตน	2	6
- มีการร่วมมือกันของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใกล้เคียงกันในการแลกเปลี่ยนอาจารย์เพื่อเรียนข้ามสถาบันหรือโอนรายวิชากันได้	1	7
- มีการร่วมมือกับสถาบันดนตรีเอกชนต่าง ๆ เพื่อใช้บทเรียนร่วมกัน	1	7

จากตารางที่ 13 สามารถสรุปแนวโน้มหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอนได้เป็นประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับ ได้แก่ 1) มีการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคสมัย 2) มีการสอนร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นทีมในรายวิชาที่มีเนื้อหาเฉพาะและหลากหลาย 3) มีการจัดชั่วโมงสอนแยกเดี่ยวในรายวิชาปฏิบัติเครื่องเอก 4) มีการเตรียมพร้อมผู้เรียนเพื่อปรับความรู้และทักษะพื้นฐานรวมแนวคิดทัศนคติในการเรียนดนตรีศึกษาก่อนที่จะเริ่มเรียน 5) สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่ 6) มีการบูรณาการจากรายวิชาสู่การออกปฏิบัติจริงในชุมชนท้องถิ่นของตน 7) มีการร่วมมือกันของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใกล้เคียงกันในการแลกเปลี่ยนอาจารย์เพื่อเรียนข้ามสถาบันหรือโอนรายวิชากันได้ และมีการร่วมมือกับสถาบันดนตรีเอกชนต่าง ๆ เพื่อใช้บทเรียนร่วมกัน

ตารางที่ 14 แนวโน้มด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (n = 24)

ประเด็น	ความถี่	ลำดับ
- มีการใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้เกิดความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น แอปพลิเคชันทางดนตรี การประยุกต์ใช้กับสมาร์ทโฟน สื่อออนไลน์ และอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดนตรี	14	1
- มีการขยายขอบเขตแหล่งการเรียนรู้และช่วยให้สามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็ว เช่น การใช้เทคโนโลยีสืบค้นออนไลน์ คลิปปิวดิโอ และหนังสือเสียง	7	2
- มีการจัดเตรียมให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอน	3	3
- มีการจัดสรรให้เพียงพอกับความต้องการของหลักสูตร	3	3

จากตารางที่ 14 สามารถสรุปแนวโน้มหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ได้ว่า มีการใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้เกิดความสะดวกในการเรียนการสอน ขยายขอบเขตแหล่งการเรียนรู้และช่วยให้สามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็ว แต่ทั้งนี้จะต้องมีการจัดเตรียมให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนและจัดสรรให้เพียงพอกับความต้องการของหลักสูตร

ตารางที่ 15 แนวโน้มด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตร (n = 24)

ประเด็น	ความถี่	ลำดับ
- ควรมีการใช้วิธีวัดผลประเมินผลที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาและผู้เรียน	7	1
- ทำการประเมินเพื่อสะท้อนให้เห็นผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้และสามารถนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข	5	2
- มีการประเมินผลเป็นกลุ่มและรายบุคคล	4	3
- มีการประเมินพัฒนาการหรือความก้าวหน้า	4	3
- มีการประเมินผลตามเกณฑ์	3	4
- มีการประเมินผลตามสมรรถนะ	3	4
- มีการประเมินจากการนำไปใช้จริง	3	4
- มีการประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียน	2	5
- มีการประเมินตามสภาพจริง	2	5
- มีการประเมินทัศนคติ	1	6
- มีการประเมินผลโดยอาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการจากภายนอก	1	6
- มีการใช้เทคโนโลยีหรือการใช้วิธีการออนไลน์เข้ามาช่วยในการประเมินผล	1	6

จากตารางที่ 15 สามารถสรุปแนวโน้มหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตรได้ว่า ควรมีการใช้วิธีวัดผลประเมินผลที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาและผู้เรียน เช่น การประเมินผลเป็นกลุ่มและรายบุคคล การประเมินผลตามเกณฑ์และการประเมินพัฒนาการ การประเมินผลตามสมรรถนะ การประเมินจากการนำไปใช้จริง การประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียน การประเมินตามสภาพจริง การประเมินทัศนคติ การประเมินผลโดยอาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการจากภายนอก รวมถึงมีการใช้เทคโนโลยีหรือการใช้วิธีการออนไลน์เข้ามาช่วยในการประเมินผล ทั้งนี้เพื่อสะท้อนให้เห็นผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้และสามารถนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพได้ต่อไป

2.3 ภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดยมีกลุ่มผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คือ อาจารย์ประธานหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และอาจารย์ที่เป็นเลขานุการของหลักสูตร หรือมีประสบการณ์สอนเกิน 5 ปี ที่ได้รับการแนะนำจากประธานหลักสูตร รวมทั้งหมด 24 คน

ตารางที่ 16 ภาวะคุกคามของหลักสูตร (n=24)

ประเด็นปัญหา	ความถี่	ลำดับ
ภาวะคุกคามจากสิ่งแวดล้อมภายนอก		
- จำนวนประชากรลดลงและผู้สมัครเข้าศึกษาน้อยลง	9	1
- สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา	8	2
- อัตราการบรรจุครูดนตรีหรือจ้างงานลดลง	4	3
- ยุคสมัยและเทคโนโลยีปรับเปลี่ยนรวดเร็วทำให้ต้องตื่นตัวปรับเปลี่ยนแนวทางการสอนอยู่ตลอด	3	4
- ความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ	2	5
- สื่อการสอนบางอย่างที่ปรากฏในอินเทอร์เน็ตทำให้นักศึกษาคิดว่าสามารถเรียนตามสื่อออนไลน์ได้ 100% โดยไม่จำเป็นต้องมาเรียนแบบจริงจังกับอาจารย์ผู้สอน	1	6
ภาวะคุกคามจากหน่วยงานส่วนกลาง		
- กฎเกณฑ์จากส่วนกลางมีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมอยู่ตลอด	8	1
- นโยบายของรัฐและองค์การวิชาชีพ (คุรุสภา) ในเรื่องการผลิตครูและบรรจุครูยังไม่ชัดเจนและยังไม่สอดคล้องกับสภาพหรือความต้องการของท้องถิ่น	7	2
- กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (มคอ.1) ยังมีประเด็นบางอย่างไม่ชัดเจน	5	3
- หลักเกณฑ์ในการเปิดรับอาจารย์มาประจำหลักสูตรยุ่งยากเกินไปในบางกรณี	4	4
- หลักสูตรกลางมีรายวิชาที่ไม่ชัดเจนซ้ำซ้อนและมีรายละเอียดมากเกินไป	3	5
- ข้อจำกัดในการส่งนักศึกษาไปฝึกสอน เช่น บางโรงเรียนไม่ตรงคุณสมบัติเนื่องจากขนาดเล็กหรือขาดแคลนครูพี่เลี้ยงที่ตรงเอกทางด้านดนตรีหรือสาระการเรียนรู้ศิลปะ	3	5
- การสนับสนุนจากภาครัฐทางด้านวัฒนธรรมดนตรีลดลง	2	6
- นโยบายการปรับหลักสูตรจาก 5 ปี เป็น 4 ปี อย่างกะทันหัน	1	7

ประเด็นปัญหา	ความถี่	ลำดับ
- ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังของภาครัฐต่อบุคลากรทางการศึกษาสายวิชาชีพครูดนตรี	1	7
- มีการเปิดรับสมัครสอบบรรจุครูได้โดยไม่ต้องเรียนสายครู	1	7
ภาวะคุกคามจากคณะและมหาวิทยาลัย		
- การบังคับใช้เทคโนโลยีออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเร่งด่วน	8	1
- การจัดให้อาจารย์มีภาระงานด้านการสอนมากเกินไป	7	2
- ความมั่นคงของบุคลากรในด้านการจ้างงาน	6	3
- การแข่งขันกับมหาวิทยาลัยใหญ่และมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่ใกล้เคียงในเรื่องจำนวนผู้เข้าศึกษา	5	4
- ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญหรือไม่สนับสนุนการดำเนินงานของหลักสูตรดนตรีศึกษาเท่าที่ควร	5	4
- ศาสตร์ทางด้านดนตรีศึกษาถูกมองว่าเป็นสาขาวิชาสายขอบทางการศึกษาเนื่องจากต้องใช้งบประมาณในด้านบุคลากรสถานที่และวัสดุอุปกรณ์จำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา	4	5
- ความเข้าใจว่าอาจารย์ในหลักสูตรทุกคนต้องสอนเครื่องเอกได้ทุกเครื่อง	3	6
- สังกัดที่ประจำอยู่ของตัวหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนทำให้การดำเนินงานของหลักสูตรล่าช้าและยากต่อการจัดการ	3	6
- จำนวนอาจารย์ในหลักสูตรไม่เพียงพอต่อการจัดการสอนรายวิชาในหลักสูตร	3	6
- มีนโยบายที่เน้นให้นักศึกษาจำนวนมากเกินไป	3	6
- อาจารย์มีภาระงานด้านเอกสารมากเกินไปและไม่มีการจัดหาเจ้าหน้าที่ประจำสาขาให้	2	7
- ความเข้าใจของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดจ้างอาจารย์พิเศษที่มาช่วยสอนนักศึกษาในรายวิชาเฉพาะ	2	7
- การสนับสนุนเรื่องวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนไม่เพียงพอ	2	7
- การกำหนดเกณฑ์รับเข้าบางอย่างโดยที่ไม่ยืดหยุ่นให้ เช่น เกรดเฉลี่ยหรือคะแนนภาษาอังกฤษ	2	7
- มีภารกิจที่ต้องนำนักศึกษาไปร่วมกิจกรรมบรรเลงดนตรีในเวลาชั่วโมงเรียน	2	7
- มหาวิทยาลัยไม่ให้การสนับสนุนให้ไปพัฒนาตนเอง	2	7
- การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและคณะที่เบียดเบียนเวลาในการเรียนการสอนและการฝึกซ้อมดนตรี	1	8

ประเด็นปัญหา	ความถี่	ลำดับ
- การเปิดปิดภาคการศึกษาที่ไม่ชัดเจนหรือซ้ำกว่ามหาวิทยาลัยอื่น	1	8
- คณะมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาความรู้เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพมากกว่าการสนับสนุนให้พัฒนาทางด้านวิชาเอก	1	8
- แนวคิดที่ว่าทุกด้านที่ต้องดีเลิศบีบให้นักศึกษาต้องแบ่งเวลาในการพัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก	1	8
ภาวะคุกคามจากผู้ร่วมงาน		
- อาจารย์บางท่านไม่พัฒนาตนเองให้มีความรู้ทักษะความสามารถในการสอนรายวิชาใหม่	7	1
- ทักษะคิดแนวคิดของอาจารย์ในสาขาวิชาที่มีต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนและรายวิชาใหม่	5	2
- อาจารย์ส่วนใหญ่มีทักษะความสามารถจำกัดเฉพาะเครื่องดนตรีหลักของตนเอง	4	3
- ทักษะคิดแนวคิดของอาจารย์ท่านอื่นต่อการจัดการเรียนการสอนของสาขาดนตรีศึกษา	3	4
- ทักษะคิดของคนในองค์กรและความขัดแย้งระหว่างอาจารย์ในหลักสูตรหรือสาขาวิชา	2	5
- อาจารย์ผู้สอนยังไม่เข้าใจตัวหลักสูตรเท่าที่ควร	2	5
- อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาให้งานกับนักศึกษามากเกินไปส่งผลให้นักศึกษาไม่มีเวลาในการฝึกซ้อมดนตรี	1	6
ภาวะคุกคามจากผู้เรียนและผู้ปกครอง		
- ทักษะคิดมุมมองและความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนดนตรีศึกษายังไม่เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง	6	1
- มาตรฐานด้านดนตรีและคุณลักษณะในการเป็นครูดนตรีของนักศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์เท่าที่ควร	5	2
- นักศึกษาให้ความสำคัญกับเกรดมากกว่าความรู้ที่ได้รับ	3	3
- นักศึกษารุ่นใหม่มีความตั้งใจเรียนน้อยลง	3	3
- ทักษะคิดของผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีต่อภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ	2	4
- ความพร้อมของผู้ปกครองในการสนับสนุนผู้เรียน	1	5
- นักศึกษามีพื้นฐานแตกต่างกันทั้งทางด้านความรู้ทักษะดนตรีและพื้นฐานสังคม	1	5

ประเด็นปัญหา	ความถี่	ลำดับ
ภาวะคุกคามจากชุมชนและหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต		
- ทศนคติของบุคคลทั่วไปที่มีต่อการเรียนดนตรีรวมถึงภาพลักษณ์และคุณค่าของวิชาชีพครูดนตรี	3	1
- ความเข้าใจของหน่วยงานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าใจว่าดนตรีศึกษาหมายถึงการที่ครูดนตรีเหล่านั้นมาทำวงดนตรีให้โรงเรียนได้เท่านั้น	2	2
- ความเข้าใจของโรงเรียนหรือครูที่เลี้ยงต่อการออกสังเกตการสอนของนักศึกษาตั้งแต่ปี 1-3	1	3
- ความเข้าใจของโรงเรียนว่าการเป็นครูดนตรีไม่ต้องเก่งแค่เพียงสอนได้ก็เพียงพอแล้ว	1	3

จากตารางที่ 16 พบว่าภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สามารถจำแนกได้เป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะคุกคามจากสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยประเด็นที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ จำนวนประชากรลดลงและผู้สมัครเข้าศึกษาน้อยลง รองลงมาได้แก่ สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2) ภาวะคุกคามจากหน่วยงานส่วนกลาง โดยประเด็นที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ กฎเกณฑ์จากส่วนกลางมีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมอยู่ตลอด รองลงมาได้แก่ นโยบายของรัฐและองค์การวิชาชีพในเรื่องการผลิตครูและบรรจุครูยังไม่ชัดเจนและยังไม่สอดคล้องกับสภาพหรือความต้องการของท้องถิ่น 3) ภาวะคุกคามจากคณะและมหาวิทยาลัย โดยประเด็นที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ การบังคับใช้เทคโนโลยีออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเร่งด่วน รองลงมาได้แก่ การจัดให้อาจารย์มีภาระงานด้านการสอนมากเกินไป 4) ภาวะคุกคามจากผู้ร่วมงาน โดยประเด็นที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ อาจารย์บางท่านไม่พัฒนาตนเองให้มีความรู้ทักษะความสามารถในการสอนรายวิชาใหม่ รองลงมาได้แก่ ทศนคติแนวคิดของอาจารย์ในสาขาวิชาที่มีต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนและรายวิชาใหม่ 5) ภาวะคุกคามจากผู้เรียนและผู้ปกครอง โดยประเด็นที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ทศนคติมุมมองและความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนดนตรีศึกษายังไม่เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง รองลงมาได้แก่ มาตรฐานด้านดนตรีและคุณลักษณะในการเป็นครูดนตรีของนักศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์เท่าที่ควร 6) ภาวะคุกคามจากชุมชนและหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต โดยประเด็นที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ทศนคติของบุคคลทั่วไปที่มีต่อการเรียนดนตรีรวมถึงภาพลักษณ์และคุณค่าของวิชาชีพครูดนตรี รองลงมาได้แก่ ความเข้าใจของหน่วยงานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าใจว่าดนตรีศึกษาหมายถึงการที่ครูดนตรีเหล่านั้นมาทำวงดนตรีให้โรงเรียนได้เท่านั้น

สรุปผลการศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

จากการศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประธานหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และอาจารย์ที่เป็นเลขานุการของหลักสูตร หรือมีประสบการณ์สอนเกิน 5 ปี ที่ได้รับการแนะนำจากประธานหลักสูตร รวมทั้งหมด 24 คน สามารถวิเคราะห์และสรุปผลได้ดังนี้

แนวโน้มของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

แนวโน้มด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

- 1) เน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและทักษะทางดนตรีรอบด้าน
- 2) มีทัศนคติที่ดีและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 3) มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและมีความเป็นครูดนตรีมืออาชีพ
- 4) สามารถประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรีได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ
- 5) เข้าใจความต้องการของบริบทชุมชน
- 6) รู้จักแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง
- 7) สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยได้เป็นอย่างดี

แนวโน้มด้านโครงสร้างของหลักสูตร

- 1) มีโครงสร้างสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (มคอ.1)
- 2) มีหน่วยกิตรวมอยู่ในช่วง 133 - 141 หน่วยกิต
- 3) มีหมวดวิชาหลัก ได้แก่ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะทางวิชาชีพครู หมวดวิชาเอกเฉพาะทางดนตรีศึกษา และหมวดวิชาเลือกเสรี

แนวโน้มด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

- 1) เพิ่มรายวิชาทางด้านดนตรีให้มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมกับการนำไปใช้ประกอบอาชีพทางดนตรี
- 2) เพิ่มรายวิชาด้านเทคโนโลยีดนตรีหรือที่เกี่ยวกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย
- 3) เพิ่มรายวิชาการสอนเครื่องดนตรีเฉพาะเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการสอนเครื่องดนตรีนั้น
- 4) เพิ่มรายวิชาที่เน้นความเป็นท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่

5) ปรับลดหรือทำการควมรวมรายวิชาที่ซ้ำซ้อนหรือมีเนื้อหาใกล้เคียงกันเพื่อให้รายวิชามีความกระชับและชัดเจนมากขึ้น

6) อาจปรับลดหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาลงเพื่อให้สามารถเพิ่มจำนวนรายวิชาได้โดยไม่กระทบหน่วยกิตรวม

7) อาจปรับลดวิชาชีพครูลงบ้างโดยใช้สาระความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนจากรายวิชาเอกทางดนตรีศึกษามาทดแทน

แนวโน้มด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน

1) มีการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคสมัย

2) มีการสอนร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นทีมในรายวิชาที่มีเนื้อหาเฉพาะและหลากหลาย

3) มีการจัดชั่วโมงสอนแยกเดี่ยวในรายวิชาปฏิบัติเครื่องเอก

4) มีการเตรียมพร้อมผู้เรียนเพื่อปรับความรู้และทักษะพื้นฐานรวมแนวคิดทัศนคติในการเรียนดนตรีศึกษาก่อนที่จะเริ่มเรียน

5) สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่

6) มีการบูรณาการจากรายวิชาสู่การออกปฏิบัติจริงในชุมชนท้องถิ่นของตน

7) มีการร่วมมือกันของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใกล้เคียงกันในการแลกเปลี่ยนอาจารย์เพื่อเรียนข้ามสถาบันหรือโอนรายวิชากันได้

8) มีการร่วมมือกับสถาบันดนตรีเอกชนต่าง ๆ เพื่อใช้บทเรียนร่วมกัน

แนวโน้มด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

1) มีการใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้เกิดความสะดวกในการเรียนการสอน

2) ขยายขอบเขตแหล่งการเรียนรู้และช่วยให้สามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็ว

3) มีการจัดเตรียมให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอน

4) มีการจัดสรรให้เพียงพอกับความต้องการของหลักสูตร

แนวโน้มด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตร

1) มีการใช้วิธีวัดผลประเมินผลที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาและผู้เรียน

2) มีการใช้เทคโนโลยีหรือการใช้วิธีการออนไลน์เข้ามาช่วยในการประเมินผล

3) มีการสะท้อนให้เห็นผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้และสามารถนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพต่อไป

ภาวะคุกคามของหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาวะคุกคามจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่

- 1) จำนวนประชากรลดลงและผู้สมัครเข้าศึกษาน้อยลง
- 2) สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา
- 3) อัตราการบรรจุครูดนตรีหรือจ้างงานลดลง
- 4) ยุคสมัยและเทคโนโลยีปรับเปลี่ยนรวดเร็วทำให้ต้องตื่นตัวปรับเปลี่ยนแนวทางการสอนอยู่ตลอด
- 5) ความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ
- 6) สื่อการสอนบางอย่างที่ปรากฏในอินเทอร์เน็ตทำให้นักศึกษาคิดว่าสามารถเรียนตามสื่อออนไลน์ได้ 100% โดยไม่จำเป็นต้องมาเรียนแบบจริงจังกับอาจารย์ผู้สอน

ภาวะคุกคามจากหน่วยงานส่วนกลาง ได้แก่

- 1) กฎเกณฑ์จากส่วนกลางมีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมอยู่ตลอด
- 2) นโยบายของรัฐและองค์การวิชาชีพ (คุรุสภา) ในเรื่องการผลิตครูและบรรจุครูยังไม่ชัดเจน และยังไม่สอดคล้องกับสภาพหรือความต้องการของท้องถิ่น
- 3) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (มคอ.1) ยังมีประเด็นบางอย่างไม่ชัดเจน
- 4) หลักเกณฑ์ในการเปิดรับอาจารย์มาประจำหลักสูตรยุ่งยากเกินไปในบางกรณี
- 5) หลักสูตรกลางมีรายวิชาที่ไม่ชัดเจนซ้ำซ้อนและมีรายละเอียดมากเกินไป
- 6) ข้อจำกัดในการส่งนักศึกษาไปฝึกสอน เช่น บางโรงเรียนไม่ตรงคุณสมบัติเนื่องจากขนาดเล็กหรือขาดแคลนครูพี่เลี้ยงที่ตรงเอกทางด้านดนตรีหรือสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 7) การสนับสนุนจากภาครัฐทางด้านวัฒนธรรมดนตรีลดลง
- 8) นโยบายการปรับหลักสูตรจาก 5 ปี เป็น 4 ปี อย่างกะทันหัน
- 9) ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังของภาครัฐต่อบุคลากรทางการศึกษาสายวิชาชีพครูดนตรี

- 10) มีการเปิดรับสมัครสอบบรรจุครูได้โดยไม่ต้องเรียนสายครู

ภาวะคุกคามจากคณะและมหาวิทยาลัย ได้แก่

- 1) การบังคับใช้เทคโนโลยีออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเร่งด่วน
- 2) การจัดให้อาจารย์มีภาระงานด้านการสอนมากเกินไป
- 3) ความมั่นคงของบุคลากรในด้านการจ้างงาน
- 4) การแข่งขันกับมหาวิทยาลัยใหญ่และมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่ใกล้เคียงในเรื่องจำนวนผู้เข้าศึกษา

5) ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญหรือไม่สนับสนุนการดำเนินงานของหลักสูตรดนตรีศึกษาเท่าที่ควร

6) ศาสตร์ทางด้านดนตรีศึกษาถูกมองว่าเป็นสาขาวิชาขายจบทางการศึกษา เนื่องจากต้องใช้งบประมาณในด้านบุคลากรสถานที่และวัสดุอุปกรณ์จำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา

7) ความเข้าใจว่าอาจารย์ในหลักสูตรทุกคนต้องสอนเครื่องเอกได้ทุกเครื่อง

8) สังกัดที่ประจำอยู่ของตัวหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนทำให้การดำเนินงานของหลักสูตรล่าช้าและยากต่อการจัดการ

9) จำนวนอาจารย์ในหลักสูตรไม่เพียงพอต่อการจัดการสอนรายวิชาในหลักสูตร

10) มีนโยบายที่เน้นให้นักศึกษาจำนวนมากเกินไป

11) อาจารย์มีภาระงานด้านเอกสารมากเกินไปและไม่มีการจัดหาเจ้าหน้าที่ประจำสาขาให้

12) ความเข้าใจของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดจ้างอาจารย์พิเศษที่มาช่วยสอนนักศึกษาในรายวิชาเฉพาะ

13) การสนับสนุนเรื่องวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนไม่เพียงพอ

14) การกำหนดเกณฑ์รับเข้าบางอย่างโดยที่ไม่ยืดหยุ่นให้ เช่น เกรดเฉลี่ยหรือคะแนนภาษาอังกฤษ

15) มีภารกิจที่ต้องนำนักศึกษาไปร่วมกิจกรรมบรรเลงดนตรีในเวลาชั่วโมงเรียน

16) มหาวิทยาลัยไม่ให้การสนับสนุนให้ไปพัฒนาดนเอง

17) การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและคณะที่เบียดเบียนเวลาในการเรียนการสอนและการฝึกซ้อมดนตรี

18) การเปิดปิดภาคการศึกษาที่ไม่ชัดเจนหรือช้ากว่ามหาวิทยาลัยอื่น

19) คณะมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาความรู้เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพมากกว่าการสนับสนุนให้พัฒนาทางด้านวิชาเอก

20) แนวคิดที่ว่าทุกด้านที่ต้องดีเลิศบีบให้นักศึกษาต้องแบ่งเวลาในการพัฒนาดนเองเป็นอย่างมาก

ภาวะคุกคามจากผู้ร่วมงาน ได้แก่

1) อาจารย์บางท่านไม่พัฒนาดนเองให้มีความรู้ทักษะความสามารถในการสอนรายวิชาใหม่

2) ทศนคติแนวคิดของอาจารย์ในสาขาวิชาที่มีต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนและรายวิชาใหม่

- 3) อาจารย์ส่วนใหญ่มีทักษะความสามารถจำกัดเฉพาะเครื่องดนตรีหลักของตนเอง
- 4) ทักษคติแนวคิดของอาจารย์ท่านอื่นต่อการจัดการเรียนการสอนของสาขาดนตรีศึกษา
- 5) ทักษคติของคนในองค์กรและความขัดแย้งระหว่างอาจารย์ในหลักสูตรหรือสาขาวิชา
- 6) อาจารย์ผู้สอนยังไม่เข้าใจตัวหลักสูตรเท่าที่ควร
- 7) อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาให้งานกับนักศึกษามากเกินไปส่งผลให้นักศึกษาไม่มีเวลาในการฝึกซ้อมดนตรี

ภาวะคุกคามจากผู้เรียนและผู้ปกครอง ได้แก่

- 1) ทักษคติมุมมองและความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนดนตรีศึกษายังไม่เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง
- 2) มาตรฐานด้านดนตรีและคุณลักษณะในการเป็นครูดนตรีของนักศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์เท่าที่ควร
- 3) นักศึกษาให้ความสำคัญกับเกรดมากกว่าความรู้ที่ได้รับ
- 4) นักศึกษารุ่นใหม่มีความตั้งใจเรียนน้อยลง
- 5) ทักษคติของผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีต่อภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
- 6) ความพร้อมของผู้ปกครองในการสนับสนุนผู้เรียน
- 7) นักศึกษามีพื้นฐานแตกต่างกันทั้งทางด้านความรู้ทักษะดนตรีและพื้นฐานสังคม

ภาวะคุกคามจากชุมชนและหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่

- 1) ทักษคติของบุคคลทั่วไปที่มีต่อการเรียนดนตรีรวมถึงภาพลักษณ์และคุณค่าของวิชาชีพครูดนตรี
- 2) ความเข้าใจของหน่วยงานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าใจว่าดนตรีศึกษาหมายถึงการที่ครูดนตรีเหล่านั้นมาทำวงดนตรีให้โรงเรียนได้เท่านั้น
- 3) ความเข้าใจของโรงเรียนหรือครูพี่เลี้ยงต่อการออกสังเกตการสอนของนักศึกษาตั้งแต่ปี1-3
- 4) ความเข้าใจของโรงเรียนว่าการเป็นครูดนตรีไม่ต้องเก่งแค่เพียงสอนได้ก็เพียงพอแล้ว

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ในตอนที 3 ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

3.1 การพัฒนา (ร่าง) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ทั้งทางด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหา แนวโน้ม และภาวะคุกคามของหลักสูตร มาสร้างเป็น (ร่าง) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ (ฉบับร่าง)

1. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรด้านรายละเอียดหลักสูตร

ประกอบไปด้วยรายละเอียดหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอโดยมีประเด็นสอดคล้องกับผลการศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ในข้างต้น ได้แก่

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ควรเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและทักษะทางดนตรีรอบด้าน มีทัศนคติที่ดีและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและตระหนักถึงความเป็นครูดนตรีมืออาชีพ รวมถึงสามารถประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรีได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ เข้าใจความต้องการของบริบทชุมชน รู้จักแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยได้เป็นอย่างดี

โครงสร้างของหลักสูตร

ควรมีโครงสร้างสอดคล้องกับเกณฑ์ มคอ.1 โดยมีหน่วยกิตรวมอยู่ในช่วง 133 หน่วยกิต ถึง 141 หน่วยกิต มีหมวดวิชาหลัก ได้แก่ 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 2) หมวดวิชาเฉพาะทางวิชาชีพครู 3) หมวดวิชาเอกเฉพาะทางดนตรีศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในการประกอบอาชีพทางดนตรีศึกษา เช่น สาระความรู้และทักษะปฏิบัติดนตรี สาระความรู้ด้านดนตรีในบริบทพื้นที่ท้องถิ่น สาระความรู้ด้านการสอนดนตรี สาระความรู้ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางดนตรี ฯลฯ และ 4) หมวดวิชาเลือกเสรี

เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ควรดำเนินการตามประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ 1) เพิ่มรายวิชาทางด้านดนตรีให้มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมกับการนำไปใช้ประกอบอาชีพทางดนตรี 2) เพิ่มรายวิชาด้านเทคโนโลยีดนตรีหรือที่เกี่ยวกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย 3) เพิ่มรายวิชาการสอนเครื่องดนตรีเฉพาะเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการสอนเครื่องดนตรีนั้น 4) เพิ่มรายวิชาที่เน้นความเป็นท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่ 5) ปรับลดหรือทำการควมรวมรายวิชาที่ซ้ำซ้อนหรือมีเนื้อหาใกล้เคียงกันเพื่อให้รายวิชามีความกระชับและชัดเจนมากขึ้น 6) อาจปรับลดหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาลงเพื่อให้สามารถเพิ่มจำนวนรายวิชาได้โดยไม่กระทบหน่วยกิตรวม 7) อาจปรับลดวิชาชีพรุ่งบ้างโดยใช้สาระความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนจากรายวิชาเอกทางดนตรีศึกษามาทดแทน

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

ควรดำเนินการตามประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ 1) มีการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคสมัย 2) มีการสอนร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นทีมในรายวิชาที่มีเนื้อหาเฉพาะและหลากหลาย 3) มีการจัดชั่วโมงสอนแยกเดี่ยวในรายวิชาปฏิบัติเครื่องเอก 4) มีการเตรียมพร้อมผู้เรียนเพื่อปรับความรู้และทักษะพื้นฐานรวมแนวคิดทัศนคติในการเรียนดนตรีศึกษาก่อนที่จะเริ่มเรียน 5) สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่ 6) มีการบูรณาการจากรายวิชาสู่การออกปฏิบัติจริงในชุมชนท้องถิ่นของตน 7) มีการร่วมมือกันของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใกล้เคียงกันในการแลกเปลี่ยนอาจารย์เพื่อเรียนข้ามสถาบันหรือโอนรายวิชากันได้ 8) มีการร่วมมือกับสถาบันดนตรีเอกชนต่าง ๆ เพื่อใช้บทเรียนร่วมกัน

วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

ควรมีการใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้เกิดความสะดวกในการเรียนการสอน ขยายขอบเขตแหล่งการเรียนรู้ และช่วยให้สามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็ว แต่ทั้งนี้จะต้องมีการจัดเตรียมให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนและจัดสรรให้เพียงพอกับความต้องการของหลักสูตร

การวัดและประเมินผล

ควรมีการใช้วิธีวัดผลประเมินผลที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาและผู้เรียน เช่น การประเมินผลเป็นกลุ่มและรายบุคคล การประเมินผลตามเกณฑ์และการประเมินพัฒนาการ การประเมินผลตามสมรรถนะ การประเมินจากการนำไปใช้จริง การประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียน การประเมินตามสภาพจริง การประเมินทัศนคติ การประเมินผลโดยอาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการจากภายนอก รวมถึงมีการใช้เทคโนโลยีหรือการใช้วิธีการออนไลน์

เข้ามาช่วยในการประเมินผล ทั้งนี้เพื่อสะท้อนให้เห็นผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้และสามารถนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพได้ต่อไป

2. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรด้านบทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

ประกอบไปด้วยบทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้แก่

บทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง

หน่วยงานส่วนกลาง กล่าวคือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และคุรุสภา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรมีบทบาทโดย ทำการร่วมมือกันอย่างจริงจัง ต้องมีความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของวิชาชีพครู ดนตรี สนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมดนตรี ต้องมีการจัดอบรมเพื่อทำความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ที่ออกมาใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการพัฒนาหลักสูตรกลางดนตรีศึกษา และเป็นตัวกลางในการจัดประชุมร่วมกันพัฒนาหลักสูตรออกมาให้มีเนื้อหาชัดเจน ง่ายต่อการนำไปใช้ และเหมาะสมกับบริบทในพื้นที่ต่าง ๆ ออกนโยบายให้เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน อาจปรับให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้เหมาะสมกับความพร้อมและแตกต่างของสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ มีความชัดเจนด้านนโยบายการผลิตครูและบรรจุครู รวมถึงจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

บทบาทของผู้บริหาร

ผู้บริหาร กล่าวคือ ผู้บริหารระดับคณะและมหาวิทยาลัย ควรมีบทบาทโดย ให้ความสำคัญต่อหลักสูตรและสนับสนุนการดำเนินงานของสาขาวิชาดนตรีศึกษา ทำความเข้าใจต่อลักษณะและธรรมชาติของการเรียนการสอนของหลักสูตร จัดหาบุคลากรในจำนวนที่เหมาะสมและครบถ้วนตามสาระเนื้อหาการเรียนการสอน สนับสนุนการจัดจ้างอาจารย์พิเศษเพื่อมาสอนในรายวิชา เฉพาะตามความจำเป็น รับนักศึกษาในจำนวนที่เหมาะสมต่ออาจารย์ในหลักสูตร กำหนดเกณฑ์รับเข้า โดยให้มีความยืดหยุ่น ให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากรและความมั่นคงของบุคลากร จัดเตรียมสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยให้เหมาะสม วางแผนและจัดการประชุมชี้แจงการดำเนินงานของคณะเพื่อให้ทางหลักสูตรเกิดความเข้าใจ จัดภาระงานสอนของอาจารย์ให้มีความเหมาะสมต่อจำนวนชั่วโมง ความสนใจ ความถนัดและเชี่ยวชาญ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและคณะควรพิจารณาจัดไม่ให้เบียดเบียนเวลาในการเรียนการสอน และควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ทั้งวิชาชีพครูและวิชาเอกของนักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงจัดสรรงบประมาณที่ได้จากหน่วยงานส่วนกลางให้กับหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเพื่อใช้ในการดำเนินการอย่างเหมาะสม

บทบาทของผู้สอน

ผู้สอน กล่าวคือ อาจารย์ผู้สอน ทั้งอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนท่านอื่น ๆ ควรมีบทบาทโดย ศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหาสาระในหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา สมรรถนะ และผลลัพธ์การเรียนรู้ ทบทวนและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ ในรายวิชาที่ได้รับผิดชอบโดยเฉพาะวิชาใหม่ ออกแบบและจัดทำรายละเอียดหรือแผนการสอนให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระของรายวิชา มีการวางแผนทั้งระยะยาวและระยะสั้นในแต่ละสัปดาห์ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียนและลักษณะรายวิชา ทำการปรับปรุงแก้ไขรายวิชาเป็นระยะโดยใช้ผลสะท้อนกลับจากผู้เรียน ควรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างรวมถึงสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน นำเสนอปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ให้คณะหรือมหาวิทยาลัยรับทราบเพื่อให้เกิดการร่วมมือกันในการปรับปรุงแก้ไข มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงานและผู้เรียน ทำการอบรมหรือพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้มีทักษะความรู้ความสามารถทันต่อยุคสมัยและเทคโนโลยีในปัจจุบัน

บทบาทของผู้เรียนและผู้ปกครอง

ผู้เรียนและผู้ปกครอง กล่าวคือ นักศึกษาที่สมัครเข้ามาเรียนในหลักสูตรและพ่อแม่ผู้ปกครอง ควรมีบทบาทโดย มีการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเพื่อที่จะทำการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งด้านทัศนคติมุมมองและความเข้าใจที่มีต่อการเรียน พื้นฐานความรู้ทักษะดนตรี มีความตั้งใจในการเรียน มีการวางแผนและตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

บทบาทของชุมชน

ชุมชน กล่าวคือ สมาชิกในท้องถิ่นชุมชนรวมถึงหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต เช่น โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน โรงเรียนดนตรี ฯลฯ ในแต่ละพื้นที่ ควรมีบทบาทโดย ทำความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครูดนตรี เข้าใจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในฐานะสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โรงเรียนในพื้นที่ควรเข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับหน่วยงานหรือคณะที่ผลิตครู ให้การสนับสนุนในการส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รวมถึงเป็นแหล่งข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

3.2 การประเมิน (ร่าง) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้นำ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏข้างต้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน เพื่อพิจารณาประเมินความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไข โดยมีผลในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 1	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 2	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรเพิ่มการมุ่งเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะดนตรีศึกษาของหลักสูตร 4 ปี ตามเกณฑ์ล่าสุด
ท่านที่ 3	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อสังเกตว่า ด้านการประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรีได้อย่างหลากหลาย ต้องคำนึงถึงการออกแบบรายวิชาที่ต้องมีความหลากหลาย รวมถึงควรคำนึงถึงหน่วยกิตที่จะมากขึ้นตามมาด้วย
ท่านที่ 4	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 5	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรระบุว่าทักษะทางดนตรีรอบด้านมีอะไรบ้าง เช่น ความรู้ทางทฤษฎี ทักษะปฏิบัติดนตรี ฯลฯ
ท่านที่ 6	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการเน้นพัฒนาครูดนตรียุคใหม่ที่มีแนวคิดสร้างสรรค์ สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนยุคปัจจุบันและอนาคต

ตารางที่ 18 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านโครงสร้างของหลักสูตร

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 1	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อสังเกตว่า ควรระบุหน่วยกิตขั้นต่ำของแต่ละหมวดวิชา และเพิ่มการยกตัวอย่างในหมวดวิชาเฉพาะทางดนตรีศึกษาหรือไม่
ท่านที่ 2	แนวทางมีความเหมาะสมและมีเนื้อหาครอบคลุม
ท่านที่ 3	แนวทางมีความเหมาะสม เนื่องจากหน่วยกิตมีความพอดีไม่เยอะจนเกินไป และมีเนื้อหาครบถ้วน
ท่านที่ 4	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 5	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อสังเกตว่า ควรเพิ่มการระบุแขนงแยกเป็นกลุ่มวิชาดนตรีไทย ดนตรีสากล ดนตรีไทยประยุกต์ ฯลฯ ตามบริบทแต่ละพื้นที่หรือไม่
ท่านที่ 6	แนวทางมีความเหมาะสม

ตารางที่ 19 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 1	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อสังเกตว่า การเพิ่มรายวิชาดนตรีให้ครอบคลุมเป็นสิ่งที่ดี แต่อย่างไรก็ตามควรให้นักศึกษามีเครื่องมือที่ตนเองถนัดที่สุดอย่างน้อยจำนวน 1 ชิ้น เพื่อแสดงความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะเครื่องมือ รวมทั้งประเด็นเรื่องการปรับลดรายวิชาชีพครูจะกระทบกับเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนดหรือไม่
ท่านที่ 2	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การเพิ่มหรือลดหน่วยกิตอาจจะต้องดูตามความเหมาะสมของคาบสอนในรายวิชานั้น จำนวนชั่วโมงที่สอนบรรยายและปฏิบัติ โดยคาบสอนของแต่ละวิชาจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาและภาพรวมของหมวดวิชาเฉพาะทางดนตรีทั้งหมด โดยไม่ควรให้ชั่วโมงบรรยายมากเกินไป
ท่านที่ 3	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อสังเกตว่า ประเด็นเรื่องการปรับลดวิชาชีพครูลงบ้างนั้นจะสามารถทำได้หรือไม่ เนื่องจากหลักสูตรอยู่ภายใต้องค์กรวิชาชีพ (คุรุสภา) ซึ่งมีหน้าที่กำกับการผลิตครู ถ้ามีการปรับเปลี่ยนแล้วไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด อาจส่งผลให้ผู้ที่เรียนจบมาไม่มีสิทธิสอบขอใบประกอบวิชาชีพ
ท่านที่ 4	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า อาจลดหน่วยกิตวิชาอื่นที่เกินจากเกณฑ์บังคับ เพื่อจะได้เพิ่มวิชาทางดนตรีให้มากขึ้น หรือสร้างรายวิชาเลือกทางดนตรีให้มีความหลากหลายมากขึ้น
ท่านที่ 5	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ในด้านการเพิ่มรายวิชาทางด้านดนตรีให้มีความหลากหลายเพื่อนำไปประกอบอาชีพ ควรระบุหรือยกตัวอย่างประเภทดนตรี เช่น ดนตรีป๊อปปูล่า แจ๊ส คลาสสิก การประพันธ์ดนตรี เรียบเรียงดนตรี ฯลฯ
ท่านที่ 6	แนวทางมีความเหมาะสม

ตารางที่ 20 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 1	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 2	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรให้นักศึกษาดนตรี มีการฝึกงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของรัฐ เช่น มี ชั่วโมงในการสังเกตการณ์โรงเรียนดนตรีเอกชน ร้านขายเครื่องดนตรี ค่ายเพลง ห้องบันทึกเสียง ฯลฯ โดยอาจจะเป็นประมาณที่ละ 1 สัปดาห์ เพื่อให้นักศึกษา ได้มีโอกาสเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมที่ไม่นับหน่วยกิต
ท่านที่ 3	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรให้คณะครุศาสตร์ เป็นผู้ดูแลและบริหารจัดการตารางเรียนเพราะจะมีผลกระทบกับการออก สังเกตการณ์สอน และการฝึกสอนของนักศึกษา ในกรณีที่มีมหาวิทยาลัยเป็นคน ดำเนินการอาจจะต้องทำความเข้าใจและทำข้อตกลงกับคณะต่าง ๆ เนื่องจาก นักศึกษาครุศาสตร์ต้องออกสังเกตการณ์สอนและฝึกสอนตามปฏิทินการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัด สพฐ. และอาจไม่สามารถมาเข้าเรียนได้ตรงตามปฏิทิน การศึกษาของมหาวิทยาลัย
ท่านที่ 4	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ในวิชาชีพครูบางวิชา อาจสอดแทรกความรู้ด้านดนตรีหรือยกตัวอย่างกรณีศึกษาทางด้านดนตรี ศึกษาเข้าไปด้วย
ท่านที่ 5	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรเพิ่มรายละเอียด หรือยกตัวอย่างของ รายวิชาที่มีเนื้อหาเฉพาะ วิชาปฏิบัติเครื่องเอก และวิชา เกี่ยวกับเทคโนโลยีดนตรี
ท่านที่ 6	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ในด้านการจัดชั่วโมง สอนแยกเดี่ยวในรายวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก บางรายภาควิชาอาจมีลักษณะการ จัดการเรียนการสอนแบบแยกเดี่ยวอยู่แล้วตามบริบทความพร้อมของสาขา ซึ่ง ในความเป็นจริงแล้วทุกที่ควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบแยกเดี่ยว เพราะ ทักษะและปัญหาของผู้เรียนมีความแตกต่างกันแบบรายบุคคล

ตารางที่ 21 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 1	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 2	แนวทางมีความเหมาะสม ซึ่งในบริบทของสาขาดนตรีศึกษาของราชภัฏบางแห่งจะขาดงบประมาณในส่วนของอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีพอสมควร เช่น บางราชภัฏไม่มีห้องบันทึกเสียงที่จะใช้ในการสอน หรือคอมพิวเตอร์เฉพาะทางด้านดนตรี
ท่านที่ 3	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า อุปกรณ์ด้านดนตรีเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนดนตรีศึกษา ดังนั้นจะต้องมีให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและควรมีครบถ้วน ทั้งนี้รวมถึงเครื่องดนตรีพื้นฐานพื้นเมืองในชุมชนนั้น ๆ ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสรู้จัก ได้เรียนรู้ และสามารถปฏิบัติได้ เพื่อให้มีความเป็นครูดนตรีเพื่อชุมชนอย่างสมบูรณ์แบบ
ท่านที่ 4	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรจัดสถานที่ให้เหมาะกับการเรียนการสอนดนตรีด้วย โดยเฉพาะเรื่องเสียงที่จะไปรบกวนผู้อื่น
ท่านที่ 5	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรเพิ่มรายละเอียดหรือยกตัวอย่างของเทคโนโลยีสมัยใหม่
ท่านที่ 6	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า อาจเพิ่มรายละเอียด เช่น เครื่องดนตรี อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี หรือเพิ่มแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมเช่น ห้องสมุดที่มีโน้ตเพลงต้นฉบับจริง (ควรเน้นความสำคัญของการใช้โน้ตเพลงจริงตามลิขสิทธิ์) หรืออุปกรณ์เครื่องเสียงสำหรับฟังเพลงในห้องสมุดหรือโปรแกรมดนตรีจริง (ตามลิขสิทธิ์)

ตารางที่ 22 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 1	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 2	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 3	แนวทางมีความเหมาะสม โดยเฉพาะการเชิญกรรมการภายนอกมาร่วมประเมินน่าจะช่วยเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการพัฒนาตนเอง เพื่อนำเสนอผลงานต่อบุคคลภายนอกด้วยอีกประการหนึ่ง
ท่านที่ 4	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 5	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรเพิ่มด้านการประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีม
ท่านที่ 6	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรื่องการผลิตหรือเลือกใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลทางดนตรีที่เหมาะสม

ตารางที่ 23 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านบทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 1	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 2	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการพัฒนาหลักสูตรกลางบางวิชาที่สามารถใช้ร่วมกันได้ทุกราชภัฏ และควรสนับสนุนให้อาจารย์ที่รับผิดชอบในวิชานั้น ๆ มีโอกาสได้อบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้มีแนวทางการสอนไปในทิศทางเดียวกันก่อนนำมาใช้จริงกับนักศึกษา รวมถึงควรเปิดโอกาสให้โรงเรียนที่ไม่มีครูทางดนตรีสามารถเปิดรับนักศึกษาฝึกสอนทางดนตรีได้ โดยอาจจะให้เป็นสัดส่วนครูหนึ่งโรงเรียนสามารถเป็นครูพี่เลี้ยงให้กับนักศึกษาโรงเรียนใกล้เคียงที่ไม่มีครูสอนดนตรีได้
ท่านที่ 3	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า หน่วยงานส่วนกลางควรจัดการอบรมหรือการประชุมด้านดนตรีศึกษา เพื่อให้อาจารย์ได้รับข้อมูลที่ตรงกันและมีการรวมตัวกันทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งเรื่องการจัดการเรียนการสอนและการหาแนวทางร่วมกันโดยมีหน่วยงานส่วนกลางเป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการ
ท่านที่ 4	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า หน่วยงานส่วนกลางไม่ควรเปลี่ยนนโยบายหรือหลักเกณฑ์บ่อยเกินไป นโยบายที่บังคับใช้ควรมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม และมีระยะเวลาพอสมควรในการบังคับใช้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้ปรับตัว และวางแผนในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ท่านที่ 5	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 6	แนวทางมีความเหมาะสม

ตารางที่ 24 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านบทบาทของผู้บริหาร

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 1	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 2	แนวทางมีความเหมาะสม ซึ่งผู้บริหารในระดับมหาวิทยาลัยควรสนับสนุนทางด้านอาจารย์พิเศษรวมถึงห้องเรียนที่ไม่ส่งเสียรบกวนในสาขาวิชาอื่นที่เรียน โดยการจัดคาบด้านปฏิบัติหรือรวมวงสอนควรจัดในช่วงเย็นซึ่งเป็นช่วงที่กลุ่มสาขาวิชาอื่นไม่มีการเรียนการสอน
ท่านที่ 3	แนวทางมีความเหมาะสม โดยเฉพาะเรื่องการจัดหาอาจารย์พิเศษเฉพาะทางจริงอยู่ที่อาจารย์หนึ่งท่านอาจจะมีความถนัดหลายด้าน แต่อาจารย์ประจำหลักสูตรส่วนใหญ่มีภาระงานด้านการสอน งานวิชาการ ประกันคุณภาพฯ และกิจกรรมอื่น ๆ มากเกินไปอยู่แล้ว เมื่อคำนึงถึงผลประโยชน์ของการศึกษา ก็ควรมีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกหรืออาจารย์พิเศษมาให้ความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ตรงกับนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ โดยที่คณะหรือมหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน พัฒนาผู้เรียน พัฒนาความก้าวหน้าของประเทศชาติ ไม่ควรอ้างว่า “งบประมาณมีน้อยใช้สอยอย่างประหยัด” และควรจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ เพื่อให้เกิดพัฒนาอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ
ท่านที่ 4	แนวทางมีความเหมาะสม ซึ่งผู้บริหารส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจลักษณะและธรรมชาติของการเรียนการสอนดนตรี โดยเฉพาะวิชาปฏิบัติมักจะคิดว่าอาจารย์ในสาขาสอนดนตรีได้ทุกเครื่องมือ ส่งผลให้การหาอาจารย์พิเศษที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเครื่องมาสอนวิชาปฏิบัติได้อย่างยากลำบาก
ท่านที่ 5	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรื่องการจัดเตรียมและจัดสรรงบประมาณ เครื่องดนตรีและสถานที่เรียน ให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา
ท่านที่ 6	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรื่องการสนับสนุนสถานที่ห้องสอน ห้องปฏิบัติการที่เพียงพอต่อการเรียนการสอน ห้องฝึกซ้อมของนักศึกษา และผู้บริหารควรเน้นระบบการรับเข้าของนักศึกษาที่มีพื้นฐานดนตรีที่มีคุณภาพมากกว่าปริมาณ เพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้สอนจะสามารถสอนและออกแบบเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับปริญญาตรีและต่อยอดเนื้อหาที่สูงขึ้นไปสู่ครูดนตรีมืออาชีพได้อย่างแท้จริง

ตารางที่ 25 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านบทบาทของผู้สอน

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 1	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 2	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ผู้สอนในสาขาวิชาดนตรีศึกษาในกลุ่มราชภัฏบางท่านไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษา ดังนั้นตัวผู้สอนเองควรจะต้องพัฒนาตนเองโดยการเข้าอบรมเนื้อหาประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนทางดนตรีศึกษาเพิ่มเติม
ท่านที่ 3	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 4	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า อาจารย์ผู้สอนควรทำความเข้าใจในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบให้ชัดเจน และควรสอนให้มีเนื้อหาตรงและครอบคลุมกับคำอธิบายรายวิชา
ท่านที่ 5	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 6	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ผู้สอนควรกระตุ้นให้นักศึกษาเป็นผู้มีแนวคิดสร้างสรรค์ ค้นคว้าแหล่งข้อมูลที่กว้างมากขึ้น เพื่อให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ ตามทันยุคสมัย เข้าใจบริบทของนักศึกษา และปรับเปลี่ยนมุมมองวิชาชีพครูในยุคปัจจุบัน

ตารางที่ 26 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านบทบาทของผู้เรียนและผู้ปกครอง

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 1	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 2	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ผู้ปกครองควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์ทางดนตรี เนื่องจากจะต้องมีการฝึกซ้อมซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเวลาว่างของนักศึกษา ในกรณีที่เป็นจะต้องซ้อมในเวลาค่ำ
ท่านที่ 3	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 4	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ผู้เรียนต้องมีทัศนคติที่ดี มีใจใฝ่รู้ และรักในการเรียน
ท่านที่ 5	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ผู้ปกครองควรเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่นักศึกษาต้องมีเครื่องมือส่วนตัวโดยเฉพาะเครื่องดนตรีเอกเป็นของตนเอง เพื่อเป็นส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะปฏิบัติ รวมถึงการบำรุงรักษาเครื่องดนตรีของตนเอง

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 6	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรให้เข้าใจก่อนตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียน ทำการศึกษาคุณสมบัติและเกณฑ์การสอบเข้าที่ชัดเจนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการสอบ หลังจากเข้ามาศึกษาแล้วควรมุ่งเน้นในการแสดงผลงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นที่ประจักษ์กับสังคมเพื่อให้เห็นตัวอย่างของความสำเร็จในวิชาชีพดนตรีและครูดนตรี

ตารางที่ 27 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านบทบาทของชุมชน

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
ท่านที่ 1	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการติดต่อประสานงานกับแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านในการให้ความรู้แก่นักศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาดนตรีในพื้นที่ชุมชน และสามารถพัฒนาหลักสูตรดนตรีท้องถิ่นได้ในอนาคต
ท่านที่ 2	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ชุมชนควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาดนตรีศึกษามีส่วนร่วมเกี่ยวกับชุมชนในลักษณะของกระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC)
ท่านที่ 3	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 4	แนวทางมีความเหมาะสม
ท่านที่ 5	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรระบุรายละเอียดของแหล่งข้อมูลป้อนกลับ และชุมชนควรสนับสนุนและรองรับนักศึกษาในการเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ท่านที่ 6	แนวทางมีความเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ชุมชนควรนำเสนอความต้องการด้านดนตรีศึกษาในบริบทพื้นที่ของตน ควรเล็งเห็นประโยชน์ของครูดนตรีและรายวิชาดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชน

3.3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินพิจารณาความเหมาะสมและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน รวมถึงศึกษาเอกสารเพิ่มเติม เพื่อมาสรุปทบทวนและปรับปรุงแก้ไขร่างแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏให้เป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏฉบับสมบูรณ์ได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ประกอบไปด้วยรายละเอียดข้อเสนอแนวทางในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรด้านรายละเอียดหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏควรมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะดังนี้

- 1) มีความรู้ความสามารถและทักษะทางดนตรีรอบด้าน ทั้งความรู้ทางทฤษฎีดนตรี ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ และการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน
- 2) มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะทางดนตรีศึกษา
- 3) มีทัศนคติที่ดี มีแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) มีความตระหนักถึงความเป็นครูดนตรีมืออาชีพ มีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนทางดนตรีและสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนยุคปัจจุบันและอนาคต
- 5) สามารถประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรีได้อย่างหลากหลาย
- 6) เข้าใจความต้องการของบริบทชุมชน
- 7) รู้จักแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง
- 8) สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยได้เป็นอย่างดี

โครงสร้างของหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏควรมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านโครงสร้างของหลักสูตร ดังนี้

- 1) มีโครงสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (มคอ.1)
- 2) มีหน่วยกิตรวมอยู่ในช่วง 133 หน่วยกิต ถึง 141 หน่วยกิต
- 3) มีหมวดวิชาหลัก ได้แก่

3.1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)

3.2) หมวดวิชาเฉพาะทางวิชาชีพครู (ไม่น้อยกว่า 34 หน่วยกิต)

3.3) หมวดวิชาเอกเฉพาะทางดนตรีศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในการประกอบอาชีพทางดนตรีศึกษา เช่น สาระความรู้และทักษะปฏิบัติดนตรี สาระความรู้ด้านดนตรีในบริบทพื้นที่ท้องถิ่น สาระความรู้ด้านการสอนดนตรี สาระความรู้ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางดนตรี ฯลฯ โดยอาจมีการระบุกลุ่มวิชาหรือหมวดวิชาเลือกเพิ่มเติมแยกเป็นด้านดนตรีไทย ดนตรีไทยประยุกต์ ดนตรีสากล ดนตรีพื้นบ้าน หรือประเภทอื่น เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทความพร้อมและความต้องการของในแต่ละพื้นที่ชุมชน (ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต)

3.4) หมวดวิชาเลือกเสรี (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)

เนื้อหาสาระของหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์มีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ดังนี้

1) เพิ่มรายวิชาทางด้านดนตรีให้มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมกับการนำไปใช้ประกอบอาชีพทางดนตรี ตามประเภทของดนตรี เช่น ดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีสากล ดนตรีสมัยนิยม ดนตรีแจ๊ส ดนตรีคลาสสิก ฯลฯ โดยยังคงให้นักศึกษามีเครื่องมือที่ตนเองถนัดที่สุดอย่างน้อยจำนวน 1 ชิ้น เพื่อแสดงความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะเครื่อง

2) เพิ่มรายวิชาด้านเทคโนโลยีดนตรีหรือที่เกี่ยวกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย

3) เพิ่มรายวิชาการสอนเครื่องดนตรีเฉพาะโดยให้ครอบคลุมทุกประเภทดนตรี เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการสอนเครื่องดนตรีนั้น

4) เพิ่มรายวิชาที่เน้นความเป็นท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่

5) ปรับลดหรือทำการรวบรวมรายวิชาที่ซ้ำซ้อนหรือมีเนื้อหาใกล้เคียงเพื่อให้รายวิชามีความกระชับและชัดเจนมากขึ้น

6) อาจปรับลดหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาลงเพื่อให้สามารถเพิ่มจำนวนรายวิชาได้โดยไม่กระทบหน่วยกิตรวม ทั้งนี้พิจารณาตามความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงที่สอนบรรยายและปฏิบัติ คาบสอนของแต่ละวิชาจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาและภาพรวมของหมวดวิชาเฉพาะทางดนตรีศึกษาทั้งหมด โดยไม่ควรให้มีชั่วโมงบรรยายมากเกินไป

7) อาจปรับลดวิชาชีพครูลงบ้างโดยใช้สาระความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนจากรายวิชาเอกทางดนตรีศึกษามาทดแทน ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ และข้อกำหนดของคุรุสภา อย่างไรก็ตามวิชาชีพครูไม่ควรมีเยอะกว่าเกณฑ์ที่กำหนดโดยไม่จำเป็น

แนวทางการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์มีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

- 1) มีการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคสมัย
- 2) มีการสอนร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นทีมในรายวิชาที่มีเนื้อหาเฉพาะและหลากหลาย เช่น ประวัติดนตรีไทยและตะวันตก ดนตรีอาเซียน การสอนรวมวงดนตรี ฯลฯ
- 3) มีการจัดชั่วโมงสอนแยกเดี่ยวในรายวิชาปฏิบัติเครื่องเอก เช่น วิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล 4 คาบ ควรมีคาบที่จัดเป็นการสอนเดี่ยวรายบุคคลตามความเหมาะสมของสัดส่วนผู้เรียนและผู้สอน จำนวนชั่วโมงสอน และความพร้อมของสาขา
- 4) ควรให้คณะครุศาสตร์เป็นผู้ดูแลและบริหารจัดการตารางเรียนเพราะจะมีผลกระทบกับการออกสังเกตการณ์สอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาครุศาสตร์ต้องออกฝึกปฏิบัติตามปฏิทินการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สพฐ. และอาจทำให้ไม่สามารถมาเข้าเรียนได้ตรงตามปฏิทินการศึกษาของมหาวิทยาลัย ซึ่งในกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นคนดำเนินการอาจจะต้องทำความเข้าใจและทำข้อตกลงกับคณะต่าง ๆ ให้ชัดเจน
- 5) มีการเตรียมพร้อมผู้เรียนเพื่อปรับความรู้และทักษะพื้นฐานรวมแนวคิดทัศนคติในการเรียนดนตรีศึกษาก่อนที่จะเริ่มเรียน
- 6) วิชาชีพครูบางวิชาอาจสอดแทรกตัวอย่างด้านการสอนดนตรีหรือกรณีศึกษาทางด้านดนตรีศึกษาเข้าไปด้วย
- 7) มีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่
- 8) มีการบูรณาการจากรายวิชาสู่การออกปฏิบัติจริงในชุมชนท้องถิ่นของตน
- 9) ควรจัดให้นักศึกษาดนตรีศึกษาได้ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของรัฐ เช่น การสังเกตการณ์โรงเรียนดนตรีเอกชน ร้านขายเครื่องดนตรี ค่ายเพลง ห้องบันทึกเสียง ฯลฯ โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมระยะสั้นที่ไม่นับหน่วยกิต เพื่อให้ นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้ศาสตร์ดนตรีนอกห้องเรียนอย่างหลากหลาย
- 10) มีการร่วมมือกันของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใกล้เคียงกันในการแลกเปลี่ยนอาจารย์เพื่อเรียนข้ามสถาบันหรือโอนรายวิชากันได้
- 11) มีการร่วมมือกับสถาบันดนตรีเอกชนต่าง ๆ เพื่อใช้บทเรียนร่วมกัน

วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์มีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1) มีการใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้เกิดความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมเฉพาะทางด้านดนตรี แอปพลิเคชันทางดนตรีในโทรศัพท์มือถือ เทคโนโลยีการสอนออนไลน์ ฯลฯ

2) ขยายขอบเขตแหล่งการเรียนรู้และช่วยให้สามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็ว เช่น ห้องสมุดดนตรี แหล่งข้อมูลหรือฐานข้อมูลดนตรีออนไลน์ ฯลฯ

3) ควรเน้นให้ความสำคัญของการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้องตามลิขสิทธิ์ เช่น โน้ตเพลง โปรแกรมดนตรี แอปพลิเคชันทางดนตรี อุปกรณ์เครื่องเสียงสำหรับฟังเพลงในห้องสมุด ฯลฯ

4) ต้องมีการจัดเตรียมให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนและจัดสรรให้เพียงพอกับความต้องการของหลักสูตร โดยเฉพาะอุปกรณ์ดนตรีซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนดนตรีศึกษา ดังนั้นจะต้องมีให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและควรมีครบถ้วน ทั้งนี้รวมถึงเครื่องดนตรีที่บ้านพื้นเมืองในชุมชนนั้น ๆ ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสรู้จัก ได้เรียนรู้ และสามารถปฏิบัติได้ เพื่อให้มีความเป็นครูดนตรีเพื่อชุมชนอย่างสมบูรณ์แบบ

5) ควรจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะกับการเรียนการสอนดนตรีด้วย เช่น ควรมีบันทึกเสียงที่จะใช้ในการเรียนการสอน และควรมีห้องเก็บเสียงเพื่อแก้ปัญหาเรื่องเสียงที่จะไปรบกวนผู้อื่น

การวัดและประเมินผล หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์มีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้

1) มีการใช้วิธีวัดผลประเมินผลที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาและผู้เรียน เช่น การประเมินผลเป็นกลุ่มและรายบุคคล การประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีม การประเมินผลตามเกณฑ์และการประเมินพัฒนาการ การประเมินผลตามสมรรถนะ การประเมินจากการนำไปใช้จริง การประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียน การประเมินตามสภาพจริง การประเมินทัศนคติ การประเมินผลโดยอาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการจากภายนอก รวมถึงมีการใช้เทคโนโลยีหรือการใช้วิธีการออนไลน์เข้ามาช่วยในการประเมินผล

2) มีการสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับรายวิชาทางดนตรีและการวัดผลประเมินผลหลากหลายวิธีการที่เลือกมาใช้ข้างต้น

3) มีการนำผลการประเมินมาใช้เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ และสามารถนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรและการเรียนการสอนได้ต่อไป

2. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรด้านบทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

บทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง กล่าวคือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ศรสุภา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ควร

มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

- 1) หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีการร่วมมือกันอย่างจริงจัง
- 2) มีความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของวิชาชีพครูดนตรี
- 3) มีการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมดนตรี
- 4) มีการจัดอบรมเพื่อทำความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ที่ออกมาใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการพัฒนาหลักสูตรกลางดนตรีศึกษา
- 5) ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรออกมาให้มีเนื้อหาชัดเจน ง่ายต่อการนำไปใช้ และเหมาะสมกับบริบทในพื้นที่ต่าง ๆ
- 6) มีการพัฒนาหลักสูตรกลางบางวิชาที่สามารถใช้ร่วมกันได้ทุกมหาวิทยาลัยราชภัฏ และควรให้อาจารย์ที่รับผิดชอบในวิชานั้นได้เข้าอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อให้มีแนวทางการสอนไปในทิศทางเดียวกันก่อนนำมาใช้จริงกับนักศึกษา
- 7) มีการจัดประชุมทางดนตรีศึกษาเพื่อให้อาจารย์ได้รับข้อมูลที่ตรงกันและมีการรวมตัวกันทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งเรื่องการจัดการเรียนการสอนและการหาแนวทางร่วมกันโดยมีหน่วยงานส่วนกลางเป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการ
- 8) ควรออกนโยบายให้เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยอาจปรับให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้เหมาะสมกับความความพร้อมและแตกต่างของสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ เช่น
- 9) ควรเปิดโอกาสให้โรงเรียนที่ไม่มีครูทางดนตรีสามารถเปิดรับนักศึกษาฝึกสอนทางดนตรีได้ โดยอาจจัดให้เป็นสัดส่วนครูหนึ่งโรงเรียนสามารถเป็นครูพี่เลี้ยงให้กับนักศึกษาโรงเรียนใกล้เคียงที่ไม่มีครูสอนดนตรีได้
- 10) นโยบายที่บังคับใช้ควรมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมและมีระยะเวลาพอสมควรในการบังคับใช้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้ปรับตัวและวางแผนในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 11) มีความชัดเจนด้านนโยบายการผลิตครูและบรรจุครู
- 12) มีการจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

บทบาทของผู้บริหาร กล่าวคือ ผู้บริหารระดับคณะและมหาวิทยาลัย ควรมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

- 1) ให้ความสำคัญต่อหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาและสนับสนุนการดำเนินงานของสาขาวิชา

2) ทำความเข้าใจต่อลักษณะและธรรมชาติของการเรียนการสอนของหลักสูตร เช่น จำเป็นต้องมีเสียงดังในระหว่างการเรียนการสอน มีการสอนแยกเป็นกลุ่มย่อยและเดี่ยว รวมถึงวิชาปฏิบัติมักเกิดความเข้าใจว่าอาจารย์แต่ละท่านในสาขาสามารถสอนวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ทุกเครื่องมือ

3) จัดหาบุคลากรในจำนวนที่เหมาะสมและครบถ้วนตามสาระเนื้อหาการเรียนการสอน

4) สนับสนุนการจัดจ้างอาจารย์พิเศษเพื่อมาสอนในรายวิชาเฉพาะทางตามความจำเป็น

5) มีนโยบายในการรับนักศึกษาเข้าเรียนในจำนวนที่เหมาะสมต่ออาจารย์ในหลักสูตร

6) มีระบบการรับเข้าของนักศึกษาที่เน้นความรู้ความสามารถดนตรีพื้นฐานที่มีคุณภาพมากกว่าปริมาณ เพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้สอนจะได้สามารถสอนและออกแบบเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับปริญญาตรี และต่อยอดเนื้อหาที่สูงขึ้นไปสู่ครูดนตรีมืออาชีพได้อย่างแท้จริง

7) มีนโยบายในการกำหนดเกณฑ์รับเข้าที่มีความยืดหยุ่นโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนตามบริบทและสภาพของชุมชน

8) ให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากรและความมั่นคงของบุคลากร

9) จัดเตรียมสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม มีความทันสมัย มีความพร้อม และมีจำนวนเพียงพอต่อนักศึกษา

10) มีการวางแผนและจัดการประชุมชี้แจงการดำเนินงานของคณะเพื่อให้ทางหลักสูตรเกิดความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ

11) จัดภาระงานสอนของอาจารย์ให้มีความเหมาะสมต่อจำนวนชั่วโมง ความสนใจ ความถนัดและความเชี่ยวชาญ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

12) จัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและคณะโดยไม่ให้เบียดเบียนเวลาในการเรียนการสอน

13) ให้ความสำคัญต่อการเรียนทั้งวิชาชีพรูและวิชาเอกของนักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

14) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาประเทศชาติ

15) จัดสรรงบประมาณที่ได้จากหน่วยงานส่วนกลางให้กับหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเพื่อใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ

บทบาทของผู้สอน กล่าวคือ อาจารย์ผู้สอน ควรมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

- 1) ศึกษาและทำความเข้าใจตัวหลักสูตร เนื้อหาสาระ คำอธิบายรายวิชา สมรรถนะ ผลลัพธ์การเรียนรู้ ฯลฯ ของรายวิชาในหลักสูตร
- 2) ทบทวนและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ โดยเฉพาะวิชาใหม่
- 3) มีการวางแผนการทำงานทั้งระยะยาวและระยะสั้น ตลอดปีการศึกษา ภาคการศึกษา ในแต่ละเดือน และในแต่ละสัปดาห์
- 4) ออกแบบและจัดทำรายละเอียดหรือแผนการสอนให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระของรายวิชา
- 5) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียนและลักษณะรายวิชา
- 6) ทำความเข้าใจในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบอย่างชัดเจน และดำเนินการสอนให้มีเนื้อหาตรงและครอบคลุมกับคำอธิบายรายวิชา
- 7) ทำการปรับปรุงแก้ไขรายวิชาเป็นระยะโดยใช้ผลสะท้อนกลับจากผู้เรียน
- 8) ควรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน รวมถึงกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ
- 9) มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงานและผู้เรียน
- 10) อาจารย์บางท่านที่ไม่มีคุณวุฒิทางด้านการศึกษจะต้องพัฒนาตนเองโดยการเข้าอบรมเนื้อหาประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนทางดนตรีศึกษาเพิ่มเติม
- 11) ทำการอบรมหรือพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้มีทักษะความรู้ความสามารถทันต่อยุคสมัยและเทคโนโลยีในปัจจุบัน
- 12) นำเสนอปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ให้คณะหรือมหาวิทยาลัยรับทราบเพื่อให้เกิดการร่วมมือกันในการปรับปรุงแก้ไข

บทบาทของผู้เรียนและผู้ปกครอง กล่าวคือ นักศึกษาที่สมัครเข้ามาเรียนในหลักสูตรและพ่อแม่ผู้ปกครอง ควรมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

- 1) ควรมีการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเพื่อที่จะทำการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งด้านทัศนคติมุมมองและความเข้าใจที่มีต่อการเรียน พื้นฐานความรู้ทักษะดนตรี

2) ควรมีการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรให้เข้าใจก่อนตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนด้านดนตรีศึกษา รวมถึงศึกษาคุณสมบัติและเกณฑ์การสอบเข้าที่ชัดเจนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการสอบ

3) ผู้ปกครองควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และลักษณะการเรียนดนตรี เช่น จะต้องมีการฝึกซ้อมซึ่งจะส่งผลต่อเวลาว่างของนักศึกษาในกรณีที่จำเป็นจะต้องซ้อมในเวลาค่า

4) ผู้ปกครองควรสนับสนุนให้นักศึกษามีเครื่องมือส่วนตัวโดยเฉพาะเครื่องดนตรีเอกเป็นของตนเอง เพื่อเป็นส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะปฏิบัติ รวมถึงการบำรุงรักษาเครื่องดนตรีของตัวเอง

5) ผู้เรียนต้องมีความตั้งใจในการเรียน มีทัศนคติที่ดี มีใจใฝ่รู้ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมถึงมีการแสดงผลงานที่ได้จากการเข้าศึกษาให้เป็นที่ประจักษ์กับสังคมเพื่อเป็นตัวอย่างของความสำเร็จในวิชาชีพดนตรีและครูดนตรี

6) ผู้เรียนควรมีการวางแผนและตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

บทบาทของชุมชน กล่าวคือ สมาชิกในท้องถิ่นชุมชนรวมถึงหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต เช่น โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน โรงเรียนดนตรี ฯลฯ ในแต่ละพื้นที่ ควรมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

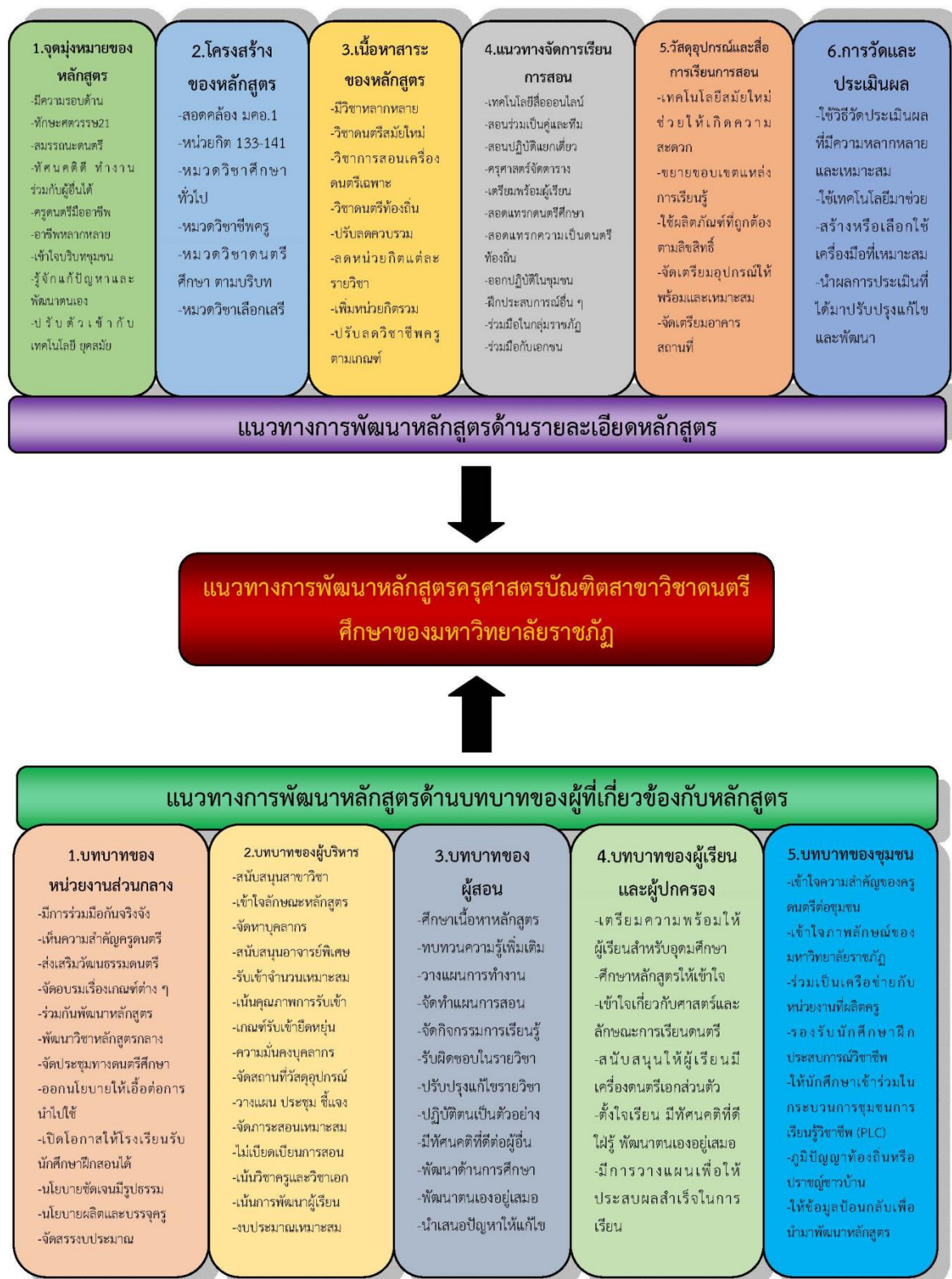
1) ทำความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครูดนตรีที่มีต่อชุมชน
2) เข้าใจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในฐานะสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

3) โรงเรียนในพื้นที่ควรเข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับหน่วยงานหรือคณะที่ผลิตครู
4) ให้การสนับสนุนและรองรับนักศึกษาในการเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
5) ชุมชนควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาดนตรีศึกษามีส่วนร่วมเกี่ยวกับชุมชนในลักษณะของกระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC)

6) มีการติดต่อประสานงานกับแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านในการให้ความรู้แก่นักศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาดนตรีในพื้นที่ชุมชน และสามารถพัฒนาหลักสูตรดนตรีท้องถิ่นได้ในอนาคต

7) นำเสนอข้อมูลป้อนกลับ เช่น ประเด็นปัญหา ความขาดแคลน และความต้องการด้านดนตรีศึกษาของชุมชน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยสามารถนำเสนอโดยสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาคนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. ศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ประชากรและตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ประชากรในการวิจัย คือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจาก 6 ภูมิภาค รวม 22 แห่ง เป็นจำนวนประชากรอาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหมด 150 คน

2. ตัวอย่างในการในการวิจัย ได้แก่

2.1 ตัวอย่างในการสัมภาษณ์ คือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจาก 6 ภูมิภาค ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยขั้นแรกใช้วิธีการเลือกตามสัดส่วน 50% ของจำนวนมหาวิทยาลัยราชภัฏในแต่ละภูมิภาค จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก รวมทั้งหมด 12 แห่ง จากนั้นจึงคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละ 2 คน โดยแบ่งเป็น 1) อาจารย์ประธานหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษา แห่งละ 1 คน 2) อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาที่เป็นเลขานุการของหลักสูตร หรือมีประสบการณ์สอนเกิน 5 ปี หรือได้รับการแนะนำจากประธานหลักสูตร แห่งละ 1 คน รวมจำนวนตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 24 คน

2.2 ตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม คือ อาจารย์ในสังกัดสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 22 แห่ง จาก 6 ภูมิภาค ที่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายจากอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาแห่งละ 5 คน รวม 22 แห่ง รวมจำนวนตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 110 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. การศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

สภาพการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร ปัจจุบันในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก (Mean = 3.94, S.D. = 0.68) โดยมีจุดเด่นคือ ตัวหลักสูตรมีการปรับปรุงโดยยึดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ (มคอ.1) และสอดคล้องกับสมรรถนะดนตรีศึกษาตามหลักสูตรกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยที่อาจารย์มีส่วนร่วมกับทางสาขาวิชาในการปรับปรุงหลักสูตรด้วย

สภาพการใช้หลักสูตรด้านการบริหารหลักสูตร ปัจจุบันในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก (Mean = 3.73, S.D. = 0.71) โดยมีจุดเด่นคือ อาจารย์ได้เข้าสอนในรายวิชาอย่างเหมาะสมต่อความรู้ความสามารถและความสนใจ โดยที่มีการจัดรายวิชาและตารางสอนโดยคำนึงถึงความง่ายไปถ่วงและความต่อเนื่องของเนื้อหารายวิชา

สภาพการใช้หลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน ปัจจุบันในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก (Mean = 4.22, S.D. = 0.51) โดยมีจุดเด่นคือ อาจารย์สามารถจัดทำ

รายละเอียดของรายวิชาหรือแผนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร และสามารถใช่วิธีการที่หลากหลายในการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

โดยสรุปแล้วสภาพการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก (Mean = 3.98, S.D. = 0.56)

1.2 ปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร มีประเด็นที่เป็นปัญหา ได้แก่ 1) ด้านอาคารสถานที่ ขาดการสำรวจหรือเตรียมความพร้อมของอาคารสถานที่และห้องเรียนวิชาปฏิบัติ 2) ด้านวัสดุอุปกรณ์ เนื่องจากไม่มีความพร้อมและไม่เพียงพอต่อการใช้งาน 3) ด้านเอกสารหลักสูตร ซึ่งส่วนใหญ่ยึดตามหลักสูตรกลางของราชภัฏแต่บางประเด็นยังขาดความถูกต้องชัดเจนหรือไม่ตรงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ (มคอ.1) แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีเนื้อหามากเกินไป เนื้อหายังไม่สอดคล้องกับบริบทชุมชนแต่ละพื้นที่ มีการลดเนื้อหาวิชาทางด้านดนตรีลงมากเกินไป ขาดความรอบคอบในการจัดเนื้อหาวิชาหรือความเหมาะสมของรายวิชาเนื่องจากกระบวนการจัดทำหลักสูตรเป็นไปอย่างเร่งด่วน เนื้อหาบางรายวิชาคลุมเครือและซ้ำซ้อนกัน สมรรถนะที่เพิ่มเติมมามีความซ้ำซ้อนกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ เนื้อหาบางส่วนไม่ทันต่อยุคสมัยปัจจุบันและไม่ละเอียดเพียงพอ เน้นการหลอมหลวมบางรายวิชาเข้ามาด้วยกันเพราะมีการลดหน่วยกิตรวม ทำให้สาระความรู้และทักษะลดลง รวมถึงขาดคู่มือการเรียนการสอนตามหลักสูตร และ 4) ด้านบุคลากร เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนบางส่วนยังขาดความเข้าใจและไม่ได้รับการอบรมหรือชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรกลางของราชภัฏและเรื่องสมรรถนะดนตรีศึกษา อาจารย์บางท่านไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการร่างหลักสูตร อาจารย์ไม่มีความถนัดและไม่ได้รับการอบรมสำหรับการสอนรายวิชาใหม่ ขาดการจัดเตรียมอาจารย์ผู้สอนให้ครบตามความต้องการของหลักสูตร รวมถึงขาดเจ้าหน้าที่ประจำสาขาที่ช่วยดูแลและสนับสนุนการทำงานของอาจารย์ในหลักสูตร

ปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการบริหารหลักสูตร มีประเด็นที่เป็นปัญหา ได้แก่ 1) ด้านการจัดบุคลากร เนื่องจากมีอาจารย์ไม่เพียงพอต่อความต้องการของหลักสูตรโดยเฉพาะผู้สอนรายวิชาปฏิบัติซึ่งมีความหลากหลายตามชนิดของเครื่องดนตรี รวมถึงส่วนใหญ่ไม่ได้รับงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ มีปัญหาในการจัดหาหรือจัดจ้างอาจารย์พิเศษมาทดแทน ส่งผลให้แม้ว่าบุคลากรส่วนใหญ่จะได้รับมอบหมายให้เข้าสอนในรายวิชาที่ตรงกับความรู้ความสามารถ แต่ในบางกรณีก็จำเป็นต้องจัดผู้สอนที่ไม่มีความชำนาญโดยตรงกับรายวิชาเข้าไปสอนแทนเพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนต่อไปได้ 2) ด้านการจัดรายวิชาและตารางสอน อาจารย์แต่ละท่านมีภาระงานสอนมากเกินไป การใช้สามหลักสูตรในเวลาเดียวกันถึงทำให้ตารางสอนสับสนและทับซ้อน รายวิชาของในแต่ละภาคการศึกษามีเยอะมากเกินไป การแบ่งสัดส่วน

รายวิชาและภาระงานไม่เหมาะสม ช่วงเวลาไม่เพียงพอส่งผลให้บางวิชาต้องจัดลงในช่วงเย็นถึงค่ำ และตารางเรียนไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ เช่น เรียนปฏิบัติทั้งวันตั้งแต่เช้าถึงเย็น 3) ด้านการจัดสถานที่ มีการจัดรายวิชาทฤษฎีและปฏิบัติในเวลาสถานที่เดียวกันทำให้เกิดเสียงรบกวน จัดให้เรียนรายวิชาต่างวิทยาเขตกันทำให้มีปัญหาในการเดินทางไปเรียน รวมถึงไม่ได้รับความสะดวกในการจัดจองห้องเรียนปฏิบัติการ และ 4) ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์ ไม่ได้รับงบประมาณการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

ปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน มีประเด็นที่เป็นปัญหา ได้แก่

1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของไวรัส การต้องนำเทคโนโลยีออนไลน์มาปรับใช้ในการสอนและการสอบอย่างเร่งด่วน ซึ่งเกิดปัญหากับวิชาปฏิบัติ การจัดการสอนรายวิชาหรือเครื่องดนตรีที่ไม่ถนัด การจัดการสอนรายวิชาใหม่โดยขาดแนวทางที่เหมาะสม เวลาที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการสอน การสอนทั้งสามหลักสูตรที่ทับซ้อนกัน การสอนนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ทักษะแตกต่างกัน การสอนให้ทันยุคสมัยตามนักศึกษา อาจารย์มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติดนตรีมากกว่าการจัดการเรียนการสอนโดยหลักการแนวคิดและทฤษฎีทางดนตรีศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนการสอน คำอธิบายรายวิชามีรายละเอียดเยอะมากทำให้ยากต่อการออกแบบแผนการสอน รวมถึงขาดแนวทางการจัดทำแผนการสอนในรายวิชาใหม่หรือการจัดทำแผนการสอนตามบริบทท้องถิ่น และ 3) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ขาดแนวทางการวัดผลประเมินผลสมรรถนะตามหลักสูตรกลางที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้งหมดหรือที่เป็นเกณฑ์กลาง อาจารย์บางท่านยังขาดความเข้าใจในการวัดผลประเมินผลการศึกษา รวมถึงระบบการกรอผลการเรียนยังสร้างภาระให้อาจารย์ผู้สอน

2. แนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

จากการศึกษาแนวโน้มและภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 แนวโน้มของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

แนวโน้มด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและทักษะทางดนตรีรอบด้าน มีทัศนคติที่ดีและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและมีความเป็นครูดนตรีมืออาชีพ สามารถประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรีได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ เข้าใจความต้องการของบริบทชุมชน รู้จักแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยได้เป็นอย่างดี

แนวนโยบายด้านโครงสร้างของหลักสูตร มีโครงสร้างสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิทางครุศาสตร์ โดยมีหน่วยกิตรวมอยู่ในช่วง 133 - 141 หน่วยกิต มีหมวดวิชาหลัก ได้แก่ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะทางวิชาชีพครู หมวดวิชาเอกเฉพาะทางดนตรีศึกษา และหมวดวิชาเลือกเสรี

แนวนโยบายด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

- 1) เพิ่มรายวิชาทางด้านดนตรีให้มีความหลากหลายมากขึ้น
- 2) เพิ่มรายวิชาด้านเทคโนโลยีดนตรีหรือที่เกี่ยวกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่
- 3) เพิ่มรายวิชาการสอนเครื่องดนตรีเฉพาะ
- 4) เพิ่มรายวิชาที่เป็นท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่
- 5) ปรับลดหรือควมรวมรายวิชาที่ซ้ำซ้อนหรือมีเนื้อหาใกล้เคียงกัน
- 6) อาจปรับลดหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาแต่เพิ่มจำนวนรายวิชาโดยไม่กระทบ

หน่วยกิตรวม

- 7) อาจปรับลดวิชาชีพครูลงบ้างตามความเหมาะสม

แนวนโยบายด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน

- 1) ใช้สื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องกับยุคสมัย
- 2) สอนร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นทีม
- 3) จัดชั่วโมงสอนปฏิบัติแบบแยกเดี่ยว
- 4) ปรับความรู้ ทักษะพื้นฐาน และแนวคิดทัศนคติของผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มเรียน
- 5) สอดแทรกความรู้วัฒนธรรมดนตรีในพื้นที่
- 6) บูรณาการจากรายวิชาเพื่อออกปฏิบัติจริงในชุมชนท้องถิ่น
- 7) กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใกล้เคียงร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนอาจารย์เพื่อเรียนข้ามสถาบันหรือโอนรายวิชากันได้
- 8) ร่วมมือกับสถาบันดนตรีเอกชนต่าง ๆ ในการใช้บทเรียนร่วมกัน

แนวนโยบายด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

- 1) ใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้เกิดความสะดวกในการเรียนการสอน
- 2) ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขอบเขตแหล่งการเรียนรู้และทำให้สามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็ว
- 3) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอน
- 4) จัดสรรวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับความต้องการของ

หลักสูตร

แนวโน้มด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตร

- 1) ใช้วิธีวัดผลประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับรายวิชาและผู้เรียน
- 2) ใช้เทคโนโลยีหรือการใช้วิธีการออนไลน์เข้ามาช่วยในการประเมินผล
- 3) ใช้ผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพต่อไป

2.2 ภาวะคุกคามของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

เสมอ

ภาวะคุกคามจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่

- 1) จำนวนประชากรและผู้สมัครเข้าศึกษาลดลง
- 2) การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา
- 3) การบรรจุครูดนตรีหรือการจ้างงานลดลง
- 4) ยุคสมัยและเทคโนโลยีปรับเปลี่ยนรวดเร็วทำให้ปรับเปลี่ยนแนวทางการสอนอยู่
- 5) สภาพสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจเกิดการเปลี่ยนแปลง
- 6) สื่อการสอนบางอย่างในอินเทอร์เน็ตทำให้นักศึกษาคิดว่าสามารถเรียนตามสื่อออนไลน์ได้โดยไม่ต้องมาเรียนแบบจริงจังกับอาจารย์ผู้สอน

ออนไลน์ได้โดยไม่ต้องมาเรียนแบบจริงจังกับอาจารย์ผู้สอน

ภาวะคุกคามจากหน่วยงานส่วนกลาง ได้แก่

- 1) กฎเกณฑ์จากส่วนกลางมีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา
- 2) นโยบายของรัฐและองค์กรวิชาชีพ (คุรุสภา) ในเรื่องการผลิตครูและบรรจุครูยังไม่ชัดเจน และยังไม่สอดคล้องกับสภาพหรือความต้องการของท้องถิ่น

3) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิยังมีประเด็นบางอย่างไม่ชัดเจน

- 4) เกณฑ์ในการเปิดรับอาจารย์มาประจำหลักสูตรในบางกรณีมีความยุ่งยากเกินไป
- 5) หลักสูตรกลางมีรายวิชาที่ไม่ชัดเจนซ้ำซ้อนและมีรายละเอียดมากเกินไป
- 6) มีข้อจำกัดในการส่งนักศึกษาไปฝึกสอน
- 7) ภาครัฐให้การสนับสนุนทางด้านวัฒนธรรมดนตรีลดลง
- 8) นโยบายการปรับหลักสูตรจาก 5 ปี เป็น 4 ปี เป็นไปอย่างกะทันหัน
- 9) ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังของภาครัฐต่อบุคลากรทางการศึกษาสายวิชาชีพครู

ดนตรี

- 10) มีการเปิดรับสมัครสอบบรรจุครูได้โดยไม่ต้องเรียนสายครู

ภาวะคุกคามจากคณะและมหาวิทยาลัย ได้แก่

- 1) บังคับใช้เทคโนโลยีออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเร่งด่วน

- 2) จัดให้อาจารย์มีภาระงานด้านการสอนมากเกินไป
 - 3) ขาดความมั่นคงของบุคลากรในด้านการจ้างงาน
 - 4) แข่งขันกับมหาวิทยาลัยใหญ่และมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใกล้เคียงในเรื่องจำนวนรับเข้า
 - 5) ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญหรือไม่สนับสนุนการดำเนินงานของหลักสูตรดนตรีศึกษาเท่าที่ควร
 - 6) ดนตรีศึกษาถูกมองว่าเป็นสาขาวิชาขายขอบเนื่องจากต้องใช้งบประมาณในด้านบุคลากรสถานที่และวัสดุอุปกรณ์จำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา
 - 7) ความเข้าใจว่าอาจารย์ทุกคนต้องสอนเครื่องดนตรีเอกได้ทุกเครื่อง
 - 8) สังกัดที่ของตัวหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนทำให้ปัญหาในการดำเนินงาน
 - 9) จำนวนอาจารย์ในหลักสูตรไม่เพียงพอต่อการจัดการสอนรายวิชาในหลักสูตร
 - 10) นโยบายให้รับนักศึกษาจำนวนมากเกินไป
 - 11) อาจารย์มีภาระงานด้านเอกสารมากเกินไปและไม่มีการจัดหาเจ้าหน้าที่ประจำสาขาให้
 - 12) ความเข้าใจของผู้บริหารด้านการจัดจ้างอาจารย์พิเศษที่มาช่วยสอนในรายวิชาเฉพาะ
 - 13) ขาดการสนับสนุนเรื่องวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน
 - 14) การกำหนดเกณฑ์รับเข้าบางอย่างโดยที่ไม่ยืดหยุ่นให้
 - 15) ภารกิจที่ต้องนำนักศึกษาไปร่วมกิจกรรมบรณลงดนตรีในเวลาชั่วโมงเรียน
 - 16) มหาวิทยาลัยไม่ให้การสนับสนุนให้อาจารย์ไปพัฒนาตนเอง
 - 17) กิจกรรมของมหาวิทยาลัยและคณะที่เบียดเบียนเวลาในการเรียนการสอนและการฝึกซ้อมดนตรี
 - 18) นโยบายการเปิดปิดภาคการศึกษาที่ไม่ชัดเจนหรือซ้ำกว่ามหาวิทยาลัยอื่น
 - 19) คณะมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาความรู้เพื่อสอบใบประกอบวิชาชีพมากกว่าวิชาเอก
 - 20) แนวคิดที่ว่าทุกด้านที่ต้องดีเลิศปีให้นักศึกษาต้องแบ่งเวลาในการพัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก
- ภาวะคุกคามจากผู้ร่วมงาน ได้แก่**
- 1) อาจารย์บางท่านไม่พัฒนาตนเองให้มีความรู้ทักษะความสามารถในการสอนรายวิชาใหม่
 - 2) ทศนคติแนวคิดของอาจารย์ในสาขาวิชาที่มีต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนและรายวิชาใหม่

- 3) อาจารย์ส่วนใหญ่มีทักษะความสามารถจำกัดเฉพาะเครื่องดนตรีหลักของตนเอง
- 4) ทักษคติแนวคิดของอาจารย์ท่านอื่นต่อการจัดการเรียนการสอนของสาขาดนตรีศึกษา
- 5) ทักษคติของคนในองค์กรและความขัดแย้งระหว่างอาจารย์ในหลักสูตรหรือสาขาวิชา
- 6) อาจารย์ผู้สอนยังไม่เข้าใจตัวหลักสูตรเท่าที่ควร
- 7) อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาให้งานกับนักศึกษามากเกินไปส่งผลให้นักศึกษาไม่มีเวลาในการฝึกซ้อมดนตรี

ภาวะคุกคามจากผู้เรียนและผู้ปกครอง ได้แก่

- 1) ทักษคติมุมมองและความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนดนตรีศึกษายังไม่เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง
- 2) มาตรฐานด้านดนตรีและคุณลักษณะในการเป็นครูดนตรีของนักศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์เท่าที่ควร
- 3) นักศึกษาให้ความสำคัญกับเกรดมากกว่าความรู้ที่ได้รับ
- 4) นักศึกษารุ่นใหม่มีความตั้งใจเรียนน้อยลง
- 5) ทักษคติของผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีต่อภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
- 6) ความพร้อมของผู้ปกครองในการสนับสนุนผู้เรียน
- 7) นักศึกษามีพื้นฐานแตกต่างกันทั้งทางด้านความรู้ทักษะดนตรีและพื้นฐานสังคม

ภาวะคุกคามจากชุมชนและหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่

- 1) ทักษคติของบุคคลทั่วไปที่มีต่อการเรียนดนตรีรวมถึงภาพลักษณ์และคุณค่าของวิชาชีพครูดนตรี
- 2) ความเข้าใจของหน่วยงานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าใจว่าดนตรีศึกษาหมายถึงการที่ครูดนตรีเหล่านั้นมาทำวงดนตรีให้โรงเรียนได้เท่านั้น
- 3) ความเข้าใจของโรงเรียนหรือครูพี่เลี้ยงต่อการออกสังเกตการสอนของนักศึกษาตั้งแต่ปี1-3
- 4) ความเข้าใจของโรงเรียนว่าการเป็นครูดนตรีไม่ต้องเก่งแค่เพียงสอนได้ก็เพียงพอแล้ว

3. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สามารถสรุปและนำเสนอได้ดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรด้านรายละเอียดหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏควรมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะดังนี้

- 1) มีความรู้ความสามารถและทักษะทางดนตรีรอบด้าน ทั้งความรู้ทางทฤษฎีดนตรี ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ และการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน
- 2) มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะทางดนตรีศึกษา
- 3) มีทัศนคติที่ดี มีแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) มีความตระหนักถึงความเป็นครูดนตรีมืออาชีพ มีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนทางดนตรีและสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนยุคปัจจุบันและอนาคต
- 5) สามารถประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรีได้อย่างหลากหลาย
- 6) เข้าใจความต้องการของบริบทชุมชน
- 7) รู้จักแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง
- 8) สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยได้เป็นอย่างดี

โครงสร้างของหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏควรมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านโครงสร้างของหลักสูตร ดังนี้

- 1) ควรมีโครงสร้างสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (มคอ.1)
- 2) ควรมีหน่วยกิตรวมอยู่ในช่วง 133 หน่วยกิต ถึง 141 หน่วยกิต
- 3) ควรจัดให้มีหมวดวิชาหลัก ได้แก่
 - 3.1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)
 - 3.2) หมวดวิชาเฉพาะทางวิชาชีพครู (ไม่น้อยกว่า 34 หน่วยกิต)
 - 3.3) หมวดวิชาเอกเฉพาะทางดนตรีศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในการประกอบอาชีพทางดนตรีศึกษา เช่น สาระความรู้และทักษะปฏิบัติดนตรี สาระความรู้ด้านดนตรีในบริบทพื้นที่ท้องถิ่น สาระความรู้ด้านการสอนดนตรี สาระความรู้ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางดนตรี ฯลฯ โดยอาจมีการระบุกลุ่มวิชาหรือ

หมวดวิชาเลือกเพิ่มเติมแยกเป็นด้านดนตรีไทย ดนตรีไทยประยุกต์ ดนตรีสากล ดนตรีพื้นบ้าน หรือประเภทอื่น เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทความพร้อมและความต้องการของในแต่ละพื้นที่ชุมชน (ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต)

3.4) หมวดวิชาเลือกเสรี (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)

เนื้อหาสาระของหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรงมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ดังนี้

- 1) ควรเพิ่มรายวิชาทางด้านดนตรีให้มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมกับการนำไปใช้ประกอบอาชีพทางดนตรี ตามประเภทของดนตรี เช่น ดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีสากล ดนตรีสมัยนิยม ดนตรีแจ๊ส ดนตรีคลาสสิก ฯลฯ โดยยังคงให้นักศึกษามีเครื่องมือที่ตนเองถนัดที่สุดอย่างน้อยจำนวน 1 ชิ้น เพื่อแสดงความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะเครื่อง
- 2) ควรเพิ่มรายวิชาด้านเทคโนโลยีดนตรีหรือที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย
- 3) ควรเพิ่มรายวิชาการสอนเครื่องดนตรีเฉพาะโดยให้ครอบคลุมทุกประเภทดนตรี เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการสอนเครื่องดนตรีนั้น
- 4) ควรเพิ่มรายวิชาที่เน้นความเป็นท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่
- 5) ควรปรับลดหรือทำการควบรวมรายวิชาที่ซ้ำซ้อนหรือมีเนื้อหาใกล้เคียงเพื่อให้รายวิชามีความกระชับและชัดเจนมากขึ้น
- 6) อาจมีการปรับลดหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาลงเพื่อให้สามารถเพิ่มจำนวนรายวิชาได้โดยไม่กระทบหน่วยกิตรวม ทั้งนี้ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงที่สอนบรรยายและปฏิบัติ คาบสอนของแต่ละวิชาจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาและภาพรวมของหมวดวิชาเฉพาะทางดนตรีศึกษาทั้งหมด โดยไม่ควรให้มีชั่วโมงบรรยายมากเกินไป
- 7) อาจมีการปรับลดวิชาชีพรูปลงบ้างโดยใช้สาระความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนจากรายวิชาเอกทางดนตรีศึกษามาทดแทน ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ และข้อกำหนดของคุรุสภา อย่างไรก็ตามวิชาชีพรูปลงไม่ควรมีเยอะกว่าเกณฑ์ที่กำหนดโดยไม่จำเป็น

แนวทางการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรงมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

- 1) ควรมีการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคสมัย
- 2) ควรมีการสอนร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นทีมในรายวิชาที่มีเนื้อหาเฉพาะและหลากหลาย เช่น ประวัติดนตรีไทยและตะวันตก ดนตรีอาเซียน การสอนรวมวงดนตรี ฯลฯ

3) ควรมีการจัดชั่วโมงสอนแยกเดี่ยวในรายวิชาปฏิบัติเครื่องเอก เช่น วิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล 4 คาบ ควรมีคาบที่จัดเป็นการสอนเดี่ยวรายบุคคลตามความเหมาะสมของสัดส่วนผู้เรียนและผู้สอน จำนวนชั่วโมงสอน และความพร้อมของสาขา

4) ควรให้คณะครุศาสตร์เป็นผู้ดูแลและบริหารจัดการตารางเรียนเพราะจะมีผลกระทบกับการออกสังเกตการณ์สอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาครุศาสตร์ต้องออกฝึกปฏิบัติตามปฏิทินการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สพฐ. และอาจทำให้ไม่สามารถมาเข้าเรียนได้ตรงตามปฏิทินการศึกษาของมหาวิทยาลัย ซึ่งในกรณีที่มีมหาวิทยาลัยเป็นต้นดำเนินการอาจจะต้องทำความเข้าใจและทำข้อตกลงกับคณะต่าง ๆ ให้ชัดเจน

5) ควรมีการเตรียมพร้อมผู้เรียนเพื่อปรับความรู้และทักษะพื้นฐานรวมแนวคิดทัศนคติในการเรียนดนตรีศึกษาก่อนที่จะเริ่มเรียน

6) ในวิชาชีพครูบางวิชาอาจสอดแทรกตัวอย่างด้านการสอนดนตรีหรือกรณีศึกษาทางด้านดนตรีศึกษาเข้าไปด้วย

7) ควรมีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่

8) ควรมีการบูรณาการจากรายวิชาสู่การออกปฏิบัติจริงในชุมชนท้องถิ่นของตน

9) ควรจัดให้นักศึกษาดนตรีศึกษาได้ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของรัฐ เช่น การสังเกตการณ์โรงเรียนดนตรีเอกชน ร้านขายเครื่องดนตรี ค่ายเพลง ห้องบันทึกเสียง ฯลฯ โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมระยะสั้นที่ไม่นับหน่วยกิต เพื่อให้ นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้ศาสตร์ดนตรีนอกห้องเรียนอย่างหลากหลาย

10) ควรมีการร่วมมือกันของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใกล้เคียงกันในการแลกเปลี่ยนอาจารย์เพื่อเรียนข้ามสถาบันหรือโอนรายวิชากันได้

11) ควรมีการร่วมมือกับสถาบันดนตรีเอกชนต่าง ๆ เพื่อใช้บทเรียนร่วมกัน

วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏควรมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1) ควรมีการใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้เกิดความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมเฉพาะทางด้านดนตรี แอปพลิเคชันทางดนตรีในโทรศัพท์มือถือ เทคโนโลยีการสอนออนไลน์ ฯลฯ

2) ควรขยายขอบเขตแหล่งการเรียนรู้และช่วยให้สามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็ว เช่น ห้องสมุดดนตรี แหล่งข้อมูลหรือฐานข้อมูลดนตรีออนไลน์ ฯลฯ

3) ควรเน้นให้ความสำคัญของการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้องตามลิขสิทธิ์ เช่น โน้ตเพลง โปรแกรมดนตรี แอปพลิเคชันทางดนตรี อุปกรณ์เครื่องเสียงสำหรับฟังเพลงในห้องสมุด ฯลฯ

4) ควรมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนและจัดสรรให้เพียงพอกับความต้องการของหลักสูตร โดยเฉพาะอุปกรณ์ดนตรีซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนดนตรีศึกษา ดังนั้นจะต้องมีให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและควรมีครบถ้วน ทั้งนี้รวมถึงเครื่องดนตรีที่บ้านพื้นเมืองในชุมชนนั้น ๆ ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสรู้จักได้เรียนรู้ และสามารถปฏิบัติได้ เพื่อให้มีความเป็นครูดนตรีเพื่อชุมชนอย่างสมบูรณ์แบบ

5) ควรจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะกับการเรียนการสอนดนตรีด้วย เช่น ควรมีห้องบันทึกเสียงที่จะใช้ในการเรียนการสอน และควรมีห้องเก็บเสียงเพื่อแก้ปัญหาเรื่องเสียงที่จะไปรบกวนผู้อื่น

การวัดและประเมินผล หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏควรมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้

1) ควรมีการใช้วิธีวัดผลประเมินผลที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาและผู้เรียน เช่น การประเมินผลเป็นกลุ่มและรายบุคคล การประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีม การประเมินผลตามเกณฑ์และการประเมินพัฒนาการ การประเมินผลตามสมรรถนะ การประเมินจากการนำไปใช้จริง การประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียน การประเมินตามสภาพจริง การประเมินทัศนคติ การประเมินผลโดยอาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการจากภายนอก รวมถึงควรมีการใช้เทคโนโลยีหรือการใช้วิธีการออนไลน์เข้ามาช่วยในการประเมินผล

2) ควรมีการสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับรายวิชาทางดนตรีและการวัดผลประเมินผลหลากหลายวิธีการที่เลือกมาใช้ข้างต้น

3) ควรมีการนำผลการประเมินมาใช้เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้และสามารถนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรและการเรียนการสอนได้ต่อไป

3.2 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรด้านบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

บทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง กล่าวคือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ศุภสภา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

- 1) หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีการร่วมมือกันอย่างจริงจัง
- 2) ควรมีความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของวิชาชีพครูดนตรี
- 3) ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมดนตรี
- 4) ควรมีการจัดอบรมเพื่อทำความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ที่ออกมาใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการพัฒนาหลักสูตรกลางดนตรีศึกษา

5) ควรร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตรออกมาให้มีเนื้อหาชัดเจน ง่ายต่อการนำไปใช้ และเหมาะสมกับบริบทในพื้นที่ต่าง ๆ

6) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรกลางบางวิชาที่สามารถใช้ร่วมกันได้ทุกมหาวิทยาลัย ราชภัฏและควรให้อาจารย์ที่รับผิดชอบในวิชานั้นได้เข้าอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อให้มีแนวทางการสอนไปในทิศทางเดียวกันก่อนนำมาใช้จริงกับนักศึกษา

7) ควรมีการจัดประชุมทางดนตรีศึกษาเพื่อให้อาจารย์ได้รับข้อมูลที่ตรงกันและมีการรวมตัวกันทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งเรื่องการจัดการเรียนการสอนและการหาแนวทางร่วมกัน โดยมีหน่วยงานส่วนกลางเป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการ

8) ควรออกนโยบายให้เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยอาจปรับให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้เหมาะสมกับความความพร้อมและแตกต่างของสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ เช่น

9) ควรเปิดโอกาสให้โรงเรียนที่ไม่มีครูทางดนตรีสามารถเปิดรับนักศึกษาฝึกสอนทางดนตรีได้ โดยอาจจัดให้เป็นสัดส่วนครูหนึ่งโรงเรียนสามารถเป็นครูพี่เลี้ยงให้กับนักศึกษาโรงเรียนใกล้เคียงที่ไม่มีครูสอนดนตรีได้

10) นโยบายที่บังคับใช้ควรมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมและมีระยะเวลาพอสมควรในการบังคับใช้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้ปรับตัวและวางแผนในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11) ควรมีความชัดเจนด้านนโยบายการผลิตครูและบรรจุครู

12) ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

บทบาทของผู้บริหาร กล่าวคือ ผู้บริหารระดับคณะและมหาวิทยาลัย ควรมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏดังนี้

1) ควรให้ความสำคัญต่อหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาและสนับสนุนการดำเนินงานของสาขาวิชา

2) ควรทำความเข้าใจต่อลักษณะและธรรมชาติของการเรียนการสอนของหลักสูตร เช่น จำเป็นต้องมีเสียงดังในระหว่างการเรียนการสอน มีการสอนแยกเป็นกลุ่มย่อยและเดี่ยว รวมถึงวิชาปฏิบัติมักเกิดความเข้าใจว่าอาจารย์แต่ละท่านในสาขาสามารถสอนวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ทุกเครื่องมือ

3) ควรจัดหาบุคลากรในจำนวนที่เหมาะสมและครบถ้วนตามสาระเนื้อหาการเรียนการสอน

4) ควรสนับสนุนการจัดจ้างอาจารย์พิเศษเพื่อมาสอนในรายวิชาเฉพาะทางตามความจำเป็น

5) ควรมีนโยบายในการรับนักศึกษาเข้าเรียนในจำนวนที่เหมาะสมต่ออาจารย์ในหลักสูตร

6) ควรมีระบบการรับเข้าของนักศึกษาที่เน้นความรู้ความสามารถดนตรีพื้นฐานที่มีคุณภาพมากกว่าปริมาณ เพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้สอนจะสามารถสอนและออกแบบเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับปริญญาตรี และต่อยอดเนื้อหาที่สูงขึ้นไปสู่ครุดนตรีมืออาชีพได้อย่างแท้จริง

7) ควรมีนโยบายในการกำหนดเกณฑ์รับเข้าที่มีความยืดหยุ่นโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนตามบริบทและสภาพของชุมชน

8) ควรให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากรและความมั่นคงของบุคลากร

9) ควรมีการจัดเตรียมสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม มีความทันสมัย มีความพร้อม และมีจำนวนเพียงพอต่อนักศึกษา

10) ควรมีการวางแผนและจัดการประชุมชี้แจงการดำเนินงานของคณะเพื่อให้ทางหลักสูตรเกิดความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ

11) ควรจัดการะงานสอนของอาจารย์ให้มีความเหมาะสมต่อจำนวนชั่วโมง ความสนใจ ความถนัดและความเชี่ยวชาญ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

12) ควรจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและคณะโดยไม่ให้เบียดเบียนเวลาในการเรียนการสอน

13) ควรให้ความสำคัญต่อการเรียนทั้งวิชาชีพรูและวิชาเอกของนักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

14) ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาประเทศชาติ

15) ควรจัดสรรงบประมาณที่ได้จากหน่วยงานส่วนกลางให้กับหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเพื่อใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ

บทบาทของผู้สอน กล่าวคือ อาจารย์ผู้สอน ควรมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

1) ควรศึกษาและทำความเข้าใจตัวหลักสูตร เนื้อหาสาระ คำอธิบายรายวิชา สมรรถนะ ผลลัพธ์การเรียนรู้ ฯลฯ ของรายวิชาในหลักสูตร

2) ควรมีการทบทวนและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบโดยเฉพาะวิชาใหม่

3) ควรมีการวางแผนการทำงานทั้งระยะยาวและระยะสั้น ตลอดปีการศึกษา ภาคการศึกษา ในแต่ละเดือน และในแต่ละสัปดาห์

4) ควรมีการออกแบบและจัดทำรายละเอียดหรือแผนการสอนให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระของรายวิชา

5) ควรมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียนและลักษณะรายวิชา

6) ควรทำความเข้าใจในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบอย่างชัดเจน และดำเนินการสอนให้มีเนื้อหาตรงและครอบคลุมกับคำอธิบายรายวิชา

7) ควรทำการปรับปรุงแก้ไขรายวิชาเป็นระยะโดยใช้ผลสะท้อนกลับจากผู้เรียน

8) ควรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน รวมถึงกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ

9) ควรจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงานและผู้เรียน

10) อาจารย์บางท่านที่ไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษาควรจะต้องพัฒนาตนเองโดยการเข้าอบรมเนื้อหาประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนทางดนตรีศึกษาเพิ่มเติม

11) ควรมีการอบรมหรือพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้มีทักษะความรู้ความสามารถทันต่อยุคสมัยและเทคโนโลยีในปัจจุบัน

12) ควรมีการนำเสนอปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ให้คณะหรือมหาวิทยาลัยรับทราบเพื่อให้เกิดการร่วมมือกันในการปรับปรุงแก้ไข

บทบาทของผู้เรียนและผู้ปกครอง กล่าวคือ นักศึกษาที่สมัครเข้ามาเรียนในหลักสูตรและพ่อแม่ผู้ปกครอง ควรมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

1) ควรมีการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเพื่อที่จะทำการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งด้านทัศนคติมุมมองและความเข้าใจที่มีต่อการเรียน พื้นฐานความรู้ทักษะดนตรี

2) ควรมีการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรให้เข้าใจก่อนตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนด้านดนตรีศึกษา รวมถึงศึกษาคุณสมบัติและเกณฑ์การสอบเข้าที่ชัดเจนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการสอบ

3) ผู้ปกครองควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และลักษณะการเรียนดนตรี เช่น จะต้องมีการฝึกซ้อมซึ่งจะส่งผลต่อเวลาว่างของนักศึกษาในกรณีที่จะต้องซ้อมในเวลาค่ำ

4) ผู้ปกครองควรสนับสนุนให้นักศึกษามีเครื่องมือส่วนตัวโดยเฉพาะเครื่องดนตรีเอกเป็นของตนเอง เพื่อเป็นส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะปฏิบัติ รวมถึงการบำรุงรักษาเครื่องดนตรีของตัวเอง

5) ผู้เรียนควรจะต้องมีความตั้งใจในการเรียน มีทัศนคติที่ดี มีใจใฝ่รู้ พัฒนาตนเอง อยู่เสมอ รวมถึงมีการแสดงผลงานที่ได้จากการเข้าศึกษาให้เป็นที่ประจักษ์กับสังคมเพื่อเป็นตัวอย่าง ของความสำเร็จในวิชาชีพดนตรีและครุดนตรี

6) ผู้เรียนควรมีการวางแผนและตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

บทบาทของชุมชน กล่าวคือ สมาชิกในท้องถิ่นชุมชนรวมถึงหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้ บัณฑิต เช่น โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน โรงเรียนดนตรี ฯลฯ ในแต่ละพื้นที่ ควรมีบทบาทที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

- 1) ควรทำความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครุดนตรีที่มีต่อชุมชน
- 2) ควรมีความเข้าใจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในฐานะสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- 3) โรงเรียนในพื้นที่ควรเข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับหน่วยงานหรือคณะที่ผลิตครู
- 4) ควรให้การสนับสนุนและรองรับนักศึกษาในการเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- 5) ชุมชนควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาดนตรีศึกษามีส่วนร่วมเกี่ยวกับชุมชนในลักษณะ ของกระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC)
- 6) ควรมีการติดต่อประสานงานกับแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านใน การให้ความรู้แก่นักศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาดนตรีในพื้นที่ชุมชน และ สามารถพัฒนาหลักสูตรดนตรีท้องถิ่นได้ในอนาคต
- 7) ควรมีการนำเสนอข้อมูลย้อนกลับ เช่น ประเด็นปัญหา ความขาดแคลน และ ความต้องการด้านดนตรีศึกษาของชุมชน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการอภิปรายผลในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า

สภาพการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏใน ปัจจุบันมีความเหมาะสมในระดับมาก อาจารย์ผู้สอนมีส่วนร่วมกับทางสาขาวิชาในการปรับปรุง หลักสูตรโดยยึดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ (มคอ.1) และสมรรถนะดนตรีศึกษาตามหลักสูตรกลาง ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยได้รับมอบหมายให้เข้าสอนรายวิชาตามความรู้ความสามารถและความ สนใจ สามารถจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรและสามารถใช้วิธีการ วัดผลประเมินที่หลากหลาย อย่างก็ตาม ยังมีปัญหาหลายอย่างที่ปรากฏอยู่โดยมีประเด็นหลัก ได้แก่

ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคลากร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้การดำเนินงานของหลักสูตรไม่สามารถกระทำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความคิดเห็นของพรณภา มีชำนาญ และคณะ (2563) ที่กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนทางดนตรีนั้น สื่อวัสดุอุปกรณ์ดนตรีและสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสำคัญมากในการที่จะช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะตนเองได้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ดังนั้นจะต้องมีการจัดเตรียมให้พร้อมและเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา และสอดคล้องกับ สุคนธ์ ภูริเวทย์ (2542) ที่มีความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นบุคลากรที่สำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ การวางแผนการสอน และการดำเนินการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นผู้สอนจะต้องมีทั้งความรู้ความสามารถและประสบการณ์ รวมถึงมีจำนวนที่เพียงพอเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

2. แนวโน้มของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพม่า

2.1 แนวโน้มด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและทักษะทางดนตรีรอบด้าน ทักษะที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มีความเป็นครูดนตรีมืออาชีพ หรือประกอบอาชีพทางดนตรีได้อย่างหลากหลาย เข้าใจความต้องการของบริบทชุมชน รู้จักแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ (2561) ที่กล่าวว่า มีจุดมุ่งหมายในการผลิตและพัฒนาครูโดยเน้นบ่มเพาะนักศึกษาครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพพร้อมด้วยจิตวิญญาณความเป็นครูและมีคุณลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ 1) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่เข้มแข็ง 3) มีงานทำมืออาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดีมีระเบียบวินัย และสอดคล้องกับ ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ (2554) ที่กล่าวว่า ครูดนตรีศึกษาจะต้องมีภูมิด้านความรู้ความเข้าใจทางดนตรีและการประยุกต์ใช้ มีภูมิด้านทักษะในการปฏิบัติดนตรีที่หลากหลาย และมีภูมิด้านการศึกษา

2.2 แนวโน้มด้านโครงสร้างของหลักสูตร มีโครงสร้างสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (มคอ.1) มีหน่วยกิตรวมอยู่ในช่วง 133 - 141 หน่วยกิต ประกอบไปด้วยหมวดวิชาหลัก ได้แก่ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะทางวิชาชีพครู หมวดวิชาเอกเฉพาะทางดนตรีศึกษา และหมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และยังสอดคล้องกับ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2561) ที่กล่าวว่า หลักสูตรการผลิตครูดนตรีสำหรับสังคมไทยนั้น ประกอบไปด้วยกลุ่มวิชาหลัก

4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มวิชาการศึกษาทั่วไป 2) กลุ่มวิชาครุศึกษา 3) กลุ่มวิชาดนตรีศึกษา และ 4) กลุ่มวิชาเลือกเสรี

2.3 แนวโน้มด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีการปรับเปลี่ยนรายวิชาต่าง ๆ ให้หลากหลายและครอบคลุมกับการนำไปใช้ประกอบอาชีพในยุคปัจจุบัน เช่น ด้านเทคโนโลยีดนตรี การสอนเครื่องดนตรีเฉพาะวัฒนธรรมดนตรีในท้องถิ่น รวมถึงปรับลดและควมรวมรายวิชาที่ซ้ำซ้อนหรือเนื้อหาใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับ ชำรง บัวศรี (2542) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยมีวิธีการจัดการเนื้อหาสาระ 6 ประการ ได้แก่ 1) มีประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต 2) สอดคล้องวุฒิภาวะและประสบการณ์ของผู้เรียน 3) มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับการศึกษานั้น 4) เชื่อถือได้และเป็นแก่นสารของความรู้ในสาขาวิชานั้น 5) สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสังคม และ 6) ครอบคลุมความรู้หลายด้านที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์นั้น

2.4 แนวโน้มด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน มีการจัดรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับรายวิชา เช่น สอนร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นทีม สอนปฏิบัติแยกเดี่ยว สอดแทรกความรู้วัฒนธรรมดนตรีในพื้นที่และออกปฏิบัติจริงในชุมชน ประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการร่วมมือกับกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใกล้เคียงหรือสถาบันดนตรีเอกชน และมีการเตรียมพร้อมผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มเรียน สอดคล้องกับ Stampfli (2006) ที่พบว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนดนตรีจะทำให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้และทักษะทั้งด้านการใช้เทคโนโลยีโดยทั่วไปและด้านเทคโนโลยีทางดนตรี และสอดคล้องกับ Incze (2013) ที่พบว่า การสอนปฏิบัติดนตรีเป็นกลุ่มเล็กหรือแบบแยกเดี่ยวจะช่วยให้ผู้สอนสามารถพัฒนาทักษะของเรียนได้มากขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนดนตรีสมัยนิยม

2.5 แนวโน้มด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน มีการใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้เกิดความสะดวกในการเรียนการสอน เพื่อขยายขอบเขตแหล่งการเรียนรู้และช่วยให้สามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็ว สอดคล้องกับ สุขวสา ยอดกมล (2551) ที่กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ โดยผู้สอนต้องเลือกใช้ให้มีความเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาและผู้เรียน มีความถูกต้อง น่าสนใจ และทันสมัยตามยุคปัจจุบัน และสอดคล้องกับ เมธาวิ จำเนียร และกรกฎ จำเนียร (2561) ที่พบว่า ประโยชน์ของการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนการสอนมีหลายประการ เช่น เป็นเครื่องมือช่วยค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมในรายวิชาต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว และยังช่วยให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ผู้สอนกับผู้เรียน โดยไม่จำกัดช่วงเวลาอีกด้วย

2.6 แนวโน้มด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตร มีการใช้วิธีวัดผลประเมินผลที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาและผู้เรียน มีการใช้เทคโนโลยีหรือการใช้

วิธีการออนไลน์เข้ามาช่วยในการประเมินผล รวมถึงมีการนำผลลัพธ์ไปใช้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับ ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2544) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ดนตรีควรใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อที่จะครอบคลุมประเด็นทั้งทางด้านเนื้อหาดนตรี ทักษะดนตรี รวมถึงเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อดนตรี และสอดคล้องกับ กมลวรรณ ตังธนากานนท์ (2559) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินทักษะปฏิบัติควรใช้สถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองที่จัดไว้ให้ใกล้เคียงกับ สภาพจริง เพื่อให้สามารถวัดและประเมินได้ตรงตามสภาพจริงของผู้รับการประเมิน โดยมี กระบวนการออกแบบการประเมิน ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการ วัดและประเมินทักษะปฏิบัติ การกำหนดกรอบของการประเมิน การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของ คุณลักษณะและเครื่องมือที่ต้องใช้ การกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน และการกำหนดงานหรือ สถานการณ์ให้ผู้รับการประเมินปฏิบัติ

3. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัย ราชภัฏ พบประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การพัฒนาหลักสูตรโดยคำนึงถึงความเป็นหลักสูตรดนตรีศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นตามบริบทของยุคสมัยปัจจุบัน ซึ่งหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรจะต้องมีคุณสมบัติหลัก ๆ ดังนี้

มีความเป็นดนตรีศึกษา โดยที่หลักสูตรควรผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะทางดนตรีรอบด้าน ทั้งความรู้ทางทฤษฎีดนตรี ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ และ การประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน มีสมรรถนะทางดนตรีศึกษา มีทัศนคติที่ดี มี แนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประกอบ อาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรีได้อย่างหลากหลาย หลักสูตรควรมีโครงสร้างรายวิชาเอกเฉพาะทาง ดนตรีศึกษาซึ่งประกอบไปด้วยสาระความรู้ที่ช่วยพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในการประกอบอาชีพ ทางดนตรีศึกษา มีแนวทางการสอนที่จะเอื้อให้ผู้เรียนดนตรีศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ มี การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการของ หลักสูตร โดยเฉพาะอุปกรณ์ดนตรีซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนดนตรีศึกษา รวมถึงจัดสรร อาคารสถานที่ให้เหมาะกับการเรียนการสอนดนตรี และมีการใช้วิธีวัดผลประเมินผลที่มีความ หลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาและผู้เรียนดนตรี ซึ่งโดยภาพรวมแล้วเพื่อให้บัณฑิต สามารถสำเร็จการศึกษาไปเป็นบุคลากรทางดนตรีศึกษาโดยสมบูรณ์ สอดคล้องกับ Ables (1994) ที่ กล่าวถึงคุณสมบัติและสมรรถนะทางดนตรีศึกษาในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1) คุณสมบัติส่วนบุคคล (Personal Qualities) ได้แก่ สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น มีการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอทั้งในศาสตร์เฉพาะทางของตนเองและศาสตร์อื่น เข้าใจความสัมพันธ์ของศาสตร์เฉพาะทางของตนเองและศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ รวมถึงเข้าใจบทบาทหน้าที่ของการเป็นครู

2) คุณสมบัติทางดนตรี (Musical Qualities) ควรมีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ทางดนตรี ได้แก่ 2.1) ด้านการปฏิบัติดนตรี (Performance or Producing Sounds) โดยสามารถบรรเลงดนตรีอย่างมีชั้นเชิงและมีความเข้าใจทางดนตรี มีทักษะการบรรเลงประกอบการเล่นของผู้อื่น มีทักษะในการร้อง การเป็นวาทยกร การประชันการแสดงของผู้อื่นและให้คำแนะนำในการบรรเลง 2.2) ด้านการประพันธ์ดนตรี (Composition or Organizing Sounds) โดยสามารถสร้างทำนองให้ผู้ฟังมีความอารมณ์คล้อยตาม มีความเข้าใจในองค์ประกอบของดนตรี สามารถเรียบเรียงสร้างสรรค์บทเพลงดั้งเดิมให้เกิดความหลากหลายตามรูปแบบดนตรีประเภทต่าง ๆ สามารถอธิบายหลักการในการประพันธ์ดนตรี และสามารถเรียบเรียงทำนองสำหรับเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ เพื่อใช้ในการเรียนสอน 2.3) ด้านการวิเคราะห์ดนตรี (Analysis or Describing Sounds) โดยสามารถอธิบายระบุและแยกแยะเครื่องดนตรีที่ปรากฏในบทเพลง อธิบายลักษณะของเสียงเครื่องดนตรีที่ส่งผลต่ออารมณ์ผู้ฟังอย่างหลากหลายรูปแบบ และสามารถอธิบายการสื่อความหมายของเครื่องดนตรีและบทเพลงประเภทต่าง ๆ

3) คุณสมบัติทางวิชาชีพ (Professional Qualities) ได้แก่ การสื่อสารกับผู้เรียน ทักษะในการควบคุมชั้นเรียน ทักษะการสอนที่เข้าถึงปรัชญาการศึกษาและดนตรี การใช้วิธีการและแนวคิดทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน การประยุกต์ใช้หลักทางดนตรีศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนดนตรี การแสดงหรือสาธิตการบรรเลงบทเพลงอย่างเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม

มีความสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น โดยที่หลักสูตรควรผลิตบัณฑิตที่มีความเข้าใจความต้องการของบริบทชุมชน มีโครงสร้างรายวิชาเอกเฉพาะทางดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสาระความรู้ด้านดนตรีในท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมดนตรีในบริบทพื้นที่ของตน มีหมวดวิชาเลือกเพิ่มเติมแยกเป็นด้านดนตรีไทย ดนตรีไทยประยุกต์ ดนตรีสากล ดนตรีพื้นบ้าน หรือประเภทอื่น เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทความพร้อมและความต้องการของในแต่ละพื้นที่ชุมชน มีการสอนที่สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นและมีการบูรณาการจากรายวิชาสู่การออกปฏิบัติจริงในชุมชนท้องถิ่นของตน มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ดนตรีโดยเฉพาะเครื่องดนตรีพื้นบ้านพื้นเมืองในชุมชนนั้น ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักได้เรียนรู้สามารถปฏิบัติได้ และนำไปสู่ความเป็นครูดนตรีเพื่อชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง เช่น ดนตรีล้านนาของภาคเหนือตอนบน ดนตรีม้งกะของภาคเหนือตอนล่าง ดนตรีอีสานและหมอลำของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดนตรีมลายูของภาคใต้ ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับ ที่ประชุมอธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏ (2562) ที่ได้กล่าวถึงพันธกิจตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี โดยสามารถสรุปเป็นด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) การผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ 2) การวิจัยสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม 3) การพัฒนาท้องถิ่นตามศักยภาพ สภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น 5) การบริหารจัดการมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ อำนาจ บัญชนน (2554) ที่พบว่า หลักสูตรดนตรีในท้องถิ่นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานดนตรี มีทักษะในการเล่นดนตรีเบื้องต้นที่สามารถพัฒนาต่อยอดได้ และยังทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของดนตรี รวมถึงมีภาคภูมิใจในภูมิปัญญาดนตรีที่ได้รับถ่ายทอดมาจากบรรพชนในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง โดยที่ คอฟแมน (Coffman, 2013 อ้างอิงใน คณิตเพ ปิฎกมินาค, 2560) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของดนตรีศึกษาในชุมชนว่ามีจุดเด่นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ทุกคนมีสิทธิ์เข้าถึง 2) เรียนรู้ผ่านการเล่น 3) ไม่ยึดรูปแบบ 4) เน้นกระบวนการ 5) เน้นความเป็นกลุ่มและชุมชน 6) เน้นการรับรู้ดนตรีมากกว่าเรื่องสุนทรียศาสตร์ 7) เน้นความเสมอภาคทางวัฒนธรรม 8) เน้นการสร้างผลงานแบบร่วมมือ และ 9) เน้นการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ

มีความทันสมัยต่อยุคปัจจุบัน โดยที่หลักสูตรควรผลิตบัณฑิตที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย มีโครงสร้างรายวิชาเอกเฉพาะทางดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางดนตรีหรือที่เกี่ยวกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่ มีการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอน ให้โอกาสนักศึกษาดนตรีศึกษาได้ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของรัฐ เช่น โรงเรียนดนตรีเอกชน ร้านขายเครื่องดนตรี ค่ายเพลง ห้องบันทึกเสียง ฯลฯ เพื่อให้ นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้ศาสตร์ดนตรีนอกห้องเรียนอย่างหลากหลาย กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใกล้เคียงกันควรมีการแลกเปลี่ยนอาจารย์เพื่อเรียนข้ามสถาบันหรือโอนรายวิชากันได้ ร่วมมือกับสถาบันดนตรีเอกชนต่าง ๆ เพื่อใช้บทเรียนร่วมกันทั้งในห้องเรียนและผ่านระบบออนไลน์ ใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้เกิดความสะดวกในการเรียนการสอน ขยายขอบเขตแหล่งการเรียนรู้และช่วยให้สามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็ว ใช้วิธีวัดผลประเมินผลที่มีความหลากหลายรวมถึงมีการใช้เทคโนโลยีหรือการใช้วิธีการออนไลน์เข้ามาช่วยในการประเมินผล สอดคล้องกับ เบญจวรรณ ฌนอมชยธวัช และคณะ (2559) ที่พบว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญสำหรับนักศึกษาในยุคนี้ ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะสื่อสารสนเทศและเทคโนโลยี และ 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ และยังสอดคล้องกับ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2561) ที่กล่าวว่า เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดนตรีศึกษาในหลายด้าน เป็นสิ่งจำเป็นต่อการศึกษาทั้งต่อผู้เรียนและผู้สอน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ให้เกิด

ความคล่องตัวและอำนวยความสะดวกสบายในการแสวงหาความรู้ ทั้งนี้ต้องฝึกฝนให้เกิดความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีเหล่านั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง

3.2 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร มีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยตรง เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรนั้นจะสามารถดำเนินการลุล่วงได้โดยความร่วมมือกันของผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ 1) หน่วยงานส่วนกลาง จะต้องมีการร่วมมือกันอย่างจริงจัง ให้การสนับสนุนส่งเสริมการทำงานของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทุกฝ่ายอย่างทั่วถึงและเป็นรูปธรรม ทั้งต่อผู้บริหารระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัย อาจารย์และบุคลากรในหลักสูตร ผู้เรียนและผู้ปกครอง รวมถึงชุมชนและหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต รวมถึงต้องรับฟังผลสะท้อนด้านปัญหา ความต้องการ หรือข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้ที่ได้ดำเนินการตามนโยบายส่วนกลางด้วย 2) ผู้บริหารระดับคณะและมหาวิทยาลัย ควรให้ความสำคัญต่อหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคน ชุมชน และประเทศชาติ และสนับสนุนการดำเนินงานของสาขาวิชา รวมถึงรับฟังข้อปัญหาและความต้องการของสาขาวิชา ผู้เรียนและผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต เพื่อดำเนินการแก้ไขหรือส่งต่อให้หน่วยงานส่วนกลางต่อไป 3) อาจารย์ผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง มีหน้าที่หลักในการวางแผนและดำเนินการสอนให้เป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในหลักสูตร มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอและเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ชุมชน รวมถึงหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต โดยรับฟังข้อปัญหาและความต้องการมาเพื่อดำเนินการแก้ไขหรือส่งต่อให้ผู้บริหารหรือหน่วยงานส่วนกลางต่อไป 4) ผู้เรียนและผู้ปกครอง ควรศึกษาและทำความเข้าใจรายละเอียดและลักษณะของการเรียนสาขาดนตรีศึกษาก่อนตัดสินใจสมัครเข้าศึกษา ผู้เรียนควรมีความพร้อมและความตั้งใจในการเรียน ผู้ปกครองควรสนับสนุนผู้เรียนในทุกด้านอย่างเต็มความสามารถ และ 5) ชุมชนและหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต ควรตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครุดนตรีที่มีต่อชุมชน ให้ความร่วมมือกับผู้เรียน ผู้สอนคณะและมหาวิทยาลัยในการร่วมเป็นเครือข่ายและรองรับนักศึกษาเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีการสนับสนุนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) เปิดโอกาสให้เรียนรู้จากแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน รวมถึงนำเสนอประเด็นปัญหาและความต้องการด้านต่าง ๆ ให้ฝ่ายอื่นรับรู้ร่วมกันเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหาต่อไป สอดคล้องกับ วชิร บวรณสิงห์ (2542) ที่กล่าวว่า ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาจะต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการดำเนินการทุกด้านจึงจะบรรลุจุดหมายของหลักสูตร ได้แก่

- 1) ผู้บริหารระดับสูง มีหน้าที่กำหนดนโยบาย ประชัญญา กฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ ให้สถานศึกษานำไปปฏิบัติ
- 2) ผู้บริหารระดับสถานศึกษา จะต้องรับนโยบายต่าง ๆ มาแปลงให้เป็นกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษาและชุมชน
- 3) ผู้สอน เป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติการสอนผู้เรียนโดยตรง โดยจะต้องมีคุณสมบัติหลายอย่าง เช่น มีความประพฤติดี มีสติปัญญาและใฝ่รู้ มีสุขภาพกายและจิตดี มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ มีเจตคติที่ดี ฯลฯ
- 4) ผู้เรียนและผู้ปกครอง จะต้องเข้าใจนโยบายของสถานศึกษา ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ระเบียบข้อบังคับ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน มีความรู้ความสามารถและพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างเต็มศักยภาพ
- 5) ชุมชนหรือแหล่งความรู้ในท้องถิ่น นับว่ามีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ ทั้งสิ่งมีอยู่ตามธรรมชาติ สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต บุคคลที่มีความรู้ สถานที่และหน่วยงานต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังนี้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏต่าง ๆ สามารถนำผลวิจัยไปใช้พัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาได้ในการปรับปรุงหลักสูตรรอบต่อไป
2. สถาบันอุดมศึกษาอื่นสามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา
3. สาขาวิชาดนตรีศึกษาสามารถนำข้อมูลจากการสำรวจประเด็นปัญหาไปปรับใช้เพื่อแก้ไขการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น
4. ผู้บริหารระดับคณะและมหาวิทยาลัยสามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารหรือพัฒนาการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาดนตรีศึกษา
5. หน่วยงานส่วนกลางสามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขนโยบายการผลิตครูให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป มีดังนี้

1. ควรศึกษาวิจัยโดยใช้ข้อมูลความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างอื่นด้วย เช่น ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ใช้บัณฑิต ฯลฯ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของกลุ่มสถาบันอื่นด้วย
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับสภาพปัญหาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏกับสถาบันอื่นเพื่อให้เห็นปัญหาของหลักสูตรที่ผลิตครูดนตรีในภาพรวมของประเทศไทย
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับสภาพปัญหาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษากับหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาอื่นเพื่อให้เห็นปัญหาของหลักสูตรที่ผลิตครูในภาพรวม
5. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสาขาวิชาดนตรีศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กมลวรรณ ตังธนากานนท์. (2559). **การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **คู่มือแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา กันต์ สมสรวย. (2551). **การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรออกแบบประยุกต์ศิลป์ ในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2540). **หลักสูตรและการพัฒนา**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณิตเทพ ปิตุภูมิภาค. (2560). **เนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอนในระบบดนตรีชุมชนศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่**. วารสารวิจัยศิลป์, 8(2), 265-302.
- จารึก ศุภพงศ์. (2546). **การศึกษาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรดนตรี สำหรับนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานเทศการศึกษาศาสตร์และการพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). **การพัฒนาหลักสูตร : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2544). **หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). **พฤติกรรมการสอนดนตรี**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). **ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2561). **ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ. (2561). **ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี**. เอกสารอัดสำเนา.
- ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ. (2562). **การพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี อิงสมรรถนะ มหาวิทยาลัยราชภัฏ**. เอกสารอัดสำเนา.

- চার্জ বাক্স. (2531). **ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: เอรวิ้นการพิมพ์.
- চার্জ বাক্স. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธาริฐการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวิริยาสาน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ สุวิริยาสาน.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ ฅนอมชยวัช และคณะ. (2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: ความท้าทายในการพัฒนา นักศึกษา. **วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้**, 3(2), 208-222.
- พรนภา มีชำนาญ และคณะ. (2563). การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งสนับสนุนในการ เรียนการสอนของสาขาวิชาดนตรีศึกษาและสาขาวิชาดนตรีสากลมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล สงคราม. **รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติพิบูลสงครามวิจัย ครั้งที่ 6 ประจำปี พ.ศ. 2563**, 385-393.
- เพ็ญภา ไพโรจน์. (2545). **ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนนาร่อง**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตร ปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตร ปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตร ปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตร ปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตร ปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตร ปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. (2562). **ข้อมูลหลักสูตรระดับปริญญาตรี**.

- <https://www.westernmusicbsru.com/curriculum> วันที่สืบค้น 12 มีนาคม 2563.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2561). ประวัติมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. http://www.psru.ac.th/history/his_2.html วันที่สืบค้น 13 ตุลาคม 2562.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต**. <https://education.pkru.ac.th/> วันที่สืบค้น 5 มีนาคม 2563.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2562). **ข้อมูลหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา**. <https://music-edu.rmu.ac.th/> วันที่สืบค้น 5 มีนาคม 2563.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. (2562). **ข้อมูลคณาจารย์และหลักสูตรระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์**. <http://www.edu.sskru.ac.th/> วันที่สืบค้น 17 พฤศจิกายน 2562.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. (2562). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562**. เอกสารอัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. (2562). **หลักสูตรคณะครุศาสตร์**. <https://education.udru.ac.th/> วันที่สืบค้น 15 พฤศจิกายน 2562.
- เมธาวิ จำเนียร และ กรกฎ จำเนียร. (2561). ประโยชน์ปัญหาและแนวทางแก้ไขการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารราชพฤกษ์, 16(3), 113-121
- รจนา เหลือชะย่อน. (2546). **แนวโน้มหลักสูตรสาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์ ระดับประกาศนียบัตร**

- วิชาชีพชั้นสูง สังกัดกรมอาชีวศึกษาในทศวรรษหน้า. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระบบ TCAS, (2562). มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนสาขาวิชาดนตรี. <https://www.admissionpremium.com/adplanning/> วันที่สืบค้น 31 ตุลาคม 2562.
- เรณูมาศ มาอ่อน. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. **วารสารเทคโนโลยีภาคใต้**, 9(2), 169-176.
- วรินทร์ สีเสียดงาม และสุพัตรา วิไลลักษณ์. (2561). ความคิดเห็นของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. **วารสารดนตรีรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต**, 13(1), 15-26.
- วัชร บวรณสิงห์. (2542). **การบริหารหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2521). **พัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : อาร์แอนด์ปรีนท์.
- ศราวุธ เสี่ยงแจ่ม. (2538). **การวิเคราะห์โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาของวิทยาลัยครูเทพสตรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (2554). **มาตรฐานวิชาชีพครูดนตรีศึกษาของไทย : มาตรฐานด้านภูมิการดนตรี และภูมิการศึกษาที่ครูดนตรีศึกษาควรรู้และกระทำได้**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สงัด อุทรานันท์. (2542). **พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2525). **หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นรสิงห์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education)**. เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2554). **การรับรองคุณวุฒิในประเทศ**. <http://203.21.42.34/acc/index.html> วันที่สืบค้น 13 ตุลาคม 2562.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **รายงานการศึกษาไทย พ.ศ.2561**. กรุงเทพฯ : פרקหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. <http://www.vck.ac.th> วันที่สืบค้น 31 ตุลาคม 2562.
- สุขวสา ยอดกมล. (2551). **วิธีวิทยาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรินครินทร์วิโรฒ

สุคนธ์ ภูริเวทย์. (2542). การออกแบบการสอน. นครปฐม : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: The Knowledge Center.

สุมิตร คุณานุกร. (2523). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

สุรินทร์ เมทะนี. (2559). การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนสาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตกในระดับปริญญาบัณฑิตของประเทศไทยโดยวิธีวิทยาการเทียบเคียง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมาวสี อัมพันศิริรัตน์. (2557). มโนทัศน์ของการวิจัยเชิงคุณภาพ. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 1(2), 68-78.

อำนาจ จันทร์แป้น. (2532). การพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: ส.ทรัพย์การพิมพ์.

อำนาจ บุญอนันต์. (2554). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดนตรีล้านนาในเขตวัฒนธรรมนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

อุดม คชินทร. (2561). ทิศทางอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการเดินหน้าประเทศไทย. เอกสารอัดสำเนา.

เอกชัย อีร์ภักศิริ. (2560). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 9(2), 197-210.

ภาษาอังกฤษ

Ables, H. F. (1994). *Foundations of Music Education*. 2nd Edition. New York: Macmillan Publishing Company.

Beauchamp, G. A. (1975). *Education in Japan: A Source Book*. New York: Garland.

Beauchamp, G. A. (1981). *Curriculum Theory*. Itasca, Illinois: F.E.Peacock Publisher.

Branch, R. M. (2009). *Instructional Design: The ADDIE Approach*. New York: Springer Science & Business Media.

Coffman, D. (2013). Common ground for community music and music education. *International Journal of Community music*, 6(3), 273-280.

Incze, L. S. (2013). *Popular Guitar Pedagogy*. Master Thesis of Master of Arts in Educational Leadership. McGill University.

Kelly, A. V. (2004). *The Curriculum Theory and Practice*. 5th Edition. California: Sage

Publications Inc.

- Lieberman, L. D. (2010). **A Curriculum Proposal for Music Education as Social Education.** Master Thesis of Master of Music. Southern Methodist University. Texas, USA.
- Mroziak, J. (2017). **A Pedagogy of Popular Music Through Technology & Aesthetic Education.** Doctoral Dissertation of Doctor of Education. Duquesne University. USA.
- Plummeridge, C. (1991). **Music Education in Theory & Practice.** United Kingdom: The Falmer Press.
- Rainbow, B. (1974). **Music in The Classroom.** London: Morrison and Gibb Ltd.
- Saylor, J. G. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning.** New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Stampfli, L. T. (2006). **A Survey of Digital Music Technology Implementation by Graduate and Undergraduate Piano Pedagogy Faculty in American Colleges and Universities.** Doctoral Dissertation of Doctor of Philosophy in Music. University of South Oklahoma.
- Taba, H. (1962). **Curriculum development: Theory and practice.** New York: Harcourt, Brace & World.
- Tyler, R. P. (1971). **Basic Principle of Curriculum and Instruction.** Chicago: University of Chicago.
- Wamunyu, A. W. (1999). **The Relationship between Music Teacher Preparation and The National Music Curriculum in Kenya.** Doctoral Dissertation of Doctor Musical Arts. Boston University.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย

1. อาจารย์ ดร.วัชรระ แต่งเทศ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร
และการสอน อาจารย์
ประจำคณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุตรดิตถ์

2. อาจารย์ ดร.วิษณุ บุญรอด

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านดนตรี
อาจารย์ประจำคณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร

3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุขแก้ว คำสอน

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย
และประเมินผลทางการ
ศึกษา อาจารย์ประจำคณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏพิบูลสงคราม

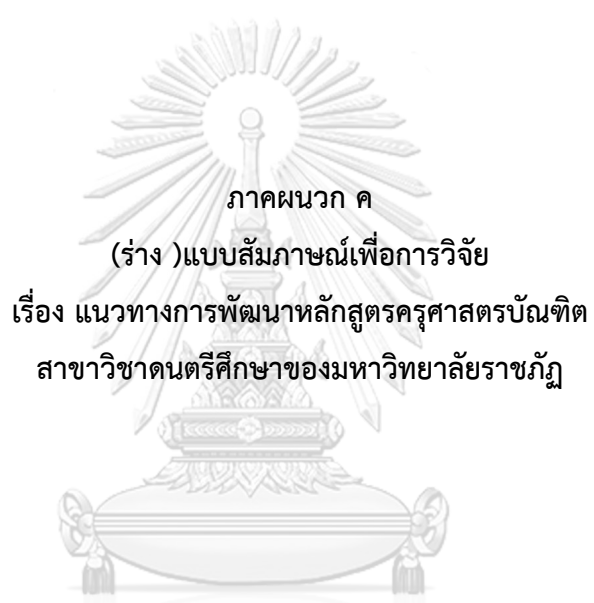

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขร่างข้อเสนอแนะ
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทาน บุญเมือง	อาจารย์ประจำสาขาวิชา
ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพิบูลสงคราม
2. อาจารย์ ดร.ชนวัฒน์ บุตรทองทิม	อาจารย์ประจำสาขาวิชา
ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏร้อยเอ็ด
3. อาจารย์ สมชาย สอาดนัก	อาจารย์ประจำสาขาวิชา
ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเพชรบุรี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรศักดิ์ เพชรคงทอง	อาจารย์ประจำสาขาวิชา
ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
5. อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ขุนทองจันทร์	อาจารย์ประจำสาขาวิชา
ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏภูเก็ต
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐสรณ์ย์ ทฤษฎีคุณ	อาจารย์ประจำสาขาวิชา
ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ภาคผนวก ค
(ร่าง)แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยเรื่อง
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดตอบข้อมูลต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

วันที่สัมภาษณ์..... เวลา

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
เบอร์โทรศัพท์.....
2. เพศ.....
3. ระดับการศึกษาสูงสุด.....สาขาวิชา.....
4. ตำแหน่งทางวิชาการ.....
ตำแหน่งบริหาร.....
5. สถานที่ทำงาน.....

ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

คำชี้แจง โปรดตอบข้อมูลต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

1. ท่านคิดว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาของการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร
 - 1) ด้านเอกสาร.....
 - 2) ด้านสถานที่.....
 - 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์.....
 - 4) ด้านบุคลากร.....

2. ท่านคิดว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร

1) ด้านการจัดรายวิชาและตารางสอน.....

.....

2) ด้านการจัดสถานที่.....

.....

3) ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์.....

.....

4) ด้านการจัดบุคลากร.....

.....

3. ท่านคิดว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร

1) ด้านการจัดทำแผนการสอน.....

.....

2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....

.....

3) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบคำสัมภาษณ์ในครั้งนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยเรื่อง
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดตอบข้อมูลต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

วันที่สัมภาษณ์..... เวลา

1. ชื่อ.....นามสกุล.....

เบอร์โทรศัพท์.....

2. เพศ.....

3. ระดับการศึกษาสูงสุด.....สาขาวิชา.....

4. ตำแหน่งทางวิชาการ.....

ตำแหน่งบริหาร.....

5. สถานที่ทำงาน.....

ส่วนที่ 2 แนวโน้มและภาวะคุกคามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

คำชี้แจง โปรดตอบข้อมูลต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

1. ท่านคิดว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความทันสมัยต่อบริบทสังคมปัจจุบันหรือไม่

อย่างไร.....

.....

แนวโน้มของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจะมีทิศทางอย่างไรในอนาคต.....

.....

2. ท่านคิดว่าปัจจุบันโครงสร้างของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความเหมาะสมหรือไม่.....

ควรปรับเปลี่ยนหรือลดอย่างไร.....

แนวโน้มของโครงสร้างของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจะเป็นอย่างไรในอนาคต.....

.....

3. ท่านคิดว่าเนื้อหาสาระของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความทันสมัยหรือไม่

อย่างไร.....

ควรปรับเพิ่มรายวิชาใดบ้าง.....

ควรปรับลดรายวิชาใดบ้าง.....

แนวโน้มของเนื้อหาสาระของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจะมีลักษณะอย่างไรในอนาคต.....

.....

4. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบันหรือไม่

อย่างไร.....

.....

แนวโน้มของการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจะเป็นอย่างไรในอนาคต.....

.....

5. ท่านคิดว่าวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความเหมาะสมต่อการใช้งานหรือไม่.....

อย่างไร.....

.....

แนวโน้มของวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในอนาคต.....

.....

6. ท่านคิดว่าการวัดและประเมินผลของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความเหมาะสมต่อยุคปัจจุบันหรือไม่.....

อย่างไร.....

.....

แนวโน้มของการวัดและประเมินผลของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏจะมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางใดในอนาคต.....

.....

.....

7. ท่านคิดว่าหลักสูตรศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดูมีความในด้านต่าง ๆ อย่างไรบ้าง

.....

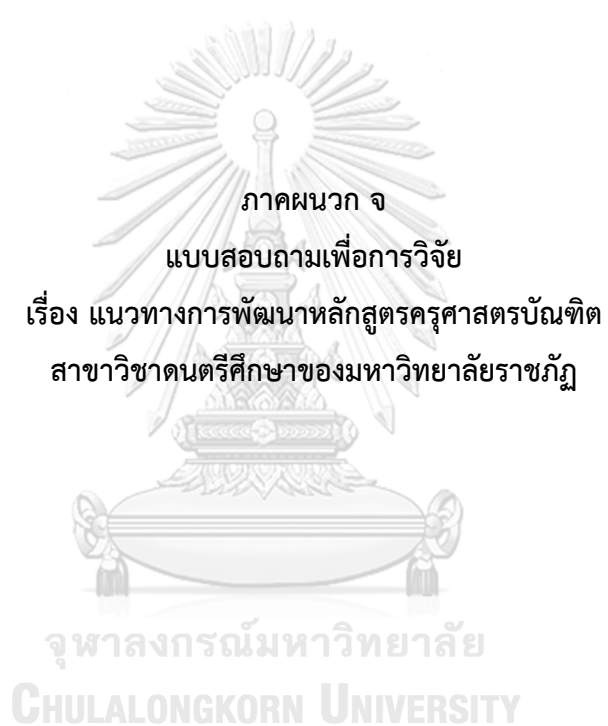
.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบคำสัมภาษณ์ในครั้งนี้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ อื่น ๆ
2. อายุ ☐ 21 – 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 50 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา ☐ ปริญญาตรี สาขาวิชา.....
☐ ปริญญาโท สาขาวิชา.....
☐ ปริญญาเอก สาขาวิชา.....
4. ประสบการณ์ในการสอนในระดับอุดมศึกษา ☐ 1 – 5 ปี ☐ 6 – 10 ปี
☐ 11 – 15 ปี ☐ 16 – 20 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป
5. ภาระงานสอน/ จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์
6. ตำแหน่งทางวิชาการ ☐ ไม่มี ☐ มี.....
7. ตำแหน่งบริหาร ☐ ไม่มี ☐ มี.....

ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
1. ด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร						
1.1 สาขาวิชาของท่านได้มีการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยยึดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์						
1.2 สาขาวิชาของท่านได้มีการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยสอดคล้องกับสมรรถนะดนตรีศึกษาตามหลักสูตรกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่						
1.3 ท่านมีส่วนร่วมกับทางสาขาวิชาในการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ						
1.4 ท่านมีความเข้าใจในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ในรอบปัจจุบัน						
1.5 ท่านมีความเข้าใจในสมรรถนะดนตรีศึกษาตามหลักสูตรกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่						
1.6 ท่านได้รับการอธิบายชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่						
1.7 ท่านได้รับการอบรม/ประชุม/สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม						
1.8 ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่						
1.9 มีการสำรวจและเตรียมความพร้อมของอาคารสถานที่เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
1.10 มีการสำรวจความพร้อมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม						
1.11 มีการสรรหาหรือจัดเตรียมบุคลากรเพื่อทำการสอนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ตามจำนวนที่เหมาะสมต่อนื้อหาและภาระงานสอน						
2. ด้านการบริหารหลักสูตร						
2.1 การจัดรายวิชาและตารางสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านความต่อเนื่องของเนื้อหารายวิชา						
2.2 การจัดรายวิชาและตารางสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านการเรียงลำดับความง่ายไปยุ่งยาก						
2.3 ท่านได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่หรือห้องเรียนที่ต้องใช้ในรายวิชาบรรยายของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม						
2.4 ท่านได้รับการจัดสรรอาคารปฏิบัติการหรือห้องเรียนดนตรีที่ต้องใช้ในรายวิชาปฏิบัติของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม						
2.5 ท่านได้รับการจัดสรรสื่อการสอนและวัสดุอุปกรณ์ทั่วไปที่ต้องใช้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเพียงพอ						
2.6 ท่านได้รับการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ดนตรีที่ต้องใช้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเพียงพอ						
2.7 ท่านได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม						
2.8 ท่านได้รับมอบหมายให้เข้าสอนรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ในจำนวนชั่วโมงที่เหมาะสมต่อภาระงานสอนต่อสัปดาห์						
2.9 ท่านได้รับมอบหมายให้เข้าสอนรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสมต่อความรู้ความสามารถและความสนใจ						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
2.10 จำนวนอาจารย์ผู้สอนมีเพียงพอต่อรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่						
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน						
3.1 ท่านได้ทำการค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ/เทคนิคการสอนของรายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่						
3.2 ท่านสามารถวิเคราะห์รายละเอียดของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอน						
3.3 ท่านสามารถจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ3) หรือแผนการสอนในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่						
3.4 ท่านได้มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ3) หรือแผนการสอนในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายโดยคำนึงถึงบริบทของท้องถิ่น						
3.5 ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่						
3.6 ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาในหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ ได้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด						
3.7 ท่านสามารถใช้อาคารสถานที่หรือห้องเรียนดนตรีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ ได้อย่างเหมาะสม						
3.8 ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องดนตรี เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่						
3.9 ท่านสามารถใช้สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องดนตรี เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ ได้อย่างเหมาะสม						
3.10 ท่านสามารถพัฒนาหรือจัดทำสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทยุคสมัยปัจจุบัน						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
3.11 ท่านมีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาอย่างถูกต้อง						
3.12 ท่านสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาได้ถูกต้องเหมาะสม						
3.13 ท่านสามารถใช้วิธีการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาได้อย่างหลากหลายวิธี						

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตร

1. ท่านประสบปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ท่านประสบปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารหลักสูตรอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ท่านประสบปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ค่า IOC ของแบบสอบถามในการวิจัย

สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่			ผลการหาค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	+1	+1	+1	1.00	
1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ อื่น ๆ				<u>ผ่าน</u>	
2. อายุ ☐ 21 – 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 50 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	1.00	
				<u>ผ่าน</u>	
3. วุฒิการศึกษา ☐ ปริญญาตรี สาขาวิชา..... ☐ ปริญญาโท สาขาวิชา..... ☐ ปริญญาเอก สาขาวิชา.....	+1	+1	0	0.67	ควรเพิ่มเติมว่าหากผู้ตอบแบบสอบถามมีปริญญาตรี/โท/เอกมากกว่า 1 ใบ หรือกำลังเรียนอยู่ในระดับปริญญาเอก
				<u>ผ่าน</u>	
4. ประสบการณ์ในการสอนในระดับอุดมศึกษา ☐ 1 – 5 ปี ☐ 6 – 10 ปี ☐ 11 – 15 ปี ☐ 16 – 20 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	1.00	ควรเพิ่มเติมด้านภาระงานสอน/ จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์
				<u>ผ่าน</u>	
5. ตำแหน่งทางวิชาการ ☐ ไม่มี ☐ มี.....	+1	+1	+1	1.00	
				<u>ผ่าน</u>	
6. ตำแหน่งบริหาร ☐ ไม่มี ☐ มี.....	+1	+1	+1	1.00	
				<u>ผ่าน</u>	
ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ					
1. ด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร					
1.1 สาขาวิชาของท่านได้มีการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยยึดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์	+1	+1	+1	1.00	
				<u>ผ่าน</u>	
1.2 สาขาวิชาของท่านได้มีการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยสอดคล้องกับสมรรถนะดนตรีศึกษาตามหลักสูตรกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	+1	+1	+1	1.00	
				<u>ผ่าน</u>	
1.3 ท่านมีส่วนร่วมกับทางสาขาวิชาในการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	+1	+1	+1	1.00	
				<u>ผ่าน</u>	

สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่			ผลการทำ ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
1.4 ท่านมีความเข้าใจในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ในรอบปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
1.5 ท่านมีความเข้าใจในสมรรถนะดนตรีศึกษาตามหลักสูตรกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	+1	0	+1	0.67 ผ่าน	
1.6 ท่านได้รับการอธิบายชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
1.7 ท่านได้รับการอบรม/ประชุม/สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
1.8 ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
1.9 มีการสำรวจและเตรียมความพร้อมของอาคารสถานที่เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
1.10 มีการสำรวจความพร้อมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม	+1	0	+1	0.67 ผ่าน	
1.11 มีการสรรหาหรือจัดเตรียมบุคลากรเพื่อทำการสอนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ตามจำนวนที่เหมาะสมต่อนื้อหาและภาระงานสอน	+1	+1	0	0.67 ผ่าน	
2. ด้านการบริหารหลักสูตร					
2.1 การจัดรายวิชาและตารางสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านความต่อเนื่องของเนื้อหารายวิชา	0	+1	+1	0.67 ผ่าน	
2.2 การจัดรายวิชาและตารางสอนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านการเรียงลำดับความง่ายไปถึงยาก	0	+1	+1	0.67 ผ่าน	

สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตร์ บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่			ผลการทำ ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
2.3 ท่านได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่หรือห้องเรียนที่ต้องใช้ในรายวิชาบรรยายของหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
2.4 ท่านได้รับการจัดสรรอาคารปฏิบัติการหรือห้องเรียนดนตรีที่ต้องใช้ในรายวิชาปฏิบัติของหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
2.5 ท่านได้รับการจัดสรรสื่อการสอนและวัสดุอุปกรณ์ทั่วไปที่ต้องใช้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
2.6 ท่านได้รับการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ดนตรีที่ต้องใช้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเพียงพอ	+1	0	+1	0.67 ผ่าน	
2.7 ท่านได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
2.8 ท่านได้รับมอบหมายให้เข้าสอนรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ในจำนวนชั่วโมงที่เหมาะสมต่อภาระงานสอนต่อสัปดาห์	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
2.9 ท่านได้รับมอบหมายให้เข้าสอนรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่อย่างเหมาะสมต่อความรู้ความสามารถและความสนใจ	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
2.10 จำนวนอาจารย์ผู้สอนมีเพียงพอต่อรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน					
3.1 ท่านได้ทำการค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ/เทคนิคการสอนของรายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอนในหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
3.2 ท่านสามารถวิเคราะห์รายละเอียดของหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอน	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	

สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตร์ บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่			ผลการทำ ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
3.3 ท่านสามารถจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ3) หรือแผนการสอนในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
3.4 ท่านได้มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ3) หรือแผนการสอนในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายโดยคำนึงถึงบริบทของท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
3.5 ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
3.6 ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ ได้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
3.7 ท่านสามารถใช้อาคารสถานที่หรือห้องเรียนดนตรีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
3.8 ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องดนตรี เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
3.9 ท่านสามารถใช้สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องดนตรี เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปรับปรุงใหม่ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
3.10 ท่านสามารถพัฒนาหรือจัดทำสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทยุคสมัยปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
3.11 ท่านมีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาอย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00 ผ่าน	
3.12 ท่านสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาได้ถูกต้องเหมาะสม	+1	0	+1	0.67 ผ่าน	

สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรครุศาสตร บัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่			ผลการหา ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
3.13 ท่านสามารถใช้วิธีการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชา ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษาได้อย่าง หลากหลายวิธี	+1	+1	0	0.67 <u>ผ่าน</u>	
ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตร					
1. ท่านประสบปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการเตรียมความพร้อม ในการใช้หลักสูตรอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00 <u>ผ่าน</u>	
2. ท่านประสบปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารหลักสูตร อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00 <u>ผ่าน</u>	
3. ท่านประสบปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการจัดการเรียนการ สอนอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00 <u>ผ่าน</u>	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	เคลน บุญยานันต์
วัน เดือน ปี เกิด	15 ตุลาคม 2522
สถานที่เกิด	พิษณุโลก
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในปี พ.ศ. 2554 สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในปี พ.ศ. 2556 สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการดนตรีและนาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในปี พ.ศ. 2557 สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีสากล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในปี พ.ศ. 2558 สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในปี พ.ศ. 2561